Crime Script analysis: Romance scam

Kriminalitetsmanuskript analyse: Romantisk svindel

Gruppe 14: Cecilie Møller Nymand & Julie Thaisen

Specialeafhandling: 4 semester, 2022.

Antal ord: 26.380

Vejleder: Rasmus Munksgaard

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at vi egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende opgave. Alle citater i teksten er markeret som sådanne. Vi er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

https://www.aau.dk/uddannelser/studievejledning/regler/plagiat

Vi er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står vi inde for, at oplysninger om antal ord stemmer overens med virkeligheden.

Abstract

This thesis intends to examine Romance scammers techniques in this criminal act. In an international view there has been a focus on the victims of Romance scam, where the research has examined the consequences and the type of scammers. Beyond these perspectives international research focuses on preventive steps for victims, such as an early psychological effort. In contrast this thesis intends to focus on Romance scammers and their techniques. Our data is collected through qualitative interviews with experts: Specialists in Fraud, the police, and a psychological entertainer. Supplemented with collected empirical data and cases. To analyze this thesis, we used Routine Activity Theory and Rational Choice Theory. Routine Activity Theory uses three elements that explain why the criminal act either fails or is succeedes. On the contrary the Rational Choice Theory explains that the criminal act is to benefit the scammers needs. Our results are based on our empirical data and cases about the phenomenon of Romance scam. This has enabled us to answer the scammers' techniques in a crime script analysis. The crime script is divided into five steps which create an outline of the techniques used by the scammers. In the end of this thesis, reflections will be presented on the possible prevention strategies we have considered based on the prepared crime script. We have incorporated the experts' ideas for preventive strategies. We conclude that the scammers go through five different steps in the act of Romance scam. These steps are throughout regardless of whoever the scammer is or wherever the scammer is staying.

Indhold

Abstract **3**

Forord **6**

1. Specialesamarbejde **7**

2. Begrebsafklaring **8**

3. Problemfelt **9**

3.1 Eksisterende forskning 15

3.1.1 Geografisk placering 16

3.1.2 Konsekvenser for offeret 16

3.1.3 Gerningspersonens handlinger 19

4. Problemstilling **23**

4.1. Problemformulering 24

5. Afgrænsning 24

6. Teoretiske overvejelser 25

6.1 Kriminalitetens tre elementer 25

6.1.1 Teoretiske refleksioner 27

6.2 Svindlerens beslutningsprocesser 29

6.3 Opsamling af teorierne 31

7. Metode **31**

7.1 Forskningsdesign 31

7.2 Kvalitativ metode 32

7.2.1 Litteraturreview 33

7.2.2 Crime script som metode 34

7.2.3 Ekspertinterviews 35

7.2.4 Kodning af empiri 37

7.2.5 Cases 37

7.2.6 Udvælgelse af eksperter 40

7.2.7 Interviewguide 42

7.2.8 Forskningsetiske overvejelser 44

7.2.9 Kildekritiske overvejelser 46

7.2.10 Kvalitetskriterier 47

8. Analyse **49**

8.1 Politiet og bankernes kontakt med sagerne 50

8. 2 Manipulationens grundprincipper 52

8.3 Crime script ramme 53

8.3.1 Forberedelse 55
8.3.2 Indtrængning 58
8.3.3 Opbygning af relation 61
8.3.4 Udførelsen 65
8.3.5 Afslutning eller cirkulær proces 72
8.3.6 Forebyggelse 76
9. Refleksioner over vores fund 80
10. Konklusion 81
11. Perspektivering 82
12. Afsluttende ord 86
13. Litteraturliste 87

Forord

Indledningsvis er der i denne specialeafhandling blevet indgået et samarbejde med Charlotte Kappel, kriminalpsykolog. Kappel har en kandidatgrad i psykologi fra Københavns Universitet og en Ph.d. i Forensic Psychology fra Liverpool Universitet (Ckappel, u.å.). Kappel driver en enkeltmandsvirksomhed, hvor hun blandt andet beskæftiger sig med profilering, analyser og foredrag tilknyttet kriminalitet. Endvidere har hun været tilknyttet Rigspolitiet i perioden fra 2009-2018, hvor hun har foretaget forskningsprojekter om kriminalitet (Ckappel, u.å.). Vi har valgt dette samarbejde på baggrund af vores interesse inden for profilering. Vi anvendte samarbejdet i den indledende fase af specialet, da vi endnu ikke havde fastlagt den endelige problemstilling. Ved at anvende profileringen fik vi opdelt den eksisterende forskning ud fra Kappels nyere metode af profilering, som hun kalder Treenighedsmodellen (Ckappel, u.å.). I forbindelse med specialesamarbejdet har vi fået et grundkursus i metoden, så vi i højere grad er klædt på til at kunne opdele relevant viden fra forskningen, som belyser de tre elementer som optræder i Treenighedsmodellen; geografisk-, offer-, og gerningsmandsprofilering. Selvom vi har fået læring og indsigt i Kappels metode, vil vi gøre opmærksom på, at denne ikke er det bærende element for nærværende speciale. Dette på baggrund af at vi har brugt Treenighedsmodellen til at finde frem til selve problemstillingen.

1. Specialesamarbejde

I vores samarbejde med Kappel har vores fokus særligt været at vidensdele. Vi etablerede kontakt til hende gennem E-mail om forespørgsel til et specialesamarbejde. Vi fandt det interessant at få indsigt i hendes metoder samt teknikker til at analysere det kriminelle fænomen *romance scam*. Samtidig ønskede Kappel selv uddybende viden om fænomenet og fandt derfor samarbejdet givende, også i kontekst til hendes arbejdsfelt som profileringsekspert. Undervejs i specialesamarbejdet har vi haft kontakt over videotjenesten Zoom, som primært har været vores kommunikationsplatform. I begyndelsen af processen havde vi sparring i forbindelse med indhentning af litteratur på området. Efter sparring på disse områder var vi ude og søge empiri fra eksisterende forskning, hvor vi efterfølgende udarbejdede et datasæt i Microsoft Excel, som systematisk er blevet opdelt efter hvilket årstal forskningsartiklen er fra, hvilket land det er publiceret i og kodning af relevante fund fra teksterne, som tilhørte hver profilerings kategori. Datasættet har medvirket til, at vi har haft et bedre overblik over de kendetegn, som går igen inden for fænomenet og derved samle den eksisterende viden til at kunne undersøge, hvilke problematikker der tidligere er blevet afdækket, og hvilke der er ubelyste.

Efter første vejledningsmøde på AAU (Aalborg Universitet) tilsendte vi vores udkast af problemfeltet til Kappel, som kom med input til det skriftlige produkt. Da vi skulle foretage vores interviews, har vi løbende haft Kappel opdateret på, hvilke eksperter vi skulle i kontakt med, og hvilke informationer vi søgte fra vores eksperter. Kappel har desuden observeret et af vores interviews, hvilket har gjort, at vores sparring omkring romance scam har skabt en fælles forståelse af fænomenet. Den faglige sparring og de konstruktive diskussioner har styrket vores refleksioner undervejs i forbindelse med udarbejdelsen af specialet. Samtidig har det gavnet specialet at få indsigt i Treenighedsmodellen, som har krævet, at vi lavede en grundig research om fænomenet romance scam, inden vi påbegyndte skriveprocessen.

2. Begrebsafklaring

I nærværende speciale gøres der blandt andet brug af begreber, som i det følgende vil blive beskrevet.

Cybercrime: Kriminalitet som foregår over internettet (Ordnet.dk).

It-relaterede økonomisk kriminalitet: Begrebets betydning i dette speciale er, at kriminaliteten er foretaget over internettet og har et økonomisk sigte. Vi skelner derfor ikke mellem kategorien it-kriminalitet og økonomisk-kriminalitet, når vi anvender dette begreb (LCIK, 2019).

Romance scam: I dansk kontekst er romance scam begrebet også kendt som datingbedrageri. Romance scam begrebet har i dette speciale den betydning, at en person er blevet narret til at overføre en sum penge til en anden person, som har udgivet sig for at være en anden end den forventede (Bilag 5: 4).

Afpresning: I specialet anvendes dette begreb i kontekst til en trussel om videregivelse af følsomt og personligt data (billeder, korrespondance osv.), (Ordnet.dk).

Bedrageri/ kontaktbedrageri mod private: Snyde private borgere for økonomisk vinding (LCIK-årsrapport, 2021: 9).

Fraud specialist: En profession som har analytiske evner til at behandle og begrænse økonomisk kriminalitet i den finansielle sektor, primært i afdelingerne AML (Anti-money Laundering) og Fraud (Bilag 1: 2-3).

Gerningskoder: Politiet anvender gerningskoder, til at kategoriserer kriminalitetstyper. Gerningskoder repræsenterer derfor et begreb/en betegnelse over en konkret kriminalitetstype og hændelse (Bilag 5: 8).

Søgenøgler: Søgenøgler er ord som tillægges i sagsrapporten af sagsbehandleren, når sagen oprettes for nemmere at kunne søge sagen frem i politiets sagsstyringssystem. Ordene beskriver elementer i hændelsesforløbet (Bilag 5: 8).

Treenighedsmodel: Profileringsmetode som indeholder følgende tre kategorier- geografisk-, offer-, og gerningsmandsprofilering (Ckappel.dk, u.å.).

3. Problemfelt

Den digitale udvikling er med til at skabe en større afhængighed af internettet i Danmark. Ud fra Danmarks Statistik fremgår det at 97 ud af 100 familier har adgang til internettet i deres hjem og at 96 procent af den danske befolkning ejer en mobiltelefon. Dette gør det nemmere at tilgå sociale platforme også uden for hjemmet (Danmarks statistik, u.å.). Internettet fungerer derfor som genstand for stort set alle og er implementeret i det moderne liv. Mulighederne for at kommunikere, handle og date på tværs af landegrænser, kan resultere i, at forbrydelser i større grad er rykket online de seneste år. Eksempelvis viser tal fra Danmarks Statistik at fire ud af fem danskere i 2020 handlede online, stigningen udgør 5 procentpoint mere end fra 2019, hvilket resulterede i den højeste årlige stigning i syv år (Danmarks Statistik, u.å.). Samtidig er mængden af online dating brugere i Danmark steget fra 7% til 12% i perioden 2011-2020. Faktum er at fordelingen af køn i 2020 udgør 15% mænd og 10 % kvinder (Danmarks Statistik, 2020). Færden på datingsider er ikke blevet mindre, og siden 2019 har Corona pandemien spillet en væsentlig rolle for danskernes brug af internettet, hvilket ikke har reduceret tilstedeværelsen af kriminalitet på internettet (Rosenkjær & Jensen: 6).

Kriminalitet florerer både i den fysiske og digitale verden, hvor kriminalitetstyper som afpresning, trusler og chikane alle er forbrydelser, som kan blive begået uanset om en person sidder bag skærmen eller fysisk henvender sig til offeret. Grundet udviklingen af internettet er der med tiden kommet flere kriminalitetstyper såsom hacking, hvidvask, romance scam, billeddeling og identitetstyveri (Viano, 2017: 5-6). Computerskærmen, tastaturet og adgangskoder udfylder alle en formidlende rolle mellem den fysiske og digitale verden, som kan medføre en sårbarhed over for potentielle trusler. Fænomenet sætter ingen klare geografiske grænser, og eksperter påpeger ligeledes, at cybercrime i højere grad kræver en teknologisk *knowhow* i at tilgå forbrydelser og udføre dem. Internettet er medvirkende til at kunne skabe en anonym karakter for enkeltpersoner og kan dermed give muligheden for at blive en del af en virtuel subkultur, som nødvendigvis ikke accepteres i samfundet men giver en følelse af social støtte for personer, som har svært ved at begå sig i fysiske interaktioner. Ved at skabe et online fællesskab på forskellige fora giver det muligheden for at dele viden, metoder og strategier til at begå cybercrime (Viano, 2017: 5-6). Konsekvensen af teknologien og tilknytningen til platforme for læring af kriminel aktivitet er således, at der er større mulighed for at misbruge enheder til at engagere sig i kriminalitet og udvise afvigende adfærd.

Selvom der ikke er en klar definition af cybercrime, mener forskere alligevel, at brugen af computerteknologi gør det nemmere at udføre kriminalitet og afvigelser (Holt & Bossler, 2014: 20). For at forstå hvad cybercrime egentlig er, har forskere anvendt forskellige typologier til at belyse fænomenet. I specialet har vi valgt kun at fokusere på Walls typologi, som er opdelt i fire kategorier om cybercrime; *cyber trespass, cyber deception and theft, cyber porn and obscenity og cyber violence* (Holt & Bossler, 2014: 21). Typologierne kan anvendes til at få en samlet oversigt over, hvilke typer af cybercrime der ud fra forskerens perspektiv er væsentlige at forholde sig til. Hver af de fire kategorier indebærer måden at udføre cybercrime på og definerer dermed også, hvilket mål der typisk vil være forbundet med handlingen. Typologien er ikke et svar på individuelle forbrydelser, men nærmere kategorier til at forstå cybercrime. Da romance scam er placeret under kategorien *cyber deception and theft,* bliver denne kategori yderligere fremhævet. I specialet har vi valgt at medtage Walls typologi for at kunne skabe en forståelsesramme af, hvilke forskellige handlinger der ligger bag definitionen cybercrime, og hvor romance scam kan placeres. *Cyber deception and theft,* definerer brugen af internettet til at stjæle information, økonomiske midler eller ulovligt erhverve værdigenstande. Dette kan ske gennem data breaches, romance scams, warez, piratkopiering og fildeling. Disse kriminelle aktiviteter er oftest forbundet med et økonomisk tab enten for samfundet eller de forurettede; enkeltpersoner og virksomheder (Holt & Bossler, 2014: 25-30).

I denne specialeafhandling har vi valgt at fokusere på it-relateret økonomisk kriminalitet, hvor gerningsmandens motiv er at skaffe sig en økonomisk gevinst på bekostning af forurettede. Selvom politi og politikere har fokus på it-relateret økonomisk kriminalitet i Danmark, så oplever danskerne stadig at blive udsat for online forbrydelser. I TV2 nyhederne d. 7. februar 2022 fremgår det, at der er 45.000 sager om it-relateret økonomisk kriminalitet, som er uopklaret, grundet mangel på politiets ressourcer (TV2 nyhederne 2022: "*Verdensleder forsøger at afværge krig*"). Oliver Lind Nordestgaard fra det danske cyber-landshold påpeger desuden, at "it-kriminelle er ret ligeglade med landegrænser" derfor kræver det en nytænkning af det digitale samarbejde mellem landene. Justitsministeren Nick Hækkerup understreger, at det drøftes i forligskredsen, hvordan politi og anklagemyndigheder fremover prioriterer sager om it-relateret økonomisk kriminalitet. Ligeledes er der fra dansk politi udgivet et indlæg *"Efterforskere: Brug for nytænkning for at bremse den økonomiske kriminalitet"* fra september 2021 af Karina Bjørnholdt, som beskriver, at det danske samfund ikke er i stand til at håndtere stigningen af it-relateret økonomisk kriminalitet. I indlægget appellerer efterforskerne Simon Skøtt, Per Todberg og Kenn Holst Jensen til, at politiet stadig ikke kan følge med, også selvom

der er kommet værktøjer og redskaber, som skal gøre det nemmere for politiet at spore forbryderne (Bjørnholdt, 2021). Disse udmeldinger viser, at der er skabt større fokus på at iværksætte drøftelser på området, som forhåbentlig i fremtiden kan bringe initiativer til bekæmpelse af it-relaterede økonomisk kriminalitet også på tværs af landegrænser. Ligeledes bliver der udtalt, at en langsigtet plan kunne være gavnlig for at rejse en præventiv indsats, som kræver fokus på samarbejde mellem blandt andet politi, låneudbydere, banker og andre relevante foranstaltninger (Bjørnholdt, 2021).

De tre efterforskere, som nævnt ovenfor, er ikke overrasket over, at anmeldelserne var langt større ved LCIK (Landsdækkende center for it-relateret økonomisk kriminalitet), end hvad de havde mulighed for at behandle. Anmeldelsesportalen LCIK skaber et overblik over sager vedrørende it-relateret økonomisk kriminalitet og identificerer de kriminelle mønstre for efterfølgende at koble sager sammen på tværs af kredsene, inden disse bliver sendt ud til efterforskningsafdelingerne i Danmark (Bjørnholdt, 2021). For at få et samlet overblik over anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet har vi valgt at fremvise statistiske beregninger fra årsrapporten "En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2020" udarbejdet af LCIK. Tallene viser, at LCIK i 2020 modtog 29.905 anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet. Sammenlignet med 2019 hvor de modtog 26.923 anmeldelser, var der i 2020 2.982 flere anmeldelser, som udgør en procentvis stigning på 11,1. Vi har været opmærksomme på, hvorfor tallet er stigende, dog fremgår dette ikke i rapporten. (LCIK-årsrapport, 2021: 9).

LCIK opdeler it-relateret økonomisk kriminalitet i kategorierne:

- Samhandel
- Misbrug af kortoplysninger
- Kreditbedrageri
- Misbrug af adgang til netbank
- Afpresning
- Kontaktbedrageri mod private
- Kontaktbedrageri mod virksomheder
- Fuphjemmesider

*(LCIK-årsrapport, 2021: 9)

Forbrydelser om datingsvindel, som er en underkategori af kontaktbedrageri mod private, viser sig at være den mest hyppige it-relateret forbrydelse i 2020. Ved eksempelvis politiet, bliver fagtermen romance scam ikke anvendt om sager vedrørende datingsvindel, men derimod kategoriseres disse under afpresning og bedrageri. Vi finder det relevant at undersøge fænomenet nærmere i denne specialeafhandling, hvor vi vil anvende begrebet romance scam. LCIK modtog 272 anmeldelser i 2020 om datingsvindel, mens der i 2019 var 251 anmeldelser. Denne forskel udgør en stigning på 8,4% (LCIK-årsrapport, 2021: 50). Datingsvindel indebærer en følelsesmæssig relation mellem offeret og gerningspersonen. Dette sker oftest på sociale kommunikationsplatforme, hvor gerningspersonen har mulighed for at skabe tillid til forurettet over en kortere eller længere periode. Formålet danner grundlag for at få forurettet til at overføre økonomiske midler (LCIK-årsrapport, 2021: 50).

For at udspecificere omfanget af anmeldelser og sigtelser af romance scam i Danmark, har vi fået aktindsigt i politiets materiale for, at få adgang til konkret data på området opdelt i politikredse. Tallene afspejler det statistiske data fra LCIK, dog med en mindre stigning, formodentligt grundet flere afsluttede sager siden LCIK offentliggjorde deres årsrapport. Der er systematisk blevet udvalgt udtræk af data over antallet af anmeldelser og sigtelser af romance scam og med hjælp fra EAE (Efterretnings- og Analyseenheden) fandt vi frem til hvilken gerningskode samt søgenøgler der kunne belyse omfanget af romance scame i Danmark fra 2019-2021. Vi har efterfølgende fået aktindsigt via Rigspolitiet i sager med gerningskoden (Bedrageri) med søgenøglerne (IT-relateret økonomisk kriminalitet, Kontaktbedrageri mod private, Datingsvindel). Dette betyder at sager omhandlende romance scam hos politiet, kategoriseres som bedrageri. På næste side illustreres det skema, som vi har fået aktindsigt i, der viser fordelingen af anmeldelser over perioden fra 2019-2021 (Bilag 8, 2022).

Skema 1: Anmeldelser med karakteren romance scam

Anmeldelser, registreret på gerningskoden 76141 - Bedrageri (med søgenøglerne: IT relateret økonomisk kriminalitet, kontaktbedrageri mod private, datingsvindel) 2019-2021

Kreds	2019	2020	2021
Nordjylland	7	8	7
Østjylland	11	7	8
Midt- og Vestjylland	53	42	17
Sydøstjylland	8	9	10
Syd- og Sønderjylland	10	8	10
Fyn	7	12	17
Sydsjælland og Lolland-Falster	8	4	4
Midt- og Vestsjælland	8	2	17
Nordsjælland	10	11	12
Københavns Vestegn	10	7	8
København	133	173	189
Bornholm	0	2	0
I alt	265	285	299

Antal registrerede anmeldelser i 2019, 2020 & 2021

*(Bilag 8, 2022)

Skemaet viser, at antallet af anmeldelser for denne type forbrydelse er størst i København, hvor der fra 2019-2021 er sket en stigning på 29,6% anmeldelser af romance scam. Ydermere er antal anmeldelser i visse kredse faldet i løbet af perioden, hvilket særligt gør sig gældende for kreds Midt- og Vestjylland, hvor der i 2019 var 53 anmeldelser til forskel fra 17 anmeldelser i 2021, hvilket er et fald på 67,9%. Generelt viser tallene, at selvom der i blandt kredsene både er sket fald og stigning på antallet af anmeldelser af romance scam, er antallet af anmeldelser fra 2019-2021 steget for hele landet med 34 anmeldelser, som udgør 11,3% (Bilag 8, 2022).

Vi har været opmærksomme på, at antallet af anmeldelser er faldende eller stigende for enkelte politikredse. Dette har gjort, at vi kontaktede en af ovenstående politikredse for at søge svar på, om denne politikreds har implementeret indsatser på området for at reducere anmeldelsestallet. Det har dog ikke været muligt at klargøre, hvorfor nogle politikredse i landet har færre anmeldelser end andre. Ud af alle de oplyste politikredse så er København det område, hvor der er flest anmeldelser. Ligeledes er der i dette område sket en stigning på antallet af anmeldelser over perioden fra 2019-2021 (Bilag 8, 2022). Det har fået os til at reflektere over, om der er flere potentielle ofre i Københavnsområdet eller om dette skyldes befolkningstallet. Samtidig er det tankevækkende at Bornholm i løbet af 3 år kun har modtaget to anmeldelser (Bilag 8, 2022).

En sammenligning mellem anmeldelser og reelle sigtelser som er blevet foretaget i perioden 2019-2021 viser, hvor mange konkrete sager som politiet har oprettet ud af de anmeldelser, som er blevet foretaget af forurettede rundt i landet. Antal af anmeldelser som illustreres i *Skema 1: Anmeldelser med karakteren romance scam* viser, at omfanget af forbrydelser af romance scam er stigende, og samme tendens ses i antal sigtede i perioden 2019-2021. Skemaet nedenfor illustrere, hvor mange der sigtes for romance scam i Danmark fordelt på politikredse (Bilag 8, 2022).

Skema 2: Sigtelser med karakteren romance scam

Sigtelser registreret på gerningskoden 76141 - Bedrageri (med søgenøglerne: IT relateret økonomisk kriminalitet, kontaktbedrageri mod private, datingsvindel) 2019-2021

Kreds	2019	2020	2021
Nordjylland	1	4	1
Østjylland	4	0	0
Midt- og Vestjylland	2	47	32
Sydøstjylland	1	0	3
Syd- og Sønderjylland	1	3	2
Fyn	3	2	3
Sydsjælland og Lolland-Falster	2	0	0
Midt- og Vestsjælland	0	0	1
Nordsjælland	0	0	1
Københavns Vestegn	1	3	0
København	2	3	15
Bornholm	0	0	2
I alt	17	62	60

Antal registrerede sigtelser i 2019, 2020 & 2021

*Bilag 8, 2022)

Ud af de 299 anmeldelser som er foretaget i 2021, er der relativt få sager som videregives i systemet, da der i politiregi i 2021 blev oprettet 60 sigtelser i alt af romance scam. Det bemærkes, at selvom der er 53 anmeldelser i 2019 ved Midt- og Vestjyllands politi, behøver disse anmeldelser ikke at føre til sigtelser samme år, hvilket kan ses i *Skema 2: Sigtelser med karakteren romance scam* hvor sigtelserne for 2019 er på 2. Forklaring kan være, at anmeldelser fra 2019 først medfører en sigtelse i 2020 eller 2021 (Bilag 8, 2022).

Ovenstående viser et overblik over de sager der anmeldes, og gerningspersoner som sigtes, men sager som disse optræder også i den finansielle sektor (Bilag 8, 2022). Tallene fra Finans Danmark viser, at der i det første halvår af 2021 er registreret et tab på 9,39 mio. kroner fra

danskernes bankkonti som led i romance scam. Det er dog lykkedes bankerne i denne periode at stoppe transaktioner på 20 mio. kroner. Ved at perspektivere antallet af anmeldelser og omfanget af det tabte beløb i første halve år af 2021, svarer det til, at det tabte beløb gennemsnitligt pr. offer er 33.444 kroner. Dog skal der tages forbehold for, at der kan være et mørketal, da der potentielt kan være et faldende eller stigende antal af ofre i perioden, som ikke har anmeldt forbrydelsen. Derfor kan omfanget af registret tabte beløb ved Finans Danmark være misvisende i henhold til hvor mange ofre, der potentielt har tabt penge (Finans Danmark, 2021).

3.1 Eksisterende forskning

Romance scam er et område inden for den kriminologiske forskning, der kun er blevet undersøgt i begrænset omfang i Danmark. Muligheden for at tilgå kærlighed over internettet har spredt sig siden midten af 1990'erne, men fænomenet romance scam fik først sin globale opmærksomhed i 2007-2008. Først her anså man romance scam som en forbrydelse (Rege, 2009: 494; Cross & Holt, 2021: 385). Efter en systematisk research af eksisterende forskning ses der et bredere omfang af international forskning på området. Derfor vil dette afsnit belyse både ældre og nyere forskning, som er indhentet i et større internationalt perspektiv.

Den indsamlede eksisterende forskning vil blive opdelt i tre temaer for at give en mere dybdegående og systematisk forståelse af fænomenet. Disse tre temaer vil blive opdelt således: geografisk placering, konsekvenser for offeret og gerningspersonens handlinger. Ved at lave et litteraturreview af eksisterende forskning, har vi fået viden om, hvilke områder af romance scam der i forvejen er undersøgt. Vi har udvalgt forskning, som er baseret på internationale journaler, tidsskrifter, og rapporter. I det følgende har vi udvalgt 10 forskningsartikler ud af 12, som vi har haft kodet i vores database. I alt har vi læst 47 forskningsartikler. Vi har systematisk udvalgt den forskning, som belyser hvilke studier, der tidligere er undersøgt, dette giver os muligheden for at undersøge ubelyste områder nærmere. I det kommende afsnit vil der blive præsenteret, hvilke studier der tidligere er lavet.

3.1.1 Geografisk placering

Den geografiske placering illustrerer hvilke platforme, der bliver anvendt af gerningspersoner til at tilgå sine ofre. Disse platforme kan være Facebook/Messenger, Instagram, Happn, Tinder, andre datinghjemmesider og E-mail. Udviklingen af teknologien, især E-mail muliggør at gerningspersonen kan målrette sig mod større grupper af potentielle ofre. Når gerningspersonen har etableret kontakt til offeret, ses en tendens til, at korrespondancen rykkes fra eksempelvis Tinder til E-mail eller SMS for ikke at risikere at blive suspenderet fra en platform. Tilgangen til de forskellige platforme muliggør samtidig, at gerningsmanden kan spore offerets netværk for at få en viden om offerets tætte relationer. Sporingen er nemt tilgængelig, da der er mulighed for at have offentlige profiler på internettet (Cross, Richards & Smith, 2016: 205-207). Generelt er online dating attraktiv for både almene brugere og gerningsmænd, da det er muligt at være anonym, og brugerne kan være uden frygt for stigmatisering (Korsell, 2020: 285-287). På datingsider er det naturligt at søge kærlighed, hvor det perfekte match kan opstå, grundet algoritmer som gør, at profiler med samme interesser og fælles værdier i større grad er tilgængelige for hinanden (Rege, 2009: 494). Det er dog muligt at antage, at algoritmernes grundlæggende ide om at matche med personer med samme interesser ikke begrænser kontakten mellem gerningspersonen og et potentielt offer. På andre sociale platforme såsom Facebook er det ikke en forudsætning, at brugerne søger kærlighed. Der er derfor nogle sociale platforme, som er mere egnet til denne type af svindel (Korsell, 2020: 285-286). Selvom Facebook ikke er den oplagte platform til direkte søgning efter kærlighed, er det alligevel muligt at blive offer for romance scam. Facebook har funktioner, som blandt andet at "synes godt om" forskellige interessesider, her kan gerningsperson ligeledes tilgår deres ofre.

3.1.2 Konsekvenser for offeret

Forskningen belyser, at der er forskellige ofre, der udsættes for romance scam. Ofrene kan ikke kategoriseret til alene at tilhøre en bestemt befolkningsgruppe, men ifølge den internationale forskning er der alligevel gentagende karakteristika, som optræder ud fra offerets færden, handleevne og adfærd. Journalen fra 2009 som vi har udvalgt, er baseret på en dokumentanalyse af datingsvindel og identitetssvindel. Dokumentanalysen er udarbejdet ud fra datingsider, nyheds- og mediesider, lovgivning, myndigheder og andet (Rege, 2009: 494). Her beskrives der, at romance scam var en af de mest rapporterede sager i den stadig stigende internetsvindel. Dog er der kun er en relativ lille brøkdel af sagerne, som bliver indberettet, da

ofrene oftest er flove over at være blevet narret, eller fordi de ikke er bevidste om, de er blevet svindlet (Rege, 2009: 495). Ligeledes beskrives der, at et offer for romance scam gennemsnitligt har mistet mere end $3.000 svarede til 21.000 danske kroner i 2007, hvortil det er muligt at stille sig nysgerrig på, hvorfor ofrene for romance scam rent faktisk bliver lokket til at blive narret (Rege, 2009: 495). En australsk journal fra 2011, undersøger ofre, som har været udsat for svig i henhold til forskudsgebyrer. Ud fra surveys og interviews undersøges ofrenes adfærd, og hvordan deres personlige tilstand kunne bidrage til at reagere på deres tab af økonomiske midler eller deres personlige oplysninger. Resultaterne er baseret på en stikprøve på 1.410 ofre. I journalen understreges det, at der inden for psykologien kan være sammenhæng med ofrenes mangel på selvkontrol (Ross & Smith, 2011: 2-3). Endvidere anvender journalen Michael R. Gottfredson og Travis Hirschi's forståelse af, hvorfor personer med lav selvkontrol har en tendens til at forfølge deres egne interesser uden at tage hensyn til potentielle langsigtede konsekvenser. Aktiviteter som kræver færre færdigheder eller planlægning resulterer i øjeblikkelig tilfredsstillelse. Denne tilfredsstillelse gør dem mere tilbøjelige til at engagere sig i risikabel adfærd, som for eksempel at danne en relation til et individ som offeret ikke er bevidst om, er svindler. Endvidere viste det sig, at mennesker som i analysen scorede lavere på skalaen for lav selvkontrol var mere tilbøjelige til at rapportere, at de havde været offer for bedrageriet (Ross & Smith, 2011: 2). Offerets alder kan variere, men alligevel understøtter forskning, at der kan være en viktimisering på baggrund af offeret alder som primært er 45 til 54 år, dog spiller alderen ikke alene en rolle. Forskningen viser ligeledes, at de mennesker som allerede er sårbare, når gerningspersonen forsøger at etablere kontakten i større grad tendere til at falde for bedrageriet. Sårbarhed som eksempelvis kan komme af økonomiske-, juridiske- og sociale problemer samt medicinske udfordringer, kan alle spille en rolle for udsatheden (Ross & Smith, 2011: 2-4). Modsat kan romance scam resultere i, at ofrene på baggrund af bedrageriet kan blive sårbare i forbindelse med økonomisk tab og tab af følelsesmæssig relation til gerningspersonen.

Konsekvenserne for ofrene er ikke alene det økonomisk tab, der ligger også sociale og psykologiske faktorer bag. Dette undersøges blandt andet i et kvalitativt studie, hvor der undersøges forskningsspørgsmål, som ikke tidligere er undersøgt til bunds. Romance scam er som tidligere nævnt, rettet mod sårbare, romantiske eller ensomme mennesker som er på udkig efter kærlighed og kammeratskab. Offeret har tillid til den virtuelle relation. Den tætte relation mellem gerningspersonen og offeret, skaber så stor tillid, at offeret begynder at sende økonomiske midler til gerningspersonen. Når alle offerets ressourcer (penge) er opbrugt, er det

ikke unaturligt, at offeret begynder at foreslå andre alternativer til støtte. Disse alternativer vil blive afvist, da gerningspersonen derved ikke opnår en økonomisk gevinst. Her går det oftest op for offeret, at relationen er bedrageri, og enten ophører gerningspersonen eller offeret relationen, men selvom relationen er brudt, er offeret fortsat ramt af situationen. Situationen kan bidrage til følelsen af ensomhed, som kan vise sig som alvorlige problemer og depression (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 206). De ovennævnte mulige konsekvenser understøttes ligeledes af en forskningsartikel, som er baseret på undersøgelsen af den psykologiske virkning for offeret. Her foreslås, at en tidlig psykologisk indsats er vigtigt for ofrene for at mindske udviklingen af Posttraumatisk Stress (PTSD) (Whitty & Buchanan, 2015: 17).

Efter oplevelsen af at blive svindlet både økonomisk og følelsesmæssig var der i en rapport fra 2016 mange tilfælde, hvor ofrene ikke var i stand til at angive, hvor mange penge de egentlig havde mistet. Dette skyldes, at ofrene ikke havde overblik over, hvor mange penge de havde sendt. Undersøgelsen satte fokus på at forstå de 80 personer som deltager i interviewene, som havde indgivet klager over et økonomisk tab på 10.000 dollars svarende til cirka 70.000 danske kroner fra 2012-2015 (Cross, Richards & Smith, 2016: 4). For nogle af ofrene, fik det økonomiske tab mange konsekvenser, nogle mistede hele deres pension, andre skulle betale af på deres lån, flere havde ikke råd til at forsørge sig selv, og andre måtte samtidig finansiere civile retssager mod gerningspersonen, hvor omkostninger til advokater også skulle betales. Et stort flertal af ofrene, beskrev deres følelsesmæssige påvirkninger efter forbrydelsen, som at værende en følelsesmæssige "ødelæggende" begivenhed. Den mest almindelige følelse blev rapporteret til at omhandle skam, angst, tristhed og vrede. Ligeledes var bekymringer, chok og ensomhed, tydelige konsekvenser som viste sig ved ofrene, hvor skyldfølelsen for at have bragt sig selv ind i situationen kom til udtryk. Der blev rapporteret, at depression og tristhed strakte sig over flere år, og at der i nogle tilfælde var så alvorlige følelsesmæssige påvirkninger, at ofrene overvejede selvmord. Selvom selvmordstanker alene kan være en direkte konsekvens af online svindel, er det stadig væsentligt at adskille, om tankerne afspejler en kombination af romance scam og andre skadelige livsbegivenheder (Cross, Richards & Smith, 2016: 4-6).

Nyere forskning fra 2018 og 2020 belyser ligeledes de psykologiske karakteristika hos ofre for romance scam (Whitty, 2018; Korsell, 2020). I undersøgelserne sammenlignes ofre for romance scam med dem, der aldrig er blevet snydt og/eller dem, som er blevet bedraget af

anden type svindel. Det viser sig, at ofrene typisk er midaldrende, veluddannede kvinder, hvor der ses en tendens til, at ofrene er mere impulsive end dem, som ikke er blevet snydt for romance scam. Undersøgelsen fra 2018 viser resultater af, at kvinder er mere tilbøjelige til at blive ofre for romance scam end mænd, sammenlignet med dem, der ikke har været ofre for romance scam. Denne undersøgelse blev lavet ud fra 11.780 deltagere (Korsell, 2020: 289). Det viste sig at ud af disse var 10.723 af deltagerne ikke ofre, hvorimod 728 af deltagerne havde været offer en enkelt gang, og 329 viste sig at være deltagere, der tidligere havde været ofre af flere omgange. Af den samlet undersøgelse var der samlet set 200 deltagere, som var blevet snydt i forbindelse med romance scam (Korsell, 2020: 288-290). Endvidere præsenteres der i begge internationale journaler, at lavere uddannede personer var mere tilbøjelige til at blive ofre, mens veluddannede personer muligvis har flere beskyttende faktorer mod at blive snydt. Særligt inden for romance scam beskriver ofrene sig selv som naive og tillidsfulde. I takt med dette understreges der i undersøgelserne, at der kan være en sammenhæng mellem venlighed og ofre som er involveret i denne type af svindel. Ofrene er i højere grad mere hjælpsomme end individer, som ikke har været udsat for romance scam. Der ses samtidig en tendens til at ofrene er "grådige" forstået på den måde, at ofret involveres for egen vinding af lovet rigdom og det perfekte forhold (Korsell, 2020: 289-290; Whitty, 2018: 106-108).

Forskningsartiklen fra 2021 viser samme resultater som den forrige præsenterede forskning. Denne artikel hævder dog, at romance scam nu er en af de typer af bedrageri med økonomisk tab, som er højst forbundet med svig i mange lande (Cross & Holt 2021).

3.1.3 Gerningspersonens handlinger

Flere internationale journaler opdeler den kriminelle handling i faser (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015; Whitty, 2013) Journalerne opdeler faserne for at skelne romance scam med andre kriminalitetstyper såsom Nigerian scam og mass-marketing Fraud. Den ene journal er udformet efter metoden survey. I den første fase opretter gerningspersonen en attraktiv profil på internettet, som består af professionelle billeder i høj kvalitet, en attraktiv profiltekst og uploades af flere profilbilleder, som kan styrke profilens troværdighed (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 210; Whitty, 2015: 443-444). Den anden fase involverer, at gerningspersonen tålmodigt plejer deres ofre. Gerningspersonen etablerer derefter et stærkt bånd med deres ofre gennem konstant kommunikation for at skabe tillid, selvtillid og romantiske forbindelser. Efter en forholdsvis kort periode erklærer gerningspersonen sin kærlighed til ofret, hvor tidsperioden

for denne fase kan være seks til otte måneder, indtil det ønskede tillidsniveau er opnået. Kontakten forsøges ændret fra eksempelvis en datingside til en ekstern kanal såsom E-mail, SMS eller opkald for ikke at miste kontakten med ofret, da falske profiler på eksempelvis datingsider kan blive suspenderet (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 207). I tredje fase anmoder gerningspersonen om penge ved at fortælle om tragiske eller desperate omstændigheder. Dette kan omhandle tyveri af personlige dokumenter under rejser, uventede hospitalsudgifter som følge af pludselige ulykker eller sygdom eller sikring af midler til rejser for at møde offeret. Historierne skaber gerne en plausibel baggrund for yderligere pengeanmodninger af ofret (Whitty, 2015: 443-444). I begyndelsen beder gerningspersonen om små beløb, hvortil der senere kræves et større beløb, og hvor offeret vil føle sig nødsaget til at overføre. Nogle få ofre gennemlever en fjerde fase, hvor de bliver udsat for seksuelt misbrug via cybersex (Whitty, 2015: 443-444; Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 207). Den onde cirkel fortsætter indtil ofrene mister tålmodigheden eller indser, at de bliver narret og holder op med at sende penge. Der understreges, at når gerningspersonen har fået svar på den første henvendelse fra offeret, er der 70 % sandsynlighed for, at gerningspersonen får lokket penge ud af offeret.

Mange af gerningspersonerne arbejder sammen og deler data om, hvordan de bedst muligt snyder folk. Denne kriminalitetsform kan dermed tillæres over internettet og forbedres i takt med den digitale udvikling. Romance scam bliver hyppigst begået af enten enkeltpersoner der arbejder alene eller små grupper af kriminelle. Grupper som både kan være nationale og internationale, det belyses at det primært er internationale kriminelle grupper, som udfører romance scam gennem online dating hjemmesider (Whitty, 2018: 105). Ligeledes hævdes der, at gerningspersonerne er svære at opspore, da de tilhører en undergrundskultur, som gør dem ukendte og utilgængelige i den virkelige verden (Rege, 2009: 504-505). Yderligere belyses det, at gerningspersoner for denne type af svindel anvender neutraliseringsteknikker for at retfærdiggøre deres afvigende handling. Gerningspersoner kan have en påstand om, at ofrene fortjener at blive svindlet, og ofret kan anses som medskyldig i handlingen. Nogle af dem har på internetsider delt titler såsom “I Go Chop Your Dallers” og “You are the loser and I am the winner”, hvilket for gerningspersoner kan indikere at den kriminelle handling er selvforskyldt, da offeret frivilligt indgår i en følelsesmæssig relation med gerningsmanden (Rege, 2009: 505).

3.1.3.1 Fra fysiske breve til romance scam

En kriminalitetstype som ligger op ad romance scam er økonomisk svindel, hvor fysiske breve, bliver anvendt som kontaktform til offeret. Forskningen navngiver denne form for svindel, nigerianske breve. Da disse breve ikke nødvendigvis stammer fra Nigeria, finder vi det mere passende at anvende termen "fysiske breve" i dette speciale, vi er dog opmærksomme på, at denne form for svindel i nyere tid kan forekomme via E-mail. For at skabe en bredere forståelse for gerningsmandens teknikker inden for romance scam, belyses sammenligningen af fysiske breve og romance scam i det følgende.

Fysiske breve er en kriminalitetstype, som har eksisteret længe før romance scam blev en del af kriminalitetsstatistikkerne. De fysiske breve appellerer på samme måde som ved romance scam til menneskers følelsescenter og har ligeledes til formål at lave økonomisk svig. Gerningsmandens første kontakt med ofret opstår over E-mail eller som tidligere set før digitaliseringen gennem fysiske breve. Måden hvorpå gerningsmanden etablerer tillid hos ofret, sker ved at vedkommende udgiver sig for eksempelvis at være officer eller en offentlig repræsentant/ansat. Ligeledes får disse gerningsmænd deres ofre til at tro, pengene går til velgørenhed, social retfærdighed eller aktuelle katastrofer. Som set ved romance scam er det ønskede udbytte af ofrets overførsler, at ofret som lovet får et endnu større beløb overført, samtidig har ofret en formodning om, at relationen kan ende ud i et kærlighedsforhold samt en lykkelig historie. Begge ønsker om udbytte af enten penge eller kærlighed, er ikke tilfældet. Begge typer af svindel stopper først når ofret selv indser, at de bliver svindlet og derfor stopper overførslerne (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 208). Gerningsmanden ved fysiske breve anvender metoder, som påvirker ofres medlidenhed, tillid og grådighed. Hvorimod andre studier af fænomenet antyder, at der ved romance scam igangsættes langt flere følelser hos ofret. Følelser så som, jalousi, spænding, håb, tillid, tristhed og glæde (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 209).

Ligesom forskningen opdeler den kriminelle handling bag romance scam i specifikke faser, viser forskning yderligere forskellige typer af metoder til at tilgå et offer. Disse typer kan ikke fortælle noget om hvilke gerningsmænd, der sidder bag skærmen og udøver den kriminelle handling. Dog siger typerne noget om, hvilke fortællinger samt historier som gerningspersonen anvender og opdigter for at komme i kontakt til deres ofre og samtidig kan opretholde deres

relationer i en længere eller kortere periode. Disse typer vil i det følgende kategoriseres som "romantisk fortælling, attraktive perfekte partner og avancerede profiler".

3.1.3.2 Romantisk fortælling

Denne type appellerer til menneskers medfølelse. Gerningspersonen ønsker at fremstå som forhåbningsfuld over for en kærlighedsrelation, der kan fjerne ensomhed og skabe tosomhed. Typen udviser tydelige grammatiske stavefejl, hvor hensigten er at få offeret til at føle sympati, så ofret kan få følelsen af at være overlegen. Relationen mellem gerningsperson og offeret kan involvere pornografiske billeder og videoer for at appellere til sensuelle følelser (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 212-213).

3.1.3.3 Attraktive perfekte partner

Det idealtypisk udseende er karakteristisk for denne typer af gerningsmænd og fremgår derfor attraktiv for modparten. Den kvindelige gerningsperson præsenteres som selvsikker og uafhængig, hvorimod den mandlige gerningsperson udviser medlidenhed og sympati. Korrespondancen fra den mandlige gerningsperson påvirkes oftest af religion, dette for at skabe troværdighed når gerningspersonen senere i relationen opdigter falske historier grundet vedkommendes religion (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 213).

3.1.3.4 Avancerede profiler

De avancerede profiler fremgår på mange forskellige online sociale platforme grundet det faktum, at det virker troværdigt, da personen angiveligt ikke søger et kærlighedsforhold med bekendtskaber. Gerningspersonen er af gennemsnitlig karakter, hvor udseendet ikke er dominerende. Dog etableres der en dyb følelsesmæssig kontakt mellem offeret og gerningsmanden, hvor gerningsmanden sætter sig selv i en offerposition. Teksten bag de avancerede profiler er ligesom ved ovennævnte type relativ dårlig ved den mandlige gerningsperson, hvor der ved den kvindelige gerningsperson udtrykker et bedre sprog (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 214).

3.1.3.5 Sammenligning af de tre typer

Disse tre typer adskiller sig fra hinanden, da den første anvender kærlighedsaspektet for at henvende sig til ofret, hvor den attraktive perfekte partner bruger udseendet, til forskel fra de avancerede profiler der fremstår som den almindelige type, der hverken udtrykker dominans eller et idealtypiske udseende.

4. Problemstilling

Den internationale forskning gør os klogere på svindlernes handlemønstre og adfærd på internettet og deres interaktion med ofret. I dette speciale undersøger vi handlingerne som svindlerne udfører i henhold til romance scam. Undersøgelsen tager udgangspunkt i den generelle proces i handlingerne ud fra de foretagede ekspertinterviews i dansk kontekst. For at gøre vores undersøgelse mere unik anvender vi to cases, som beskriver den konkrete proces i forbrydelsen mellem en svindler og en Fraud specialist, som udgiver sig for at være et offer for romance scam. Dette har vi fundet interessant, da der er ikke foretaget et crime script ud fra empiri i Danmark, som belyser svindlernes handlinger.

Vi søger en konkret processuel forståelse af kriminaliteten, som svindlerne begår. Vi ønsker ikke at undersøge situationsbestemte individuelle handlinger af processen men i stedet fokusere på den generelle trinvise proces, som svindlerne begår. Selvom vi anvender de to cases, bruges disse til at understøtte eksperternes udtalelser om den kriminelle proces. Ved at undersøge processen gennem crime scriptet med ekspertviden i Danmark, søger vi at finde frem til, om processerne og handlingerne er ens og dermed er generel for forbrydelsen uanset, hvor den bliver begået. Specialeafhandlingen vil repræsentere den komplette rækkefølge af handlinger, som er iværksat før, under og efter den kriminelle handling. Ved at afdække processen af romance scam *trin for trin* kan dette anvendes til viden om, hvornår i processen der kan implementeres en forebyggende indsats og hvordan indsatsen kan implementeres i Danmark.

Ovenstående leder os frem til følgende problemformulering.

4.1. Problemformulering

Hvilke teknikker bruger romance scammers til at svindle deres ofre med afsæt i de forskellige trin i processen og hvordan kan disse medvirke til at tænke forebyggelsesstrategier ind?

Problemformuleringen i nærværende speciale orienterer sig både mod en handlingsbeskrivende vinkel, hvortil vores fund vil blive teoretiseret. Desuden kommenterer vi på hvilke forebyggelsesstrategier, der kan udledes af disse fund. Nedenfor opstilles tre punkter, som angiver specialets følgende struktur:

1. Forstå hvordan den kriminelle handling udføres
2. Anvendelse af teoretiske forståelser
3. Hvordan kan de ovenstående punkter medvirker til at tænke forebyggelsesstrategier

5. Afgrænsning

Nedenfor vil der blive redegjort for vores refleksioner over til- og fravalg i specialet.

Midlertidig fremgår det i ovenstående problemfelt, at der stor forskel på anmeldelse procenten og det procentvise antal sigtelser over perioden 2019-2021. Der formodes et mørketal mellem antal anmeldelser og det faktiske antal af ofre for romance scam i Danmark. Vi har dog valgt ikke at belyse mørketallet nærmere grundet manglende data til understøttelse af denne problematik (Bilag 8, 2022).

Vi har været nysgerrige på, hvordan samarbejdet mellem politi og banker fungerer både i forbindelse med at sikre ofrets retssikkerhed og indhentning af bevismateriale. I de afholdte interviews er vi blevet gjort opmærksomme på, at samarbejdet sker i et begrænset omfang, grundet at bankerne ikke er underlagt samme lovgivning som politiet. Dette gør overdragelsen af persondata udfordrende, derfor kommer vi ikke nærmere ind på denne problematik (Bjørnholdt, 2021). Endvidere har vi fravalgt at inddrage interviews med ofrene for romance scam, da de ikke kan belyse vores problemformulering. Hvis vi havde valgt at interviewe ofrene, så havde udfaldet givet os indblik i ofrenes individuelle følelser samt oplevelser af hændelsen, som de har været udsat for. Ofrene kan derfor ikke lede os frem til den trinvise

proces af svindlerens generelle teknikker, hvis udgangspunktet tog afsæt i eventuel fem ofres oplevelser. Dette er baseret på vores egen antagelse ud fra den indsamlet empiri.

Vi har ikke afgrænset os til et bestemt geografisk område, da vi ikke ønsker at belyse problematikken ud fra en bestemt region eller politikreds i Danmark. Som den eksisterende forskning belyser, kan gerningspersonen opholde sig både nationalt og internationalt hvilket gør, at den geografiske placering er underordnet for vores problemformulering (Whitty, 2018: 105). Vi ser bort fra om svindlerne udfører den kriminelle handling alene eller i større grupperinger. Dette er valgt grundet, at det materiale som vi har haft adgang til, ikke har indeholdt information om, hvem der står bag svindlen. Derfor undersøges processerne ikke ud fra opdelingen af disse.

6. Teoretiske overvejelser

I denne specialeafhandling sigtes der efter at undersøge svindleres teknikker i processen til økonomisk gevinst. Dertil findes det relevant at inddrage Marcus Felson & Lawrence E. Cohen rutineaktivitetsteori samt Derek B. Cornish og Ronald V. Clarkes teori om det rationelle valg. Disse teorier vil blive anvendt til at anskue de omkringliggende samfundsstrukturer og dets påvirkning i valget om at foretage en kriminel handling. Ligeledes anvendes teorierne til at belyse, hvilke faktorer der har indflydelse på om den kriminelle handling fuldføres og vellykkes.

6.1 Kriminalitetens tre elementer

Routine Activity Theory vil i det nærværende speciale blive omtalt som rutineaktivitetsteorien. Teorien blev i 1979 fremsat af Marcus Felson (sociolog) & Lawrence E. Cohen (sociolog), (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588). Tilgangen er blevet brugt til at begrunde de geografiske forskelle i kriminalitet og i mængden af kriminalitet. Teorien forklarer desuden kriminalitetstendenser, hvor tilgangen ikke understreger specifikke karakteristika ved lovovertrædere men i stedet fokuserer på, hvorfor og hvordan den kriminelle handling udføres (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588). Selvom undersøgelser omhandlende spørgsmålet "*hvordan opstår kriminalitet*? er anvendelig inden for kriminologien, finder Felson og Cohen det samtidig væsentligt at undersøge, hvordan ulovlige aktiviteter agerer og adskiller sig fra sin niche ud fra et større system af rutineaktiviteter (Lawrence E. & Marcus, 1979: 592).

Felson og Cohen baserer teorien på to simple ideer:

1. For at en forbrydelse kan blive begået, skal der være motiverede lovovertrædere som konvergerer med et passende mål, yderligere skal der være et fravær af kapable vogtere. (*Mikro perspektiv*)
2. Sandsynligheden for at en forbrydelse finder sted er påvirket af menneskers rutineaktiviteter; Arbejde, familie, fritidsaktiviteter samt andre. (*Makro perspektiv*)

*(Lawrence E. & Marcus, 1979: 589,592-593)

Cohen og Felson brugte i 1979 teorien til at forklare en stigning i kriminaliteten i USA efter Anden Verdenskrig. Da teorien både kan sættes i kontekst til sociale strukturers påvirkning på kriminaliteten, og samtidig kan bidrage til en forståelse af hvorfor en kriminel handling kan finde sted, har teorien både et makro og mikro perspektiv (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588). Felson og Cohen argumenterer for at strukturelle ændringer i menneskers rutineaktivitetsmønstre kan påvirke kriminaliteten gennem konvergens i tid og rum ud fra tre elementer: Motiverede lovovertrædere, egnede mål, og fravær på kapable vogtere (Lawrence E. & Marcus, 1979: 589). Dette kan synliggøre hvornår og hvor de kriminelle handlinger finder sted.

De tre elementers definition beskrives nedenfor:

1. *Motiverede lovovertrædere:* En potentiel gerningsmand med kapacitet til, at kunne begå en forbrydelse.
2. *Egnede mål:* Et passende mål eller offer for kriminaliteten.
3. *Fravær af kapable vogtere:* En person/eller materielle midler som kan gribe ind for at stoppe eller forhindre kriminaliteten. (I stand til at beskytte egnede mål).

*(Miró, 2014: 2)

Felson og Cohen mener, at der altid er en motiveret lovovertræder, men den kriminelle handling afhænger af, om de to andre elementer er til stede. Konvergensen mellem de tre elementer skabes ud fra sociale strukturer som muliggør, at kriminelle handlinger kan finde sted (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588). De to teoretikere udtaler, at hvis mennesker bruger mere tid offentlige steder, øges risikoen for at komme i kontakt med en motiveret lovovertræder, hvis der er fravær af kapable vogtere. Konsekvensen heraf er, at mennesket har større sandsynlighed for at blive offer for en kriminel handling. Samtidig mener Felson og Cohen, at

mennesker med en form for svaghed, hvilket både kan være psykisk og fysisk er mindre i stand til at modstå de motiverede lovovertrædere (Lawrence E. & Marcus, 1979: 592). Ved at kigge på menneskers følelsesmæssige behov, daglige rutiner og mønstre, kan disse hjælpe den motiverede lovovertræder med at omdanne kriminelle tilbøjeligheder til handling. Omvendt kan det forklares, at hvis et af de tre elementer ikke er til stede, så kan kriminaliteten ikke forekomme/gennemføres vellykket (Lawrence E. & Marcus, 1979: 592-593).

Teorien er blevet anvendt i forskellige kontekster, blandt andet i forbindelse med seksuelle forbrydelser, røveri og de seneste år cybercrime. Inden for cybercrime er teorien blevet anvendt til at kigge på andre kriminelle muligheder end fysiske forbrydelser, som teorien tidligere har belyst (Miró, 2014: 5-6). Teorien er sammen med Rational Choice Theory blevet anvendt inden for situationel forebyggelse (Miró, 2014: 5-6). Vi vil anvende rutineaktivitetsteorien i kontekst til fænomenet romance scam, som er en underkategori af cybercrime. Da vi ud fra specialets problemformulering, tilstræber at undersøge hvilke teknikker som svindlerne processuelt anvender i udførelsen af romance scam, gør dette speciale brug af Felson og Cohens mikroperspektiv. I specialets analyse vil der derfor blive anvendt Felson og Cohens teoretiske betragtning om, hvordan en kriminel handling enten kan fuldføres eller mislykkes ud fra de tre omtalte elementer. I det nedenstående fremgår nogle teoretiske refleksioner som er opstået i samarbejdet med Kappel.

6.1.1 Teoretiske refleksioner

Sammen med Kappel har vi drøftet lighederne mellem hendes Treenighedsmodel samt Felson og Cohens *rutineaktivitetsteori*. Vi blev hurtig bevidste om, at vores litteraturreview systematisk kunne anvendes sammen med rutineaktivitetsteorien. Nedenfor ses en tabel, hvor der indenunder hver af de to overskrifter fremgår tre elementer. Sammenligningen vil blive kommenteret under tabellen.

Tabel 1: Sammenligning mellem rutineaktivitetsteorien og treenighedsmodellen:

Rutineaktivitetsteorien (Cohen og Felson)	Treenighedsmodellen (Charlotte Kappel)
Motiveret gerningsmand	Gerningsmandsprofilering
Egnede mål	Offer profilering
Kapable vogtere	Geografisk Profilering

*(Skoda, 2021: 10-11; Miró, 2014: 2)

Rutineaktivitetsteorien er som navnet antyder en etableret teori, hvorimod treenighedsmodellen er en metodisk tilgang til systematisk behandlingen af eksisterende forskning om et kriminelt fænomen. Selvom der er forskel på deres formål, er der ikke desto mindre visse ligheder mellem disse to. Da vi i forbindelse med vores litteraturreview anvendte treenighedsmodellen som redskab til inddeling af den fundne eksisterende forskning om romance scam, har vores viden om romance scam været præget af kategorierne; gerningsmandsprofilering, offerprofilering og geografiskprofilering. I valget om, at anvende rutineaktivitetsteorien som analyseredskab til specialets indsamlede empiri (Ekspertinterviews og cases), blev vi klar over at både rutineaktivitetsteorien og treenighedsmodellen har følgende ligheder:

1. Gerningsmandsprofilering har til formål at identificere de bagvedliggende forhold som kendetegner en gerningsmand. Den er altså med til at klarlægge hvilke faktorer der gør, at gerningsmanden kan være motiveret til et lovbrud. Vores gerningsmandsprofilering, identificerede ikke, hvem gerningsmændene for romance scam er men derimod den kriminelle handling, som udføres af gerningsmanden. Felson og Cohen mener, at der altid er en motiveret lovovertræder i et samfund, og da vi ikke har kunne finde eksisterende forskning, som fortæller, hvad der motiverer gerningsmanden, går vi ud fra samme synspunkt som Felson og Cohens teori, nemlig at der er motiverede lovovertrædere til stede. (Skoda 2021: 10; Lawrence E. & Marcus, 1979: 588).

2. Offerprofilering kan bidrage med undersøgelsen af, hvorfor ofret endte som et offer, og hvem ofret var. Inden for rutineaktivitetsteorien er det, som Felson og Cohen kalder for egnede mål blandt andet det potentielle ofre. Offerprofilering og begrebet egnede mål kan være med til at forklare, hvilke baggrundsfaktorer som ses hos ofrene for romance scam,

men også hvilke rutineaktiviteter der strukturelt er medvirkende til mængden af egnede mål. I specialet kommer vi ikke yderligere ind på ofrene for romance scam, men for at kunne undersøge processen i den kriminelle handling er egnede mål inkorporeret i den kriminelle handling, det vil sige, at der skal være et potentielt offer til stede, for at den kriminelle handling kan udføres (Skoda 2021: 10; Lawrence E. & Marcus, 1979: 592-593).

3. Geografiskprofilering anvendes i forbindelse med lokation af gerningssted set ud fra tid og sted. Eksempelvis hvis en forbrydelse er sket på en gade om natten, så vil Felson og Cohen sige, at handlingen har fundet sted, fordi der har være et fravær af kapable vogtere, som har konvergeret med egnede mål og en motiveret lovovertræder. Geografiskprofilering har været medvirkende til, at vi har fået en forståelse af, hvor den kriminelle handling finder sted. Endvidere har samfundsstrukturer samt udvikling indflydelse på menneskers rutineaktiviteter. Et eksempel herpå kan være motiverede lovovertrædere, som finder nye geografiske steder (sociale platforme) til udførelsen af en kriminel handling, hvor der er et fravær af kapable vogtere samt øget egnede mål (Skoda 2021: 10-11; Lawrence E. & Marcus, 1979: 592-593).

I specialet er den strukturerede inddeling af den eksisterende forskning ud fra Kappels treenighedsmodel i sammenspil med rutineaktivitetsteorien særlig anvendelige i udførelsen af specialets crime script. Sammenspillet vil komme til udtryk i specialets analyse.

6.2 Svindlerens beslutningsprocesser

Rational Choice Theory som i dette speciale omtales som RCTblev videreudviklet af Derek B. Cornish og Ronald V. Clarke i 1986. De to teoretikere anvendte teorien i perspektiv til indbrud i en middelklasse boligforstad (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 439). RCT-tilgangen kan anvendes i flere kontekster, både inden for; *økonomi, sociologi, kriminologi og politisk videnskab*, dette afspejler teoriens mange egenskaber til at tilpasse sig situationelle begivenheder (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 438). For at understrege hvorfor netop dette teoretiske perspektiv er væsentligt, bliver vi særligt optaget af, at den kriminelle adfærd ikke nødvendigvis behøver at sættes i kontekst til psykologiske eller socialt bestemte tilbøjeligheder til at krænke, men nærmere at se ind i kriminelle aktiviteter som resultat af lovovertræderens rationelle valg og beslutninger (Clarke & Cornish, 1985: 147). Samtidig kan RCT sætte fokus på at tænke forebyggelse af kriminelle handlinger og dermed også skabe en opmærksomhed på

forekomsten af forbrydelser i samfundet (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 438). Ligeledes forklarer de to teoretikere, at det ikke kun handler om menneskers involvering i kriminalitet, men yderligere det at skabe et større fokus på forekomsten af en situationel kriminel handling, som en miljømæssig kontekst af krænkelse (Clarke & Cornish, 1985: 147).

De to teoretikere forklarer at mennesker vælger at engagere sig i kriminalitet med formålet om, at maksimere deres fordele og samtidig minimere egne omkostninger (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Derfor mener de, at valgprocessen foregår i to stadier: *den kriminelle involvering* og *den kriminelle begivenhed.* Første stadie omhandler at mennesker er villige til at involvere sig i kriminalitet for at tilgodese og tilfredsstille deres egne behov. Cornish og Clarke argumenterer blandt andet for, at hvis mennesker vælger at deltage i kriminelle aktiviteter, er tilslutningen præget af den tidligere læring, erfaring og menneskets moralske normer. De moralske normer kan indebære synet på sig selv og personlige præferencer til kriminalitet (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Den tidligere læring og erfaring forklares ved, at mennesker er påvirket af nogle baggrundsfaktorer, disse er eksempelvis menneskets individuelle egenskaber, opvækst og sociale klasse (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Næste stadie omhandler, at når mennesker er klar til at begå kriminaliteten skal de træffe beslutning om, hvilken lovovertrædelse de skal begå. Beslutningen om at begå kriminalitet er dog påvirket af det enkelte menneskes situation og behov. Som Cornish og Clarke forklarer, så kan det være at et menneske mangler penge og derfor vælger sit mål ud fra dette (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Sat i perspektiv til nærværende speciale, er målet eksempelvis en bruger (potentielt offer) på en Datingside, hvor platformen er let tilgængelig, og lovovertræderen anskuer dette mål til at kunne frigive et behov om økonomisk gevinst. Det behov som lovovertræderen har anses som værende en situationel kontekst af den beslutning, som hver lovovertræder træffer. Så selvom at et menneske er villig til at tilgå den kriminelle handling, kan de forskellige omstændigheder i livet gøre, at de samme valg, kan synes at være rationelle for den ene, men ikke rationelle for den anden (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437-438).

Det understreges at de beslutningsprocesser der foretages i de to stadier, som beskrevet ovenfor vil blive påvirket af forskellige faktorer og skal derfor også fremstilles separat for at forstå motivationen og metoderne bag involverings- og beslutningsprocesserne (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 438). Disse varierer alt efter hvilket mål den kriminelle aktivitet har. De to teoretikere illustrerer den indledende involvering og den kriminelle begivenhed i to

flowdiagrammer, dog vil nærværende speciale kun fokusere på *"den kriminelle begivenhed"*, da dette findes væsentligt for at illustrere de strategier som svindleren udfører (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 439-440). Cornish og Clarke opstiller den kriminelle begivenhed som værende mere enkelt, og dermed pointerer de at en lovovertræder vælger et bestemt mål, som kan opstilles i en bestemt rækkefølge af beslutninger (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 439-441). Denne rækkefølge af beslutninger anvendes i specialets analyse for at synliggøre den fuldbyrdede kriminelle handling inden for romance scam.

6.3 Opsamling af teorierne

I dette afsnit vil vi kort samle op på de to teorier; Rutineaktivitetsteorien og Rational Choice Theory. Begge teorier belyser en handlingsbaseret tilgang, hvor rutineaktivitetsteorien anvender tre elementer til at forklare, hvorfor den kriminelle handling enten mislykkes eller fuldføres. Modsat forklarer RCT at den kriminelle handling har til formål at gavne lovovertræderens behov om eksempelvis en økonomisk gevinst. Handlingen foretages derfor ud fra, hvad der vil tjene lovovertræderen bedst (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Endvidere er begge teorier rettet mod at tænke forebyggelse. RCT lægger op til at tænke forebyggelse i det omfang at medvirke til, at forbrydelser ikke skal være formålstjenligt, og lovovertræderen derfor ikke skal have mulighed for at opnå det ønskede mål. Ligeledes har Felson og Cohen med sin rutineaktivitetsteori gjort det muligt, at medtænke kriminalpræventive indsatser for at fjerne/ mindske et af de tre elementer som muliggør den kriminelle handling (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589).

7. Metode

I dette afsnit vil vi redegøre for de metodiske overvejelser. Metodeafsnittet er med til at belyse vores indsamling af empiri og hvilke overvejelser vi har truffet undervejs i processen.

7.1 Forskningsdesign

I dette speciale gør vi brug af et casestudie. Casen er en case om, hvordan handlinger udføres i forbindelse med forbrydelser relateret til romance scam. Ved brug af casestudie-design ligger der en implicit antagelse om, at den valgte case er et særligt unikt fænomen, eller at casen repræsenterer en større population (Antoft & Salomonsen, 2007: 31). Vores case repræsenterer

en større og generel population ved ikke at lade os begrænse til en mindre gruppe af svindlere. Inden for casestudie-design behøver casen ikke at tage udgangspunkt i sociale aktører eller grupper, men derimod kan casen betragtes som en begivenhed eller proces (Antoft & Salomonsen, 2007:33). Ved at anvende denne forskningsstrategi sætter vi ikke en begrænsning for at benytte flere datakilder, ligesom vi i specialet gør brug af litteraturreview, interview, to udvalgte cases og crime script. Vi udelukker derfor ikke potentielle datakilder, som er anvendelige til besvarelsen af problemformuleringen, da vi ønsker at opnå en dybdegående forståelse af handlingerne tilknyttet romance scam med ekspertviden fra Danmark. Denne måde at udarbejde et forskningsdesign på skaber en åbenhed og refleksioner over det valgte fænomen, som vi ønsker at undersøge (Antoft & Salomonsen, 2007: 32). Vores speciale afspejler mange mulige undersøgelsesområder, men vi har valgt at se fænomenet ud fra eksperter i Danmark, da dette endnu ikke er et område, der er studeret med afsæt i crime script (Antoft & Salomonsen, 2007: 33).

Vi er tilnærmelsesvis teorifortolkende da vi ud fra teorierne; Rutineaktivitetsteorien og Rational Choice Theory vil fortolke, forstå og analysere de empiriske fund ud fra crime script metoden. Det teorifortolkende design tillader en fortolkningsproces mellem empiri og teori. Der tages afsæt i allerede eksisterende teorier med hensigten om at generere ny empirisk viden om fænomenet romance scam, hvor teorien først bliver anvendt i specialets analysedel (Antoft & Salomonsen, 2007: 39). Det som blandt andet kendetegner et teorifortolkende casestudie, er blandingen mellem den induktive og deduktive tilgang. I specialet er vi tilgået feltet induktivt ved, at vi uden en teoretisk retning påbegyndte vores litteraturreview af fænomenet. Teorierne er først blevet udvalgt efter de foretagende interviews og har derfor ikke præget vores interviewguides. Den deduktive tilgang kommer til udtryk i kodningerne af den indsamlede empiri. Det gør den, da vi ikke lader temaer i den indsamlede empiri danne grundlag for strukturen i analysen, men derimod anvendes vores udvalgte temaer ud fra crime script metoden (Antoft & Salomonsen, 2007:39-40).

7.2 Kvalitativ metode

I følgende metodeafsnit vil vores metodiske overvejelser og valg fremgå. Afsnittet vil præsentere følgende; litteraturreview, crime script som metode, ekspertinterviews, udvalg af

eksperter, interviewguide, kildekritiske overvejelser, forskningsetiske overvejelser samt kvalitetskriterier.

7.2.1 Litteraturreview

Indledningsvist blev der lavet et mindre litteraturreview af fænomenet romance scam, som i vores speciale afspejler en veldokumenteret orientering af litteraturen. Formålet var at få afdækket den eksisterende viden om fænomenet. Vi har lavet litteratursøgning på følgende databaser AUB og Google Scholar (Farrington & Jolliffe 2017: 1-2), med søgeordene *Internet Crime*, *Online Dating*, *Love Stories*, *Romance Fraud*, *profile features*, *Cyberscam Victims*, *Romance scammer profile*, *Romance scam* og *Love scam* (Farrington & Jolliffe 2017: 1-2). De anvendte kilder i den eksisterende forskning er internationale journaler, rapporter og en Ph.d.-afhandling. Den forskning som vi har udvalgt jf. afsnit 3.1, er systematisk inddelt i vores Excel dataark ud fra Kappels Treenighedsmodel. Et udsnit ser således ud:

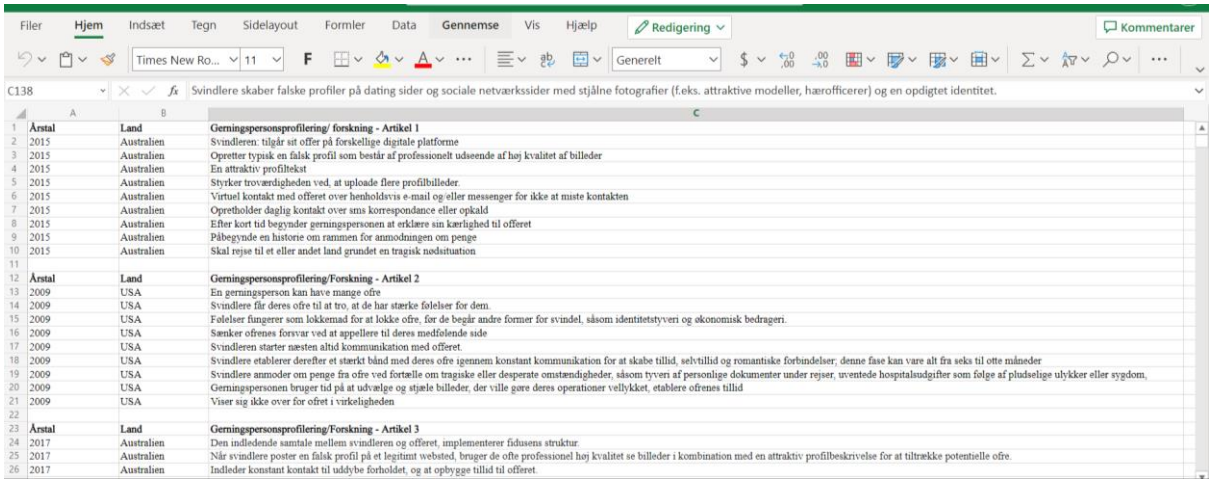

	A	B	C
1	**Årstal**	**Land**	**Gerningspersonsprofilering/ forskning - Artikel 1**
2	2015	Australien	Svindleren: tilgår sit offer på forskellige digitale platforme
3	2015	Australien	Opretter typisk en falsk profil som består af professionelt udseende af høj kvalitet af billeder
4	2015	Australien	En attraktiv profiltekst
5	2015	Australien	Styrker troværdigheden ved, at uploade flere profilbilleder.
6	2015	Australien	Virtuel kontakt med offeret over henholdsvis e-mail og/eller messenger for ikke at miste kontakten
7	2015	Australien	Opretholder daglig kontakt over sms korrespondance eller opkald
8	2015	Australien	Efter kort tid begynder gerningspersonen at erklære sin kærlighed til offeret
9	2015	Australien	Påbegynde en historie om rammen for anmodningen om penge
10	2015	Australien	Skal rejse til et eller andet land grundet en tragisk nødsituation
11			
12	**Årstal**	**Land**	**Gerningspersonsprofilering/Forskning - Artikel 2**
13	2009	USA	En gerningsperson kan have mange ofre
14	2009	USA	Svindlere får deres ofre til at tro, at de har stærke følelser for dem.
15	2009	USA	Følelser fungerer som lokkemad for at lokke ofre, for de begår andre former for svindel, såsom identitetstyveri og økonomisk bedrageri.
16	2009	USA	Sænker ofrenes forsvar ved at appellere til deres medfølende side
17	2009	USA	Svindleren starter næsten altid kommunikation med offeret.
18	2009	USA	Svindlere etablerer derefter et stærkt bånd med deres ofre igennem konstant kommunikation for at skabe tillid, selvtillid og romantiske forbindelser; denne fase kan vare alt fra seks til otte måneder
19	2009	USA	Svindlere anmoder om penge fra ofre ved fortælle om tragiske eller desperate omstændigheder, såsom tyveri af personlige dokumenter under rejser, uventede hospitalsudgifter som følge af pludselige ulykker eller sygdom,
20	2009	USA	Gerningspersonen bruger tid på at udvælge og stjæle billeder, der ville gøre deres operationer vellykket, etablere ofrenes tillid
21	2009	USA	Viser sig ikke over for ofret i virkeligheden
22			
23	**Årstal**	**Land**	**Gerningspersonsprofilering/Forskning - Artikel 3**
24	2017	Australien	Den indledende samtale mellem svindleren og offeret, implementerer fidusens struktur.
25	2017	Australien	Når svindlere poster en falsk profil på et legitimt websted, bruger de ofte professionel høj kvalitet se billeder i kombination med en attraktiv profilbeskrivelse for at tiltrække potentielle ofre.
26	2017	Australien	Indleder konstant kontakt til uddybe forholdet, og at opbygge tillid til offeret.

*(Bilag 7)

Vi finder det relevant at vise et udsnit af vores database, for at illustrere den systematik vi har anvendt i behandlingen af den eksisterende forskning. Den valgte eksisterende forskning blev inddelt i temaerne geografiskprofilering, offerprofilering og gerningsmandsprofilering. Som tidligere nævnt, blev den eksisterende forskning systematiseret, så vi hurtigt kunne adskille årstal og lande mellem disse. Dette gjorde vi for at få overblik over ældre og nyere forskning på området og dermed skabe et overblik over udviklingen af metoder og undersøgelser (Farrington & Jolliffe 2017: 1-2). Vi fandt her, at forskningen har brugt forskellige metoder til at belyse fænomenet i forskellige kontekster. Der er både blevet anvendt kvantitative og

kvalitative metoder. Vi har udelukkende valgt at anvende kvalitative metoder til at undersøge fænomenet i en dansk kontekst. Baggrunden herfor er, at vi ikke har haft mulighed for at indsamlet kvantitative data på området, da romance scam fortsat er et forholdsvist ubelyst område i Danmark. Vi mener derfor at der kan være en udfordring i, at lave et studie på ren kvantitativ metode i dansk kontekst, da statistiske beregninger og indhentning af rå data på området, kan give et ukorrekt billede af fænomenet og dermed udvise et stort mørketal.

Vi fandt metoden anvendelig i nærværende speciale for at identificere problemstillinger, hvilket gjorde at vi kunne artikulere vores problemformulering ud fra den eksisterende forskning på området. Vi ønskede altså at finde frem til "hvad ved vi?" og "hvad ved vi ikke?" om romance scam. For at undgå at vores speciale ville undersøge noget som allerede er blevet belyst, er det vigtigt, at vores undersøgelse ikke udelukkende blev baseret på egne erfaringer, anekdoter og et enkelt studie, men nærmere blev præget af et bredt udvalg af eksisterende forskning (Farrington & Jolliffe 2017: 1, 2-3). Ved at vi systematisk har udvalgt samt undersøgt vores anvendte forskning ud fra kvalitetskriterier, tages der hensyn til den bias som ville kunne opstå, hvis den anvendte forskning ikke er valid eller gyldig (Farrington & Jolliffe 2017: 2-3). Hvis ikke vi havde undersøgt hvor forskningen kom fra, hvem der har publiceret det samt dannet os et overblik over de anvendte metoder, kunne vi have risikeret, at den viden vi havde fået om romance scam ikke var reel (Farrington & Jolliffe 2017: 2-3).

Litteraturreviewet vil i specialet blive anvendt som supplement til vores ekspertinterviews, to cases og crime script metoden.

7.2.2 Crime script som metode

Crime script er inden for kriminologien blevet brugt til at identificerer strukturer og processer i kriminelle handlinger (Lavorgna, 2014: 2). I dette speciale anvendes metoden crime script til at analysere processuelle stadier af forbrydelsen romance scam. De processuelle stadier omfatter svindlerens forberedelse, lokationer for forbrydelsen, beslutninger undervejs, handlinger der udføres og målrettede handlingssekvenser (Leclerc B. & Wortley R., 2014: xix). Vores crime script opdeles i følgende stadier: *Forberedelse, Indtrængning, Opbygning af relation, Udførelsen* og *Afslutning eller Cirkulær proces*.

Grundlaget for anvendelsen af metoden er, at vi ikke begrænser os til kun at omfavne udvalgte aspekter i kriminalitetsprocessen. Metoden retter sig direkte mod, hvordan en forbrydelse begås i detaljer og giver mulighed for at kunne sætte sig i gerningsmandens sted. Analysen kan medvirke til at identificere yderligere interventionstiltag til en situationel forebyggelse af romance scam. Hvert trin tilbyder en mulighed for at tænke interventionsstrategier ind for senere at have redskaber til at kunne mindske omfanget af romance scam (Leclerc B. & Wortley R., 2014: 186). Derfor kan situationsbestemte forebyggende foranstaltninger være designet og kortlagt på hver fase for at forstyrre kriminalitetsprocessen fra at blive udført af svindlere.

7.2.3 Ekspertinterviews

Metodisk har vi valgt at lave semistrukturerede ekspertinterviews. De foretagende ekspertinterviews fordeles således:

- To semistrukturerede interviews med Fraud specialister fra den finansielle sektor.
- En skriftlig besvarelse af interviewguiden med en Fraud specialist fra den finansielle sektor.
- Et semistruktureret interview med EAE (Efterretnings- og Analyseenheden).
- Et semistruktureret interview med Central Efterforskning i en politikreds.
- Et semistruktureret interview, som ikke må anvendes da vedkommende ikke ønsker sine udtalelser publiceret. Dette anvendes kun som videnskilde.
- Et semistruktureret interview med Niels Krøjgaard (psykologisk entertainer).

*(Bilag 1; Bilag 2; Bilag 3; Bilag 4; Bilag 5; Bilag 6)

Fem af de ovenstående interviews blev afholdt online via Microsoft Teams. Den skriftlige besvarelse blev sendt via E-mail og interviewet med Central Efterforskning foregik med fysisk tilstedeværelse. Vi har været opmærksomme på at interviewene over Microsoft Teams kunne være forbundet med tekniske problematikker, såsom forsinkelse, missede ord samt kropssprog. Dog har interviewene fungeret uden problemer, og i de situationer hvor forbindelsen svækkede, blev spørgsmålet gentaget. Vi har valgt at afholde nogle af interviewene online grundet eksperternes geografiske placering, andre er blevet holdt online grundet eksperternes egen efterspørgsel af hensyn til ressourcer og tidsbesparelse. Vi har desuden valgt, at interviewene blev afholdt med begge gruppemedlemmers tilstedeværelse, hvor den ene var interviewer og

den anden var suppleant. Dette foregik skiftevis mellem interviewene. Det var relevant for arbejdsprocessen, at arbejdsfordelingen blev skitseret, så vi vidste, hvilken rolle vi hver især havde i interviewsituationen. Samtidig gav den klare rollefordeling overblik, og eksperterne viste, hvem der stillede spørgsmålene, og hvem de skulle føre en dialog med (Kvale & Brinkmann 2015: 56).

Vi har spurgt uddybende ind til nogle af eksperternes svar, hvilket vi fandt væsentligt, da vi på daværende tidspunkt endnu ikke kendte til specialets problemformulering, men søgte alt den viden, vi kunne indsamle om fænomenet romance scam. Vi har undervejs i interviewene afveget fra interviewguiden og stillet spørgsmål til andre aspekter af fænomenet, end hvad vi først havde antaget inden interviewenes start. Dette er blevet gjort i de situationer, hvor vi vurderede, at eksperterne kom med ny viden, som vi ikke kendte til gennem den eksisterende forskning. Det skal bemærkes, at dette ikke gør sig gældende i den skriftlige besvarelse. Selvom at semistrukturerede interviews tillader en mere løs tilgang til interviewguiden, anvendte vi interviewguiden for at sikre, at vi kom omkring de temaer, som vi havde fundet væsentlige i den eksisterende forskning (Kvale & Brinkmann 2015: 49). I specialeafhandlingen er ekspertinterviews som metode blevet valgt, fordi vi mener, at eksperter på området kan give os en dybdegående og nuanceret viden om fænomenet, som vi vil undersøge i analysen. Eksperternes forskellige faglighed har givet os et overordnet indblik i svindlernes handlinger af forskellige sager, som de har beskæftiget sig med i forbindelse med deres profession.

Interview som metode er en aktiv proces, hvor den viden der skabes, produceres i sammenspillet mellem os som interviewer og vores udvalgte eksperter (Kvale & Brinkmann, 2015: 38). Interviews er en konstrueret situation, hvor vores hensigt har været at frembringe eksperternes viden, erfaringer og opfattelser af fænomenet romance scam. Da specialet sigter efter at skabe ny empirisk viden samt få uddybet visse fund i den eksisterende forskning, er det nærliggende at gå til feltet selv og dermed inddrage eksperter, som ville kunne uddybe litteraturen (Riis 2005: 99). Spørgsmålene til eksperterne jf. afsnit 7.2.7 *Interviewguide* har været rettet mod sagsforholdet; romance scam og dermed ikke eksperterne som enkeltstående individer. Så selvom at vores ekspertinterviews bygger på oplysninger fra eksperterne selv, betyder det ikke, at informationerne omhandler eksperterne, men derimod har de været vores kilde til at kunne belyse svindlernes handlinger (Riis 2005: 100). I interviewsituationen var der et asymmetrisk magtforhold. Dette er grundet, at vi har været afhængig af eksperternes deltagelse, samtidig med at vi strukturerede samtalen, og at vi stillede interviewspørgsmålene.

Eksperternes opgave var dermed udelukkende at svare på spørgsmålene og forholde sig refleksivt hertil (Kvale & Brinkmann 2015: 56). Interviewene blev optaget og efterfølgende transskriberet, som skal tjene det formål at blive anvendt i analysen.

7.2.4 Kodning af empiri

Da vi har foretaget flere ekspertinterviews, har vi valgt at kode disse med analyseredskabet NVivo, som vi gennem vores studie på AAU (Aalborg Universitet) har stiftet bekendtskab med**.** Vi har benyttet os af en lukket kodning, som tager afsæt i de temaer, som vi på forhånd vidste, at vi skulle anvende i analysen, hertil anvendte vi funktionen "nodes". Temaerne som vi har kodet efter fremgår af specialets crime script. Temaerne i crime scriptet er ikke teoristyret, men blev lavet ud fra den metodiske tilgang med fokus på empiriens fund og den processuelle opdeling af den kriminelle handling (Kjer & Nicolajsen 2017: 4).

Vi har valgt at anvende kodning som et redskab til at adskille eksperternes udtalelser om fænomenet og dermed systematisere disse til senere brug i analysen. Ved at vi har kodet eksperternes udtalelser, sikre vi os, at disse udtalelser kan være med til at besvare vores problemformulering. Styrken ved at anvende kodningen er, at vi klargør vores indsamlede empiri til at kunne analysere vores fund (Kjer & Nicolajsen 2017: 4). Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at eksperternes udtalelser anvendes ved korrekt grammatisk, det kan eksempelvis være talesprog og fyldord, som er ændret for at skabe en bedre forståelse af citaterne.

7.2.5 Cases

Vi har i specialet valgt at anvende to cases som sekundær empiri. Det har vi gjort for at visualiserer et reelt billede af, hvordan en svindlers teknik kan se ud, dette er både i forhold til svindlerens valg undervejs i processen, kommunikationen (sprogbrug) samt anvendt materiale. Vores empiri kan være med til at understøtte de processer som svindleren gør med afsæt i de to cases, som illustrerer teknikken til at begå romance scam.

Det er vigtigt at understrege, at der i de to cases fremgår en reel svindler og et kvindeligt offer, som til dagligt beskæftiger sig med Fraud i den finansielle sektor. I korrespondancen oplyser hun svindlerne om, at hun arbejder i en bank som Fraud specialist. I de to cases

gennemfører svindleren ikke den kriminelle handling vellykket, da relationen ophører i forbindelse med, at svindleren gentagende gange beder om økonomiske midler. Fraud specialisten gør det klart for svindleren efter flere dages kommunikation, at hun grundet hendes profession er bevidst om, at hun forsøges svindlet. Grunden til at hun har indledt i relationen er for at få indblik i, hvordan et muligt romance scam kan udføres fra svindlerens perspektiv. Vi vil anvende korrespondancerne i specialet til at fremhæve processerne. Nedenfor præsenteres de to cases.

Case 1

Erik Larsen er 54 år og udgiver sig for at være dansker (Case 1: 2-3). Erik blev født i Århus men voksede op i USA. Erik udgiver sig for at være en soldat af profession, en general med rang som en højtstående hærofficer. Han arbejder på en fredsbevarende mission i Syrien, og skriver at han på daværende tidspunkt er færdig med missionen om 3 måneder. I den forbindelse vil han komme til Danmark og bo permanent. Erik er enkemand og mistede sin kone for 4 år siden i en bilulykke (Case 1: 3-4). Udover at være enkemand har han en dreng på 12 år, som senere i korrespondancen ændre alder til 10 år. Drengen hedder Kevin og går på en kostskole i USA. Erik udtaler at hans religion er kristen (Case 1: 4-6).

Samme dag som Erik kontaktede Patricia, anmoder han om at flytte kommunikationen til en anden kommunikationsplatform, heriblandt WhatsApp, Hangouts eller Skype. Dette begrunder han med, at Taliban har nemt ved at spore eller manipulere Facebook, og derfor kan han ikke udgive private oplysninger over Facebook (Case 1: 6-7). Han ønsker samtidig ikke at sende billeder af sig selv i uniform, hvilket han begrunder med, at han har mistet billederne på hans telefon, og at det kan være dødbringende for ham at sende billeder i uniform og ringe til Patricia, dette igen grundet Taliban (Case 1: 9-10). Patricia modtager dog billeder af ham i andre sammenhænge og et billede af hans dreng Kevin (Case 1: 11-12). Yderligere modtager Patricia kærlighedserklæringer samme dag, som hun bliver kontaktet af Erik. Dette sker løbende gennem hele korrespondancen, som strækker sig fra d. 17. november 2021 til d. 22. november 2021. Over denne periode anvender han ord som skat, min kære, smukke og min smukke dronning, samtidig anvender han hjerte emoji efter endte sætninger (Case 1: 13-14). Han spørger ind til hendes højde og hvilken øjenfarve hun har, derudover vil han høre, om hun drikker og ryger (Case 1: 16-18). Efterfølgende spørger han, om hun har et hus og en bil og fortæller selv, at han har et meget stort hus i USA samt bil (Case 1: 19). Fra d. 17. november

2021 til 18. november 2021 bliver korrespondancen mere intens, og han udtrykker hans kærlighed overfor hende ved at skrive, at han elsker hende. Yderligere holder han hende opdateret på, hvad klokken er i Syrien gennem hele korrespondancen (Case 1: 22). D. 21. november 2021 snakker Erik og Patricia om at købe et hus sammen og i den forbindelse, vil han overføre penge til hende, så hun ikke bruger sine egne penge (Case 1: 39-40). Dette kræver dog, at hun sender hendes fulde navn, adresse, telefonnummer og E-mail. Efter Patricia har sendt hendes oplysninger, vil Erik have, at dette forbliver en hemmelighed mellem dem, og at hun venter med at købe huset, til hun har modtaget en pakke med posten, som indeholder en sum penge. Erik udtaler, at pakken er sendt med ekspresforsendelse til Patricia (Case 1: 44). Efter dette begynder Erik at ringe til Patricia dog uden held (Case 1: 45). Han sender et billede at pakkekvitteringen, som skal bevise at pakken er blevet sendt afsted (Case 1: 47). Erik skriver til Patricia at han har betalt for forsendelsen af pakken, men at firmaet også kræver, at hun sender 10.000 pund eller 11.000 pund, før firmaet vil sende pakken til hende. Erik siger samtidig, at han vil betale hende pengene tilbage, når hun har overført dem til firmaet (Case 1: 49-52). Han prøver flere gange at få Patricia til at overføre penge til firmaet, indtil at Patricia oplyser om, at hun ikke er et reelt offer, og at hun arbejder med denne form for svindel til daglig. Her stopper korrespondancen, og Patricia hører ikke mere fra Erik (Case 1: 83).

Case 2

Gomez Andy som i specialet vil omtales som Andy, er 50 år og er fra Liverpool (Case 2: 1). Andy spørger Patricia, om det er muligt at kommunikere på engelsk i stedet for dansk, da han anvender en oversæt-app til at skrive på dansk. Derfor fortsætter kommunikationen på engelsk (Case 2: 4). I starten af samtalen fortæller Patricia, at hun bor i Århus, hvor Andy hurtigt respondere med, at han har været i Århus og boede på et godt hotel, hvor han ønsker at komme igen. Andy udgiver sig for at være kirurglæge og bor i Yemen (Case 2: 1-2). Andy har boet i Yemen i 2 år og 7 måneder. Han har en datter ved navn Sarah på 13 år, og han mistede sin kone for længe siden. Andy fortæller, at han kun har sin datter tilbage af familie, og at hun har været syg i 2 år, hvor hun har været indlagt på hospitalet (Case 2: 8-9). Samtidig udtrykker Andy hans interesser og fortæller, at han godt kan lide at svømme, læse, spille musik, fodbold og tennis (Case 2: 3). Samme dag hvor kommunikationen er opstået mellem dem, spørger Andy, om Patricia bruger appen Hangout og E-mail eller WhatsApp (Case 2: 6-7). Han oplyser, at han ikke bruger Facebook ret meget og derfor gerne vil skrive over E-mail (Case 2: 11).

De deler deres sorg i forhold til at miste, hvor Andy i forlængelse af dette skriver, at han vil elske hende for altid, så længe Patricia giver ham hendes hjerte og ikke forråder ham (Case 2: 18). Samtidig anvender Andy tit vendingen "My friend" til slut i beskederne (Case 2: 19). Han fortæller af og til om sit arbejde, heriblandt hvor farligt arbejdet er, og hvor mange der dør i krigen. Samtidig fortæller han, hvor godt et menneske han er, og at han har stærke menneskelige livsværdier (Case: 21). Andy skriver, at han er kristen, er 175 cm, vejer 75 kg og har blå øjne (Case 2: 24). Han spørg Patricia, hvilken farve der er hendes yndlingsfarve, hvortil hun svarer grøn. Han siger til Patricia, at hans yndlingsfarve også er grøn (Case 2: 34).

Han begynder på dag 7 at snakke om pension og anmoder i den forbindelse om Patricias hjælp til at søge om pensionen. Herfra udvikler samtalen sig, og Andy begynder at snakke om, at Patricia skal udgive sig for at være hans kone eller kæreste, for at han kan få pengene frigivet. Patricia skal derfor kontakte dem, som kan udbetale Andys pension, hvor hun får en lang besked tilbage, som indeholder en masse retningslinjer for at søge om nødpension ved FN (Case 2: 44-51). De vil have, at Patricia betaler nogle gebyr for udskiftning af Andys stilling, så der er en, der kan overtage hans plads, imens han holder orlov og besøger Patricia. Hun videresender disse beskeder til Andy. Han skifter hurtigt emne og nævner, at han har en bankkonto i UK, men at han ikke kan få adgang til den. Beskederne fortsætter i forhold til de gebyrer, som Patricia bliver bedt om at betale, hvor Andy oplyser, at hun nok skal få pengene retur (Case 2: 44-51). Slutligt informerer Patricia Andy om, at hun godt er klar over at dette er svindel, hvilket gør at Patricia ikke overfører nogle former for økonomiske midler Case 2: 85-89).

7.2.6 Udvælgelse af eksperter

I følgende afsnit vil processen omkring rekrutteringen af eksperter blive præsenteret. Der vil i afsnittet fremgå en kort beskrivelse af eksperternes arbejdsmæssige baggrund.

Det har været forholdsvis let tilgængeligt at rekruttere og interviewe eksperter, som til dagligt beskæftiger sig med og har et kendskab til romance scam. Kontakten til eksperterne er etableret på baggrund af vores netværk til både politiet samt banker efter vores praktikperiode, som på 3. Semester blev gennemført. For at rekruttere eksperterne til vores speciale har vi kontaktet de forskellige eksperter via mailkorrespondancer over vores AAU-mail. Ydermere har vi anvendt vores netværk hos politiet og bankerne til at sætte os i kontakt med andre væsentlige kilder til viden om fænomenet romance scam.

De forskellige banker som vi har været i kontakt med vil fremgå som Bank A, Bank B og Bank C for at imødekomme anonymiseringen. Ligeledes gør det sig gældende for eksperterne fra EAE (Efterretnings- og Analyseenheden) og Central Efterforskning. Navne på eksperterne som er markeret med ikonet * viser, at navnet vi har tildelt eksperterne er fiktive. Niels Krøjgaard (psykologisk entertainer) vil i specialet ikke fremgå anonymt, dette er efter eget ønske.

De otte eksperter som har medvirket i vores interviews vil blive beskrevet i tabellen på næste side.

Tabel 2: Beskrivelse af eksperter

Bank A	Patricia* har været i bank regi siden starten af 2000. For en del år siden skiftede Patricia til en anden bank, hvor opgaverne har været at håndtere forbrugslån, udlånssager og kreditbedrageri. I nyere tid kom Patricia til Bank A Fraud afdeling. (Bilag 1: 1-2). Jacob* har siden starten af 2000 været ansat i banken hvor han har siddet i deres Fraud afdeling og været med til at sætte sit præg på afdelingen (Bilag 1: 2).
Bank B	Hanne* har arbejdet i banken i mange år og beskæftiget sig med Fraud management, som indebærer arbejdsopgaver inden for forskellige typer af svindel. Fra årsskifte af har hun siddet i en analytiker stilling, hvor arbejdsopgaverne består i at sidde og lave de regler i bankens system, der får stoppet mistænkelige transaktioner (Bilag 2: 2).
Bank C	Morten* sidder på nuværende tidspunkt som Fraud specialist i en af de danske banker. Han har arbejdet i banken siden begyndelsen af 2000 og har på nuværende tidspunkt, beskæftiget sig med Fraud sager i en del år (Bilag 3: 1).
EAE (Efterretnings- og Analyseenhed)	Lene* arbejder til dagligt i en Efterretnings- og Analyseenhed. Arbejdsopgaven er her at finde tendenser samt mønstre ud fra statistisk data over forskellige kriminalitetstyper, heriblandt romance scam (Bilag 4: 4-5).

Central Efterforskning Lokalpolitiet	Karina* er politiassistent, og har hun været siden år 2000. Hun har siddet med efterforskning i ca. 11 år og er uddannet videoafhører. Karina arbejder primært med personfarlige sager. I 2020 får Karina en sag omhandlende romance scam, en sag som hun videre arbejder med i samarbejde med Jes (Bilag 5: 2). Jes* er politiassistent og sidder i en efterforskningsafdeling, hvilket han har gjort i over 10 år. Jes arbejder med alt, hvad der kommer i en efterforskningsafdeling. Jes har i 2021 været i ØKO (Økonomisk kriminalitet) afdelingen i Central Efterforskning. Jes blev tilknyttet samme sag som Karina angående romance scam (Bilag 5: 2).
Niels Krøjgaard	Niels har en del erhvervserfaring i blandt andet reklamebranchen, instituttet for fremtidsforskning i København, tryllekunstner, foredrag, kurser i kropssprog og følelser, og så har han medvirket i nogle programmer på DR som hedder "Viden om" og "Kontant – bliv rig som de kendte". Niels har et overordnet indblik i manipulation og teknikkerne der ligger bag denne adfærd. Derudover har Niels været tilknyttet Rigspolitiet, hvor han har været med til at uddanne en kildefører (Bilag 6: 1-2).

Vi har valgt at visualisere vores udvalgte eksperter i skemaet for at gøre det mere overskueligt at få et overblik over, hvilke eksperter der arbejder inden for de forskellige områder i praksis. I det kommende afsnit vil de metodiske refleksioner over specialets interviewguides fremgå.

7.2.7 Interviewguide

I dette afsnit vil der redegøres for specialets proces i forhold til udformningen af de forskellige interviewguides og de overvejelser vi har gjort os undervejs.

Som der tidligere nævnes i jf. afsnit *7.2.3 Ekspertinterviews* er interviewene foretaget som semistrukturerede interviews. Ud fra de semistrukturerede interviews, som var tilpasset eksperternes område, opdelte vi alle interviewguides i følgende overskrifter;

- Introduktion, eksperternes baggrund
- Erfaring med romance scam
- Proces og behandling af sagerne
- Ofrene
- Svindlerens handlinger

- Samarbejdspartner
- Supplerende spørgsmål

Overskrifterne blev desuden anvendt til at skabe et overblik for os som interviewer, men også for eksperterne, så de undervejs blev forberedte på, hvilke emner vi ville komme ind på (Kvale & Brinkmann, 2015: 185). Der findes flere forskellige typer af spørgsmål samt strategier til udformningen af en interviewguide. For at et interviewspørgsmål kan siges at være godt, mener Steiner Kvale og Svend Brinkmann, at det tematisk skal kunne bidrage til produktion af viden samt dynamisk skabe et godt samspil mellem interviewer og informanter (Kvale & Brinkmann, 2015: 185). De udtaler følgende: *Et interviewspørgsmål kan vurderes med hensyn til både en tematisk og en dynamisk dimension: tematisk med hensyn til produktion af viden og dynamisk med hensyn til den interpersonelle relation i interviewet* (Kvale & Brinkmann, 2015: 185).

I udformningen af interviewguiden har vi haft overvejelser om hvilke typer af spørgsmål, som vi har stillet eksperterne (Kvale & Brinkmann, 2015: 189). De spørgsmålstyper som er blevet anvendt i specialet er; *indledende spørgsmål, direkte spørgsmål, opfølgende spørgsmål, semistruktureret spørgsmål og fortolkende spørgsm*ål (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Vi har startet interviewene med at spørge indledende ind til eksperternes baggrund, profession samt arbejdsopgaver. Ligeledes har vi præsenteret vores baggrund og specialets undersøgelsesfelt, som har været medvirkende til at løsne op for relationen mellem os som interviewer og eksperter. Baggrundsspørgsmål/indledende spørgsmål om eksperterne bruges yderligere som valideringsgrundlag for eksperternes profession og vidensgrundlag på området (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Efterfølgende har vi spurgt direkte ind til eksperternes kendskab til fænomenet romance scam. I interviewguiden står der følgende "*Hvad er dit kendskab til fænomenet romance scam?*" (bilag…). Ved at spørge direkte ind til eksperternes kendskab stiller vi os nysgerrige overfor den viden og information, som eksperterne kan give os ud fra deres daglige beskæftigelse med fænomenet (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Gennem hele interviewet har vi stillede opfølgende spørgsmål, for at få uddybet eksperternes udtalelser (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Et eksempel på et af vores opfølgende spørgsmål er "Vi bliver nysgerrig på det du siger, kan du uddybe det?".

Når vi i interviewet vurderede at et emne fra interviewguiden var blevet afdækket, spurgte vi ind til et nyt og relevant emne, som vi havde udformet i vores interviewguide. Vi

stillede samtidig strukturerende spørgsmål for at sikre, at vi holdt os til emnet for til sidst, at have opnået den viden vi skulle bruge (Kvale & Brinkmann, 2015: 190).

Undervejs i interviewene har vi sørget for at vores eksperter har uddybet deres svar i de situationer, hvor deres udtalelser kunne anses som værende uklare. For at kunne forstå og fortolke eksperternes svar har vi anvendt spørgsmål som starter med "Så det du mener er, at…" og " Har vi forstået det rigtigt, når du siger, at…". På den måde har vi sikret os, at vi som interviewer har forstået deres udtalelser korrekt, så vores fortolkninger af eksperternes udtalelser tilnærmelsesvis afspejler deres viden, oplevelser og erfaringer med sager vedrørende romance scam (Kvale & Brinkmann, 2015: 189). Interviewguiden har været tilpasset ud fra eksperternes profession, så interviewguiden til bankerne har været ens, hvorimod interviewguiden er blevet revurderet til de andre foretagede interview med henholdsvis politiet og Niels Krøjgaard. Det er dog væsentligt at understrege, at strukturen har været ens i alle de udformede interviewguides (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Vi var opmærksomme på at tilpasse os deres faglige sprog og forståelser, så vigtige informationer ikke gik tabt (Riis, 2005: 100). Ligeledes har vi ikke påtænkt teoretiske betragtninger i udformningen af interviewguiden, men spørgsmålene har udelukkende været baseret på viden fra eksisterende forskning. Specialets udvalgte teorier tager derfor afsæt i det indsamlede empiri, og dermed har vi ikke forholdt os til, at drøftet teoretiske overvejelser før, at de syv interviews var udført.

7.2.8 Forskningsetiske overvejelser

Som studerende er vi underlagt regler vedrørende GDPR, som stiller krav til blandt andet at beskytte personfølsomme oplysninger. Derfor har vi i specialet være særlige opmærksomme på at indhente samtykkeerklæring fra vores eksperter enten mundtligt eller skriftligt. Samtykkeerklæringen rummer henholdsvis eksperternes godkendelse til at blive optaget i interviewsituationen, og at interviewet må inddrages i specialeafhandlingen. De eksperter som ønskede at fremstå anonymt, har vi forsikret, at udtalelser bliver anonymiseret og deres navne bliver fiktive (Bengtsson & Mølholt 2020: 94-195). I forbindelse med optagelserne af de foretaget interviews, blev disse lagt ind på et sikkert drev kaldet Fileshare, for at sikre indholdet af de uploadede filer. Vi er klar over, at vi som interviewer har kendskab til eksperternes navne og geografiske placering af arbejdsplads, hvilket betyder at vi ud fra Tea Torbenfeldt Bengtsson og Anne-Kirstine Mølholt reelt set ikke laver en fuldkommen anonymisering, men anvender

pseudonymisering. Inden for samfundsvidenskaben skelnes der sjældent mellem anonymiserede og pseudonymiserede oplysninger, derfor har vi valgt at anvende betegnelsen anonymisering (Bengtsson & Mølholt, 2020: 94-195).

Årsagen til at eksperterne fra bankerne ønsker at være anonyme i specialeafhandlingen er blandt andet, at banker kan opleve, at svindlerne, grundet pålidelighed, kan anvende navne på medarbejder i pengeinstituttet, når svindleren kontakter bankens kunder (Bilag 3: 1). Anonymisering vil i en undersøgelse altid skulle foretages, hvis informanterne efterspørger dette, dog skal der være en balancegang mellem at beskytte eksperternes identitet samt opretholde værdien og integriteten af den indsamlede empiri (Bengtsson & Mølholt, 2020: 207). I specialet vurderer vi, at anonymiseringen ikke har nogen betydning for kvalitet af den indsamlede empiri, da deres navne ikke spiller en rolle for besvarelsen af problemformuleringen. Endvidere har vi tilsendt interviewguiden til to af vores eksperter; Bank B og Bank C. Dette er blevet gjort for at imødekomme Bank B's ønske om at kunne forberede sig til interviewet. Bank C ønskede at få tilsendt interviewguiden i forbindelse med, at der kun var mulighed for en skriftlig besvarelse (Kvale & Brinkmann, 2015: 107-113). Vi er derfor opmærksomme på, at dette kan have en betydning for eksperternes kendskab til vores undersøgelsesfelt, og at de dermed kan forberede sig på besvarelsen af spørgsmålene på forhånd. Det vurderes ikke som værende en bias for Bank B's udtalelser, da eksperten allerede på forhånd har stort kendskab til romance scam og derfor var bekendt med de temaer og overskrifter, som interviewguiden blev udformet efter. For at kunne anvende Bank B's udtalelser i specialet, har vi taget højde for, at citater skulle godkendes inden anvendelse i specialets analysedel. Dette er dermed efterlevet (Bengtsson & Mølholt, 2020: 194). Modsætningsvist har vi haft drøftet de udfordringer der kan være ved at foretage et interview skriftligt. Udfordringen her er, at eksperten kun forholder sig til de stillede spørgsmål, og dermed ikke fremmer yderligere dybdegående refleksioner i forhold til ekspertens viden og egen kendskab til fænomenet (Kvale & Brinkmann, 2015: 107-113).

I bilagene med de to anvendte cases, har vi valgt at sløre Fraud specialistens navn. Derudover har vi sløret et oplyst bank kontonummer samt cpr-nummer, som svindleren oplyser. I casene vil svindlernes fiktive navne samt billeder fremgå. Til sidst i analysen vil det fremgå, hvordan vi har fundet frem til de identiteter, som svindlerne har udgivet sig for at være. I specialet har valgt at oplyse, hvem de rigtige identiteter bag billederne er, da vi har vurderet, at dette ikke er i strid med GDPR-reglerne (Bengtsson & Mølholt 2020: 94-195). Dette har vi

valgt på baggrund af den offentlige tilgængelighed af billederne. Samtidig foretog vi en enkelt google søgning på begge identiteter for at finde frem til personerne på billederne. Ud fra google søgningerne fremgik flere artikler, som beskrev, at disse personer er blevet brugt i forbindelse med romance scam sager rundt i verden.

7.2.9 Kildekritiske overvejelser

I løbet af specialet er vi stødt på nogle udfordringer i forbindelse med indhentning af data samt empiri. Da både banker og politi er underlagt tavshedspligt, har visse informationer været problematiske at tilgå. Inden for den finansielle sektor er der mange oplysninger, som ikke er publiceret og dermed ikke offentlige tilgængelige. Den viden har vi fået gennem de foretagede interviews, hvor Fraud specialisterne understreger, at dette blandt andet kan være grundet beskyttelse af virksomhed og kunder. Sager vedrørende romance scam er inden for den finansielle sektor baseret på mistanken om, at deres kunde/kunder udsættes for en mulig kriminel handling. Der drages derfor ikke konklusioner i sagerne, hvilket gør at bankerne ikke fører statistik og data på samme måde som for eksempel politiet. For at komme nærmere ind på sagerne ved bankerne, har vi søgt om at få indsigt i deres reelle tal om, hvor mange kunder der udsættes for romance scam. Det har dog ikke været muligt, da flere af Fraud specialisterne oplyser deres skøn om antallet af ofre ud fra deres egne subjektive erfaringer med romance scam sager. De tal vi har fået oplyst er derfor ikke statistiske reelle og brugbare tal til at kunne fastsætte antallet af ofre, dog kan oplysningerne fra bankerne være med til at illustrere, hvor stort et økonomisk tab der er i Danmark og dermed også skabe fokus på en stor samfundsproblematik (Bilag 1; Bilag 2; Bilag 3).

I anvendelsen af de to cases som illustrerer korrespondancen mellem en svindler og Fraud specialisten er vi bevidste om, at der er en mulig problematik i, at korrespondancen er med en ekspert på området og derfor ikke et reelt offer. Korrespondancen afspejler derfor også, at specialisten har kompetencer og viden om feltet, som kan fremskynde processen, da relationen hurtigt blev præget af specialistens erfaringer. Specialisten forsøger gentagne gange at åbne op for samtaler vedrørende økonomi og følelsesmæssige aspekter, hvor det oftest ud fra litteraturen vil være svindleren der fører korrespondancen. Dog vurderer vi, at den trinvise fremstilling er den samme, som hvis de to cases havde været med et reelt offer. Den

tidsmæssige ramme kan dog variere. Derfor mener vi, at to cases stadig er anvendelige til at vise og forstå processerne, der kan forekomme ved et muligt scam (Case 1; Case 2).

7.2.10 Kvalitetskriterier

I følgende afsnit vil vi belyse kvalitetskriterierne; reliabilitet, validitet og generaliserbarhed. Begreberne reliabilitet og validitet defineres nedenfor:

Reliabilitet skabes gennem undersøgelsens nøjagtighed i den indsamlede data. Her stilles spørgsmålet om ens fund er pålidelig og om undersøgelsen kan foretages igen under samme forudsætninger, med samme fund (Riis 2018: 352).

Validitet kommer af undersøgelsens dokumentation samt fortolkningen af det indsamlede data. Når gyldigheden af ens fund undersøges, sikres der, at det søgte fænomen også undersøges (Riis 2018: 361).

Analytisk generaliserbarhed er en generalisering af analytiske fund. Teori gør det muligt at generalisere i en større kontekst (Antoft & Salomonsen, 2007: 39, 49-51).

<u>Reliabilitet</u>

For at vores specialeafhandling fremstår med pålidelige data og analyse, er vores fremgangsmåde løbende blevet beskrevet, både i litteratureviewet samt i vores egen indsamlet empiri (Riis 2018: 352-356). Vi har undersøgt vores eksisterende forskning og deres metodiske valg for at sikre os af den videnskabelige viden, som anvendes i specialet er valid. Samtidig imødekommer vi ønsket om pålidelighed ved metodiske beskrivelser af vores fremgangsmåde. Dermed vedhæftes specialets interviewguide, transskriberingerne af de foretagende interviews og de to cases som bilag. Dette er blevet gjort, så det er muligt at følge med i processen og gyldigheden af specialets fund. Løbende i analysen bliver der anvendt citater fra vores eksperter, så der henvises direkte til den indsamlede empiri og dermed eksperternes egne udsagn og holdninger. Da samfundsdiskurser samt strukturer etableres, genskabes og ændres løbende, kan det ikke garanteres at specialets fund kan gengives hvis undersøgelsen foretages igen, med samme metoder samt kriminologiske teorier. Uddybende kan det være udfordrende ud fra vores forskningsmetode (kvalitativ casestudie, semistrukturerede ekspertinterviews og

cases) at skabe et gennemsigtigt produkt ud fra subjektive holdninger samt udtalelser. Dette på baggrund af at disse kan ændres, alt efter hvilke eksperter og professioner der er med til at belyse svindlernes handlinger i romance scam. Udtalelserne er holdningsbaseret, og selvom at eksperterne repræsenterer et mere generelt videnssyn, vil deres udsagn i en vis grad altid være præget af deres individuelle forståelse af fænomenet. Vi argumenterer for at eksperterne til forskel fra et potentielt offer, besidder en generel viden om romance scam, som vil kunne gå igen hos andre lignende eksperter på området og derfor kan være generaliserende. Vi er klar over at specialets reliabilitet ikke kan anses som værende høj, dette er grundet at kvalitative studier som nævnt er præget af meninger og holdninger til forskel fra rå data som benyttes i kvantitative studier. Vi imødekommer dette på bedste vis ved at skabe gennemsigtighed løbende i specialet ved at have fokus på at være beskrivende, forklarende og analyserende over for vores fund (Riis 2018: 352-356). Ligeledes er crime scriptet med til at skabe en ramme for specialets indhold og besvarelsen af problemformuleringen. Denne ramme kan muliggøre en gennemsigtighed, så læserne kan se, hvilken fremgangsmåde vi har valgt at behandle vores indsamlede empiri ud fra (Riis 2018: 352-356).

Validitet

Kvalitative undersøgelser kan argumenteres for at have højere validitet end ved kvantitative undersøgelse. Argumentet herfor er blandt andet, at der ved kvalitative studier er mulighed for at søge dybdegående viden (Riis 2018: 361-366). I dette speciale har vi som tidligere nævnt søgt viden gennem eksisterende forskning, cases og interview med eksperter på området. Den indsamlet empiri giver muligheden for at kunne besvare vores problemstilling om svindlerens teknikker i udførelsen af romance scam. Ved at anvende interview har vi mulighed for at spørge ind til eksperternes udtalelser for derfor at validere udsagnene og dens sandhedsværdi. Uddybende kan vi sikre os, at vi mindsker mulige misforståelser af de udsagn, som eksperterne kom med. For at højne validiteten har vi i rekrutteringen af vores eksperter udvalgt dem på baggrund af deres profession, som kan give os ny viden på området og samtidig understøtte vores problemstilling (Riis 2018: 361-366).

Vi har løbende stillet os kritiske både over for indsamlingen af empiri men også i forhold til udformningen af problemformuleringen. Vi har gennem litteraturreviewet undersøgt tidligere forskning og dermed været kritiske overfor deres anvendte metoder samt analytiske fund af fænomenet. Med et kritisk blik skabes der samtidig en højere validitet i specialet, da vi

tilnærmelsesvis sikre, at vi undersøger specialets problemformulering (Riis 2018: 361-366). I den indsamlet empiri har vi været opmærksomme på at anvende både ældre og nyere forskning dette for at få overblik over udviklingen inden for fænomenet. I forlængelse af dette har vi undersøgt, hvilke kilder vi har anvendt, dermed hvilken slags forskning der er tale om, så vi ikke drager konklusioner på materiale, som ikke er valid og dermed bibeholder specialets gyldighed. Yderligere har vores anvendte metoder været med til at styrke helheden i specialet ved, at det vi undersøger og hvordan vi undersøger vores empiri, er tydeligt for modtageren (Riis 2018: 361-366).

Generaliserbarhed

I denne specialeafhandling kan der være tale om analytisk generaliserbarhed. Der er altså ikke tale om generalisering ud fra rå data og statistiske tal men en generalisering af de analytiske fund, som bliver gjort i specialets analysedel med anvendelse af empiri og teori. De valgte teorier giver os muligheden for at analysere svindlerens teknikker, og samtidig skabe en diskussion om fundenes generaliserbarhed til kriminalitetsformen *romance scam*. Vores undersøgelse er ikke understøttet af udtalelser fra en større population men nærmere et mere dybdegående studie af eksperters udtalelser omkring svindlernes handlinger inden for romance scam. Vi har dog en formodning om, at vores fund kan generaliseres til de teknikker og processer, som optræder i den kriminelle handling, såsom adfærd, platforme der bliver svindlet på samt hvilke ofre, der typisk udsættes for romance scam. Det kan dermed også formodes, at teknikkerne samt processerne kan generaliseres til andre lande (Antoft & Salomonsen, 2007: 39, 49-51). Derudover vil vores fund af teknikker kunne generaliseres til andre cybercrimeforbrydelser, som henholdsvis indgår i samme Typologi (Holt & Bossler, 2014: 25-30).

8. Analyse

I følgende analyse vil der blive anvendt de udvalgte kriminologiske teorier til at analysere den indsamlede empiri fra danske eksperter samt to cases. Dette sammenholdes med viden fra eksisterende forskning, som kommer fra henholdsvis USA, Australien, Malaysia, Storbritannien og Sverige.

8.1 Politiet og bankernes kontakt med sagerne

Indledningsvis har vi valgt at præsentere de baggrundsinformationer, som er væsentlige for at forstå vores kommende analyse. Da analysen indeholder et crime script, som illustrerer de processer, som der sker i den kriminelle handling af romance scam, findes det nødvendigt, at konkretisere nogle af eksperternes arbejdsopgaver. Både det danske politi og banker i Danmark, beskæftiger sig i et begrænset omfang med sager vedrørende romance scam. Nedenfor vil vi præsentere, hvordan både banker og politiet arbejder til dagligt med disse. Figur 1 illustrerer hvordan bankerne og politiet kommer i kontakt med sagerne, samt hvordan de håndterer sagerne. Til venstre fremgår bankernes arbejdsopgaver i henhold til romance scam sager, og til venstre fremgår politiets arbejdsopgaver i disse sager.

Figur 1: Bankernes og politiets arbejdsopgaver

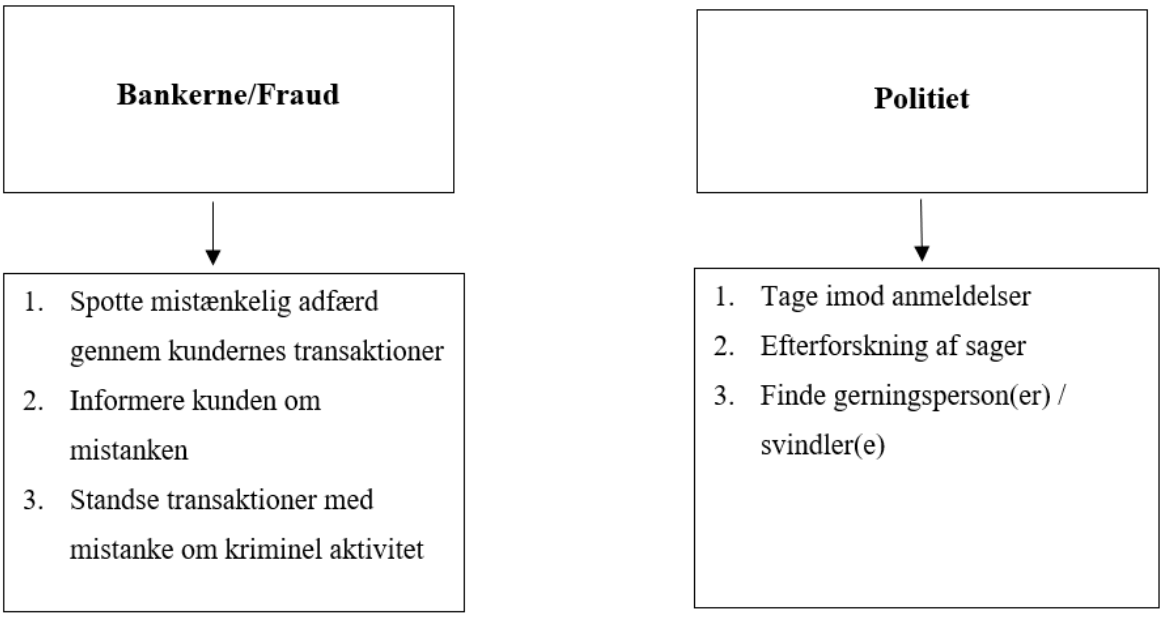

* Udformet ud fra eksperternes udtalelser

Selvom politiet og bankerne beskæftiger sig med romance scam, beskæftiger de sig med sagerne på forskellige måder. Bankernes mulighed for at spotte kundernes mistænkelige adfærd og mønster gennem usædvanlige transaktioner danner grundlaget for, at de mistænker deres kunde for at blive udsat for romance scam. Jacob fra Bank A udtaler således at:

> Det starter typisk med en transaktionsadfærd, der er atypisk for kunden. Det helt klassiske eksempel er: En ældre kvinde, hvor manden er død, eller de er blevet skilt. Hun står med en likvid formue og så lige pludselig ud af det blå, så begynder hun at lave udenlandske overførsler, hvilket hun aldrig har gjort i hele hendes liv. Og det identificeres måske også fra at starte i de små til, at det bliver mere og mere. Det har vi forskellige måder at opfange på, hvor AML (Anti-money Laundering) og Fraud kan ses i vores transaktionsmonitering. Så det er en adfærd som er atypisk for kunden, som vi spotter i de her sager (Bilag 1: 2-3).

Ens for alle bankerne som vi har været i kontakt med, spottes den kriminelle handling ud fra ofrenes adfærd. Det er dog ikke altid kundens egen bank, som spotter de mistænkelige transaktioner. Hvis offeret overfører penge til en anden bank i Danmark, er det ligeledes muligt for modtagerbanken at koble adfærden fra transaktionen på en mulig kriminel handling, hvor deres kunde er involveret. Derigennem kan de spotte et potentielt offer, som er kunde et andet sted. Dette understøttes ligeledes af Fraud specialisten Hanne fra Bank B, som udtaler, at der foretages bekymringsopkald mellem bankerne for at underrette om mulig mistænkelige transaktioner, hvis det findes gavnligt. Dette kan ske i forbindelse med undersøgelse af anden aktuel sag (Bilag 2: 7-8). Hvis bankerne vurderer, at der er risiko for, at kunden udsættes for romance scam, bliver kunden kontaktet hvilket fremgår i nedenstående citat:

> Når vi undersøger betalingen, kigger vi på de nærmere omstændigheder. Hvis der er en bekymring for, at det kunne være svindel, vil vi ikke sende sagen videre før vi selv har talt med kunden (…) Så tager vi kontakt til kunden, og får vi ikke fat i kunden, så giver vi besked om, at vi har brug for at tale med dem, og hører vi ikke fra dem, så bliver betalingen returneret til kontoen i løbet af et par dage (Bilag 2: 8).

Den løbende dialog med kunderne gør det mere sandsynligt for bankerne at opdage betalinger, som er usædvanlige for kundens normale mønster (bilag 3: 2). Såfremt Fraud specialisten har en begrundet mistanke om romance scam, vejledes kunden til at anmelde sagen til politiet. Patricia fra Bank A oplever dog, at kundernes sager imødekommes på forskellig vis hos politiet (Bilag 1: 3).

Anmeldelsen af sager vedrørende romance scam ligger hos de danske politikredse. Men som Karina fra Central Efterforskning udtaler, så er det langt fra altid, at det indhentede materiale som eksempelvis offerets kontoudtog er nok til at sige, om der egentlig er sket en forbrydelse (Bilag 5: 12). For at politiet har mulighed for at efterforske disse typer af sager, kræves det ud fra eksperternes udtalelser, at de har noget *"helt konkret, så som mailadresser, brugerprofiler, IP-adresser eller noget helt unikt"* (Bilag 4: 9). Lige som at informationer fra sagen er væsentlige i denne proces, er det også essentielt for efterforskningen at flere ofre anmelder sagerne. Lene fra Efterretning- og Analyseenheden udtaler således:

> Man er nødt til at tænke på ressourcerne. Det kan være svært at køre en større efterforskning, hvis der ikke er nok idet, forstå mig ret (...) det er forbundet med skam at anmelde det. Hvis man kom ud over det, så kunne det godt være, at der bliver flere og flere sager. Og mere tyngde i det, så man sagde "*jamen okay, i stedet for at 5 kvinder står frem, så er det faktisk gået ud over 100 kvinder*", med samme gerningsmand (Bilag 4: 10).

Hvis politiet mistænker, at gerningspersonen opholder sig uden for Danmark, besværliggøres efterforskningen yderligere. Politiet kan henvende sig til udlandet såfremt, at sagerne vurderes til at være tungtvejende. Men som eksperterne selv nævner, så kan udfordringen være, at der ikke er tilstrækkelige beviser, hvilket kan gøre sagerne ret omfattende, og især når det kommer til efterforskning som vedrører romance scam, som kan ske på tværs af landegrænser (Bilag 4: 9).

8. 2 Manipulationens grundprincipper

Krøjgaard, som er en af specialets eksperter, interesserer sig for, hvordan man kan påvirke mennesker i en positiv retning, han er inspireret af Robert B. Cialidinis seks grundprincipper, som har et psykologisk perspektiv. Krøjgaard anvender selv i sin praksis disse seks grundprincipper for menneskelig manipulation (Cialidinis, 1984). Disse vil blive anvendt i analysen for at skabe en bredere forståelse for, hvilke teknikker svindleren kan benytte sig af for at opnå sit økonomiske mål inden for hvert trin i crime scriptet. De seks grundprincipper er situationsbestemte og skal derfor anvendes i samspil med den viden, som kommer fra eksperterne, eksisterende forskning samt teori. Dette for at principperne bliver anvendt i rette

kontekst. I analysen vil der blive henvist til Krøjgaards udtalelser samt fortolkning af de seks grundprincipper. De seks grundprincipper, som illustreres nedenfor, er opdelt på den måde, at det som fremgår med *kursiv*, er Cialidinis grundprincipper og efterfølgende beskrevet med Krøjgaards fortolkning.

Krøjgaards udtalelser og fortolkning af Cialidinis seks grundprincipper:

1. *Forpligtelse og konsistens* - Når man først har sagt A siger man også B
2. *Knaphed* - Vil have det man ikke kan få
3. *Autoritet* - Har autoritet over for folk i uniform, fint tøj, uddannelse og penge
4. *Gengældelse* - Får man noget, så skylder man også noget
5. *Sympati* - Et fælles tredje - ligheder mellem mennesker og komplimenter
6. *Social accept* - Vi løfter i flok, vi gør det andre gør

*(Cialidinis, 1984; Bilag 6: 4-8)

Vi har bevidst valgt kun at referere til Krøjgaard i den nærværende analyse, da Krøjgaard fremgår som en af vores eksperter og at grundprincipperne ikke medvirker som direkte teori i specialet.

8.3 Crime script ramme

Crime script rammen, som bliver anvendt i analysen, opdeles i bokse, som repræsenterer handlinger eller de beslutninger som svindleren træffer. Tabel 3 som fremgår på næste side, illustrerer den komplette rækkefølge af de handlinger, som bliver vedtaget før, under og efter den begået forbrydelse; romance scam.

Tabel 3: Crime script ramme

Trin i processen	Handlinger
Forberedelse	Hvilke profilbilleder der skal anvendes Forberede historier
Indtrængning	Sociale platforme (Facebook, Tinder, Dating.dk osv. Spredehagl
Opbygning af relation	Indleder en relation Bygge en relation Vinde tillid Skifte kommunikationsplatform
Udførelsen	Beder om penge Giver mere kærlighed Skabe forpligtelse, gengældelse og sympati
Afslutning eller cirkulær proces	Forlader relationen Går tilbage til tidligere trin (cirkulær)

*Crime script ramme inspireret af Lavorgna (Lavorgna, 2014: 7)

Tabellen giver et overblik over de processer, som vi har valgt, der skal indgå i den kommende analyse, hvor vi anvender crime scriptet til at forstå svindlerens teknikker i udførelsen af romance scam. Trinene i processen og handlingerne vil blive uddybet nærmere i de følgende afsnit.

8.3.1 Forberedelse

I første trin foretager svindleren en forberedelsesproces inden den kriminelle handling igangsættes. Gennem specialets litteraturreview blev vi bevidste om, at svindleren indsamler relevant materiale til at skabe en falsk identitet (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 210). Dette har vi spurgt ind til i forhold til eksperternes viden om svindlerens måde at skaffe sig adgang til relevant materiale på. Jacob fra Bank A udtaler; "*Så hvis du vil skabe en identitet af en nydelig mand - vesteuropæisk mand, så kan du bare hente et helt billedgalleri. Hvilket er det de gør*" (Bilag 1: 9). Patricia som sidder i samme afdeling som Jacob, nævner at hun i forbindelse med hendes kendskab til sagerne, ved at svindlere bag de falske profiler anvender billeder, som kan spores til den oprindelige profil hvor billederne kommer fra. Eksempelvis kan en svindler anvende billeder, som oprindeligt stammer fra en kendt person, eller som hun selv udtaler "*En eller anden læge i Schweiz*" (Bilag 1: 9) Dette understøttes af Hanne fra Bank B, som ligeledes har haft kunder, som har troet, at de har været i kontakt med kendte personer:

> Vi har en kunde, der tror hun har været i kontakt med James Bond, og en der har været i kontakt med Anders Blichfeldt. Det er både danske og udenlandske virkelige superstjerner nogle gange, som de tror, de hjælper… Men det kan også være en saudiarabisk prins (Bilag 2: 4).

Ydermere fortæller Hanne fra Bank B, at den typiske svindler fremstår som velhavende (Bilag 2: 3). Selvom der er forskel på hvilke identiteter svindleren udgiver sig for at være, om det er en saudiarabisk prins eller et kendt ansigt, så er der samtidig en lighed i, at svindlerne opdigter og klargøre historier, som virker attraktive for ofret. Flere af eksperterne understøtter, at svindlerne kommer med historier som både kan skabe sympati, attraktivitet og respekt. Eksempelvis fortæller Karina fra Central Efterforskning, at en typisk historie lyder således:

> Historien går på en amerikansk soldat der er strandet et eller andet sted og får brug for en masse penge for at få en masse andre penge frigivet (…) fordi han er færdig med sin mission eller tjeneste i udlandet og nu skal han så hjem (Bilag 5: 3-4).

Selvom ovenstående citat minder om Nigerian Fraud[1], som tidligere er nævnt i problemfeltet, så refererer Karina til romance scam. Ligeledes fremgår det i citatet, som vores ekspert Krøjgaard vil kalde autoritetsprincippet og som han selv udtaler det: "Vi mennesker har en tendens til at sige *"ja"* overfor folk, der er autoriteter. Det kan være folk der er i uniform" (Bilag 6: 10). Krøjgaard mener, at mennesker har en vis respekt og tiltro til folk, som på en eller anden måde viser deres status eller titel frem (Bilag 6: 10). Og som det fremgår af citatet af Karina fra Central Efterforskning, så udgiver svindlere sig eksempelvis for at være en soldat. Derfor kan denne teknik med at anvende billeder af høj status og autoritet være værdifuld for svindlerne for at tiltrække så mange potentielle ofre som muligt. I de to cases som inddrages i analysen, udgiver den ene sig for at være Kirurg læge i Yemen (Case 2: 3-4) og den anden for at være soldat/general på hemmelig mission i Syrien (Case 1: 3-4). Ved at anvende en form for magt og status i den opdigtede historie om deres profession, kan svindlerne manipulere offeret til at stole på dem, hvilket kan gøre det svært for ofret at sige *"nej,* når de først har indgået i relationen med svindleren. For at fange offerets opmærksomhed anvender svindlerne flere historier undervejs. Dette er væsentligt at nævne her, da de to svindlere fra Case 1 og Case 2, begge udgiver sig for at have høj status. Dog er det forskelligt, om svindleren henvender sig til en mand eller en kvinde. Som det fremgår i problemfeltet, er der forskel på om historierne begynder med ønsket om en kærlighedsrelation, et venskab og/eller om svindleren udgiver sig for at være attraktiv for det potentielle offer, hvilket også afhænger af, hvad offeret finder attraktivt (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 212-214). Nogle af eksperterne skelner mellem om historierne er henvendt til mænd eller kvinder. Jacob fra Bank A har udtalt at kvinder bliver betaget af eksempelvis Amerikanske mænd, men som egentlig viser sig at være Afrikanske bander, hvorimod mænd falder for de svindlere som udgiver sig for at være østeuropæiske kvinder (Bilag 1: 6). Yderligere understøtter Patricia fra Bank A, at de billeder som svindlerne sender er klargjort på forhånd, dog er der forskel på, hvilke typer af billeder der bliver brugt i svindlernes historier alt efter køn. Hvis svindleren vil henvende sig til mænd, vil billederne hovedsagelig være letpåklædte kvinder. Omvendt hvis svindleren henvender sig til kvinder, er disse mænd idealtypiske, hvor udtrykket af maskulinitet fremgår (Bilag 1: 11).

Når svindleren har indhentet det materiale, som findes brugbart til at udføre den kriminelle handling, har svindleren allerede taget et aktivt valg om at begå den kriminelle handling online (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Ud fra rutineaktivitetsteorien kan der argumenteres for,

[1] Nigerian Fraud beskrives som værende en person, der søger om hjælp til inddrivelse af penge (Bilag 5).

at dette kunne være grundet fraværet af kapable vogtere samt mængden af potentielle ofre på sociale platforme (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Internettet skaber muligheden for, at svindleren kan sidde bag en computerskærm i andre lande end i Danmark, hvilket gør det svært for det danske politi at finde frem til svindlerne. Valget om hvor den kriminelle handling skal udføres, kan antages som værende rationelt. Valget om at begå en forbrydelse hænger sammen med det som Cornish og Clarke kalder for den indledende involveringsproces, hvor det at tilfredsstille og tilgodese egne behov er præget af svindlerens tidligere læring og moralske normer. Ved at svindleren tilgodeser egne behov, træffes der beslutninger om, hvad der gavner deres egen økonomiske fordel, hvor opdigtede historier som fremmer en autoritet kan være medvirkende til, at offeret i højere grad bliver tiltrukket af svindleren (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). De sociale platforme er derfor attraktive for svindleren, da risikoen for at blive opdaget er relativ lille, samtidig med at mængden af potentielle ofre er stor (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589), (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437).

Internettets mange muligheder, gør det ligeledes nemt for svindlerne at tilgå eller tilslutte sig hjemmesider og onlinegrupper, hvor deling af relevant viden for at begå forbrydelser er tilgængeligt. Betjentene fra Central Efterforskning har stiftet bekendtskab med, at svindlerne anvender hacker forums til at søge vejledning i, hvordan forbrydelser kan udføres. Det kan både være i forhold til, hvordan forbrydelsen sættes op, men også i forhold til at opnå en økonomisk gevinst. Karina fra Central Efterforskning kalder en af disse forums for eWhoring[2], hvilket hun understreger er et kendt koncept i udlandet (Bilag 5: 5). Selvom viden om hvordan en forbrydelse skal udføres, og vejledning herom er en del af denne platform, anvendes disse også til at handle med varer og tjenesteydelser. Dette kan eksempelvis være deling af billeder og videoer, som sælges af svindleren til andre personer som en slags "billedpakke". Svindleren kan dermed anvende offerets billeder og videoer som afpresning til at opnå sit mål, såfremt relationen eksempelvis er blevet intim mellem svindleren og offeret (Bilag 5: 5).

Når forberedelsen til forbrydelsen er udført, begynder svindleren at tage kontakt til personer, som kan ende med at blive offer for romance scam. Denne proces fremgår i det kommende afsnit om indtrængningen.

[2] Hackerforum til deling af oplysninger og handel med varer og tjenesteydelser (Pastrana. et al., 2019).

8.3.2 Indtrængning

"Hvordan kontakter svindlerne en? Jamen de sender en uopfordret venneanmodning, fordi de tilfældigvis synes, at man ser sød ud. Man møder dem et reelt sted, på en datingside, Tinder osv." (Bilag 1: 19).

*Patricia fra Bank A

Dette trin består i, at svindleren vælger hvilken platform de vil tilgå deres ofre på. De sociale platforme som svindlerne benytter sig af er angiveligt; Facebook, datingsider og Snapchat (Bilag 5: 5). De tre platforme har hver deres formål. Facebook bliver brugt som et chatmedie, hvor billeder og opslag bliver delt blandt venner og familie. Datingsider anvendes af personer, som bevidst søger en relation til et andet menneske i form af kærlighed eller omsorg. Snapchat er et mere anonymt forum, som anvendes til at sende billeder og kommunikere med de snapchat venner, som man selv har tilføjet. Selv om at svindlerne anvender disse platforme, er der forskel på hvor let tilgængelige ofrene er. På datingsider søger ofrene aktivt efter en relation, hvor offeret viser gensidig interesse for en henvendelse. Derimod kan der argumenteres for, at ofrene på andre platforme udgør en mindre chance for respons, da ofrene ikke nødvendigvis søger en relation. Ud fra vores tidligere litteraturreview, som blev udarbejdet i henhold til vores samarbejde med Kappel, var det muligt at se et mønster i den eksisterende litteratur angående hvilke platforme, som svindleren anvender i rekrutteringen af deres ofre (Cross, Richards & Smith, 2016: 205-207). Kategorien geografisk profilering understøtter udtalelserne fra specialets eksperter, hvor de platforme som eksperterne særligt har stiftet bekendtskab med i disse sager er som tidligere nævnt Facebook, Datingsider og Snapchat. Ved at eksperterne udtaler de nævnte sociale platforme, kan det antages, at dette er en typisk indtrængningsprocedure for svindleren. Det bemærkes ikke i den eksisterende forskning eller ud fra eksperternes udtalelser, at svindlerne anvender andre platforme på internettet for at komme i den indledende kontakt med deres mulige ofre (Cross, Richards & Smith, 2016: 205-207).

I det indledende citat i afsnittet, nævner Patricia fra Bank A, at svindlerne uopfordret henvender sig til ofrene. Da Patricia (Fraud specialist) selv som tidligere nævnt er blevet kontaktet af to svindlere over Facebook, valgte hun at agere som offer. Nedenfor ses et uddrag af den første kontakt, som Patricia havde med en af svindlerne:

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

*(Case 1: 1)

Korrespondancen viser, at den fiktive profil ved navn Erik henvender sig til Patricia fra Bank A, fordi han søger en ven og dermed gerne vil vide mere om hende. Samtidig tydeliggør sproget, at Erik ikke har et bredt kendskab til det danske sprog. Dette antages, da han starter sin sætning med *"Godmorgen ven, jeg er Erik Larsen"* og *"da jeg så dig ved siden af min væg"* yderligere skriver han "*må jeg bede om at kende dig bedre*". De vendinger der bruges og det valgte ordforråd tyder på, at beskederne er oversat fra et ukendt sprog til dansk. Beskederne i korrespondancen indeholder samtidig ikke en personlig henvendelse til Patricia, hvilket gør at Erik kan anvende beskederne til at indlede en korrespondance med andre og flere potentielle ofre. Det tyder på, at svindlernes metodiske proces er at "*Skyde med spredehagl*", dette for at ramme et bredt udvalg af potentielle ofre for romance scam. Hun understøtter dette med følgende udsagn:

> Jo, men altså jeg oplevede jo også, at han ikke engang havde været inde på min profil, fordi jeg sender jo et billede af en helt anden kvinde end mig selv, og det accepterer han jo. Hun lignede overhovedet ikke mig på mine profilbilleder, hvor man så tænker, *"Jamen har du overhovedet været inde på min Facebook profil?"*. Og det har han ikke. Det er ikke sådan, at svindlerne sidder og researcher *"Når*

du er lyshåret, dig kan jeg godt lide", eller *"Du er så gammel og hedder Tove"*. Altså de aner ikke engang hvem jeg er (Bilag 1: 19).

Citatet tydeliggør, hvor nemt det er for svindlerne at søge kontakt til mulige ofre over de sociale medier. Denne kriminalitetsform er i langt højere grad nemmere at begå online, end hvis romance scam blev begået som en fysisk forbrydelse. Det ville ikke være muligt for svindlerne, at *"skyde med spredehagl"* på gaden for at komme i kontakt med deres ofre. Normer i samfundet spiller også en væsentlig rolle for, hvordan man begår sig blandt andre mennesker. Det kan antages, at et venskab eller en kærlig relation i sjældne tilfælde vil opstå på gaden i Danmark (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Ligeledes har vi viden om, at svindlerne i de fleste tilfælde opholder sig i udlandet, hvilket gør det svært for svindlere at skulle skabe fysisk kontakt til alle deres ofre, som befinder sig i andre lande (Whitty, 2018: 105). Da forbrydelsen foregår online, behøver hverken svindleren eller offeret at tilkendegive sin identitet. Patricia fra Bank A har forsøgt at udgive sig for at være en anden kvinde ved at tilsende et billede, som ikke er af hende selv. Dette skaber en viden om, at svindlerne ikke er interesseret i, hvem der sidder på den anden side af skærmen men nærmere er interesseret i det økonomiske mål. Denne viden havde ikke været oplyst, hvis korrespondancen havde været mellem en svindler og et reelt offer, da det kan antages, at offeret ikke ville have udgivet sig for at være en anden (Bilag 1: 19).

Ud fra det teoretiske perspektiv om RCT, er det at oprette falske profiler på internettet et led i forbrydelsen til at tilgå ofrene, så svindleren kan opnå sit økonomiske mål (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Svindlerne har mulighed for at oprette nye profiler, hvis de tidligere er blevet suspenderet fra en platform (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 207). I forlængelse af dette kan det være svært at argumentere for, at de sociale profiler fungerer som effektive kapable vogtere mod romance scam (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Muligheden for at oprette nye profiler er medvirkende til, at hvis en svindler opdages af andre brugere, kan svindleren oprette en ny profil, som brugerne endnu ikke kender til. Ved at de sociale platforme er så let tilgængelige, har svindleren mulighed for at opbygge mange relationer på kort tid, og samtidig skaber det muligheden for, at svindleren hurtigt kan komme væk fra platformene og undgå at blive sporet, såfremt nogle brugere finder henvendelsen mistænkelig. Lene fra Efterretnings- og Analyseenheden udtaler også, at de sociale platforme har gjort det nemt for svindlerne at skabe kontakt med potentielle ofre. Samtidig mener hun, at brugernes chance for at møde en svindler på en af de tidligere nævnte sociale platforme er

stigende (Bilag 4: 3). Når svindleren har fået oprettet kontakt til offeret, påbegyndes opbygningen af relationen.

8.3.3 Opbygning af relation

Den indledende relation vil oftest være forbundet med mange komplimenter. Fælles hos eksperterne er at de alle oplever, at svindleren tidligt i denne fase bliver meget kærlig over for ofret. Svindleren anvender smigrende ord for at opnå en følelsesmæssig relation. I forlængelse af dette udtaler Krøjgaard også, at etableringen af gensidig sympati er medvirkende til, at relationen styrkes. I citatet nedenfor forklarer Krøjgaard hvilke væsentlige elementer, som han mener er medvirkende til etableringen af en relation:

> Vi har sympati med mennesker, hvor man kan sige, at der er en fælles interesse. Eksempelvis hvis jeg virkelig skulle dyrke jeres sympati overfor mig, så kunne jeg dykke ned i, at vi har en fælles interesse. Det er det, jeg kalder et fælles tredje, vi kender ikke hinanden, vi har ikke mødt hinanden før, vi har korresponderet en lille smule, men jeg ved af kriminalitet er jeres interesseområde. Hvis jeg så havde stalket jer på Facebook og gået ind og fundet ud af, hvad laver I i jeres fritid, om I træner eller har kæledyr. Der nogle ting, hvor man siger, at der er en fælles interesse i mit liv, eller jeg kan påtage det (...) så skaber man sympati stille og roligt. Så det her med at have et fælles tredje det virker superstærkt. Man skaber en os - dem relation. Du og jeg arbejder videre hen imod et fælles mål, det kalder man ”love bombing”, man bombarderer dem simpelthen med kærlighed (Bilag 6: 5).

Det er tydeligt at bemærke, at svindlerens metode ikke er præget af en grundig udvælgelse af ofrene. Dette fremgår ved, at svindlere i *Indtrængningen* ikke bruger tid på at undersøge ofrenes informationer samt billeder på det pågældende medie. Når svindleren har fået etableret relationen, og kommunikationen fortsætter, mener Krøjgaard, at svindleren kan anvende ofrets baggrundsinformationer til at skabe sympati og dermed styrke deres relation. Sympatien kan skabes gennem deres skriftlige kommunikation, hvor offeret eksempelvis fortæller svindleren, at vedkommende bor i en lejlighed men altid har ønsket sig et hus. Her kan svindleren opdigte sin medfølelse til at kunne relatere til offerets følelse og interesse. Allerede her opbygges en stærkere relation, da offeret inden for princippet om *sympati* i højere grad føler sig anerkendt.

Og hvis svindleren således kan være med til at opfylde denne drøm for offeret, så styrkes relationen yderligere (Bilag 6: 4-5; Case 1: 39-40). De informationer som er tilgængelige på offeret profil, og de informationer offeret deler med svindleren kan ud fra Cornish og Clarke anses at være brugbare for svindleren i form af udnyttelse af relationen. Når svindleren har opnået de informationer, som findes nødvendige for tilliden i en relation, og hvis offeret tilslutter sig relationen, opretholdes det som for svindlere vil være *det egnede mål*. Dette skaber en større sandsynlighed for, at forbrydelsen lykkes. Relationen og dens troværdighed spiller derfor en større rolle for gennemførelsen (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 438; Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589).

For at illustrere hvordan svindlerne udtrykker deres følelser gennem komplimenter, vil nedenstående uddrag af korrespondancen mellem Erik og Patricia vise, hvordan man ud fra Krøjgaards perspektiv kan udlede at svindlerens metode afspejler en form for "love bombing" (Bilag 6: 8).

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

*(Case 1: 10)

Ud fra Krøjgaards antagelse, påvirker *Love bombing* menneskers følelsescenter og kan medvirke til, at ofret oplever forelskelse samt forpligtelse på relativt kort tid (Bilag 6: 8). Kontakten mellem Patricia og Erik startede d. 17. november 2021. Samme dag udvikler

beskederne sig fra at være målrettet et venskab, til at komplementere ofrets udseende. Senere samme dag efterspørger Erik, om det er muligt at skifte til en anden kommunikationsplatform, hvilket han begrunder med, at der er større sikkerhed for, at korrespondancen ikke kan spores (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Det er tydeligt både i Case 1 og Case 2, at svindleren er ivrig efter at få Patricia til at acceptere, at korrespondancen skal foregå et andet sted end på Facebook. Dette fremgår i de to cases nedenfor:

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

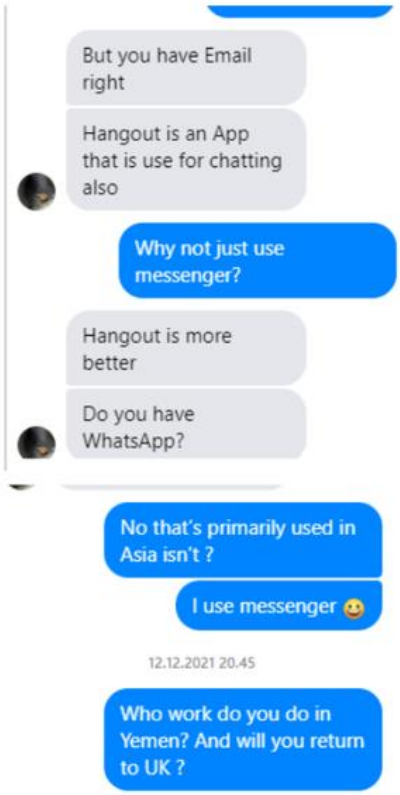

Case 2: Korrespondance mellem Patricia og Andy

*(Case 1: 7; Case 2: 7)

Lene fra Efterretnings- og Analyseenheden har ligeledes i forbindelse med hendes kendskab til romance scam sager oplevet, at korrespondancen rykker over til E-mails enten kort i processen eller efter en længerevarende opbygget relation. Dette afhænger af, hvor modtagelig offeret er overfor svindlerens strategier (Bilag 4: 14). Ydermere nævner Lene, at hvis svindleren benytter sig af det samme telefonnummer, E-mail og profiler på de sociale medier overfor flere ofre, så har politiet større sandsynlighed for at finde frem til svindleren, såfremt at sagerne anmeldes. Dette kan derfor være en forklaring på, hvorfor svindleren forsøger at skifte kommunikationsplatform undervejs i processen (Bilag 4: 6). Ligeledes kan dette mindske

opdagelsesrisikoen, hvilket resulterer i et fravær af kapable vogtere. Der er altså begrænset mulighed for, at nogle kan kontrollere korrespondancen mellem svindleren og offeret. Det gør det samtidig nemmere for svindleren at skjule sig for brugere på sociale medier, som har mulighed for at anmelde falske profiler. Det lykkedes ikke altid svindleren, at få offeret til at skifte over til en anden kommunikationsplatform, men ud fra de to cases som inddrages i specialitet, forsøger svindlerne gentagende gange, at få Patricia til at skifte til Hangout eller WatchApp. Patricia oplevede selv i rollen som offer, at Erik forsøgte at komme i kontakt med hende mange gange i løbet af en dag, Patricia har derfor være nødsaget til at informere om sine arbejdstider, da hun ikke har haft mulighed for at være tilgængelig hele dagen. Dette uddybes i citatet nedenfor:

> *"Du kan ikke skrive til mig mellem klokken 8 og 16, der er jeg faktisk på arbejde og der har jeg ikke tid til at svare".* Altså hvis du har tid, kan du jo sidde og korresponderer med dem 24/7. De er på hele tiden. Og du kan faktisk nå at komme ret dybt ind på et menneske på en måned, som du korresponderer med så meget som de gør (Bilag 1: 10).

Hvis svindleren kan få offeret til at være tilgængelige, opnår svindleren hurtigere sit mål, da tilliden mellem dem kan blive så stærk, at offeret hurtigere kan føle en forpligtelse overfor svindleren. Men tidspunktet for hvornår svindleren kontakter offeret, er ikke altafgørende selvom det kan antages, at der potentielt er flere ofre tilgængelige om eftermiddagen. Dette giver viden til den motiverede svindler om, hvilket tidspunkt på døgnet de potentielle ofre anvender disse fora og dermed også, hvordan svindleren bedst disponerer sin tid i jagten på økonomisk gevinst (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). I Case 1 tydeliggøres det, at hvis offeret ikke svarer svindleren inden for rimelig tid, så udviser svindleren en ihærdighed ved at tilsende *"spørgsmålstegn"* og skrive *"hallo skat"* (Case 1: 22, 24). Den tidsmæssige ramme for svindlen er ikke fastlagt, da forbrydelsen udelukkende bygger på en stærk relation. At opbygge en stærk relation afhænger af hvor ofte svindleren og ofret har kontakt. Så hvis svindleren som tidligere nævnt, kan opfylde offerets behov for kærlighed, medfølelse eller generelt det at få dækket et behov, som ikke allerede er dækket ved vedkommende, er disse mennesker mere disponible for at blive et offer for romance scam (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589).

I crime scriptet skelnes der mellem den kriminelle involvering (Forberedelsen, Indtrængningen og Opbygning af relation), og den kriminelle begivenhed (Udførelsen). Den kriminelle involvering relaterer til de processer, hvori svindleren vælger at tilslutte sig den specifikke form for kriminalitet. I dette trin kan svindleren vælge at fortsætte udførelsen af den kriminelle begivenhed, eller afslå handlingen. Clarke og Cornish understreger, at involveringsprocessen har karakteristika af at indeholde mange trin, før svindleren når til beslutningen om at foretage den kriminelle begivenhed. I det kommende afsnit om udførelsen har svindleren taget et aktivt valg om at begå romance scam (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 438-441).

8.3.4 Udførelsen

Når der er etableret en følelsesmæssig stærk relation mellem offeret og svindleren, er svindleren klar til at udføre næste trin i processen af den kriminelle handling. Nedenfor ses Figur 2, som er med til at illustrere, hvordan den kriminelle begivenhed vil kunne blive gennemført eller afvist.

Figur 2: Den kriminelle begivenhed (eksempel: romance scam)

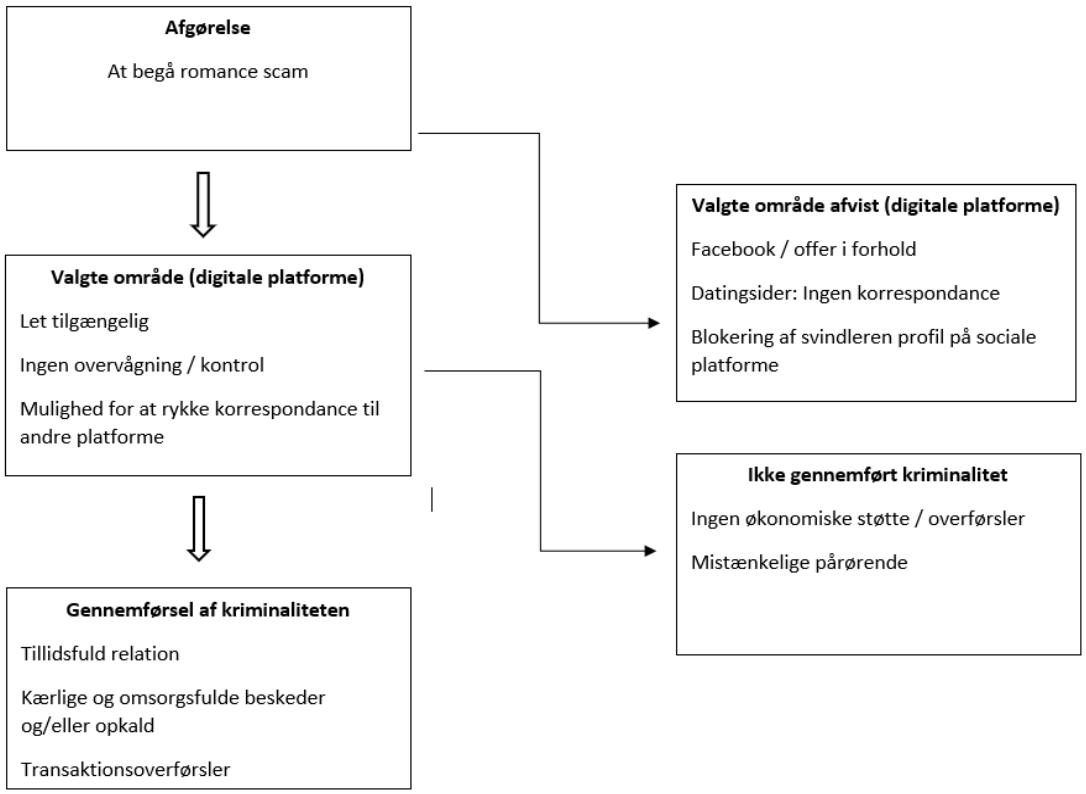

*Event Model, inspireret af Clarke og Cornish

(Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 440)

Svindlerne afvejer hele tiden muligheder og træffer det valg, som de tror vil gavne dem bedst. Som i ovenstående model illustreres den kriminelle begivenhed, hvor svindleren forsøger at gennemføre forbrydelsen. I *Afgørelsen* har svindleren besluttet sig for at bede ofret om penge, dette havde ikke været muligt, hvis det valgte område ikke havde været let tilgængelig, og hvis offeret ikke havde responderet på svindlerens beskeder. For at kunne gennemføre den kriminelle handling så kræver det, at ofret overfører penge til svindleren samtidig med, at svindleren gentagende gange opretholder den tillidsfulde relation med ofret. Dette kan resultere i flere transaktionsoverførsler, og dermed kan svindleren opnå en større økonomisk gevinst. (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 441-442).

I selve udførelsen af den kriminelle handling har den eksisterende forskning påpeget, at svindleren anmoder om penge til eksempelvis behandling af deres syge barn, hjælp til at komme ud af landet, en flybillet eller penge til mad og teknisk udstyr (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2015: 207-210). I vores indsamlede empiri ses samme tendens, hvor svindleren appellerer til stærke følelser af sorg, sympati og medlidenhed, ved at fortælle at deres kone er gået bort, eller deres barn er alvorligt syg. I citatet nedenunder forklarer Hanne fra Bank B at svindlerne opdigter sørgelige historier som et led i at bede ofret om penge.

> Det kan være, at hans barn lige pludselig er blevet syg og skal på hospitalet, der skal betales en regning og altså, der er mange problemer. (...) Men der kommer ikke nogen mand og besøger dig, fordi du betaler 10.000 dollars til en rejseforsikring (Bilag 2: 3).

Lene fra Efterretnings- og Analyseenheden understøtter Hannes udtalelser, men hun oplevelser også, at nogle ofre kan blive drevet af seksuelle lyster. Dette kan resultere i, at offeret og svindleren sender intime billeder til hinanden. De intime billeder kan senere i processen medføre en form for afpresning, som svindleren bruger mod offeret (Bilag 4:4), (Bilag 5:5). Lene udtaler således: "*... jeg skal bruge penge*" og meget hurtigt så går det i den retning, at det bliver ... "*hvis du ikke gør det, så sender jeg nogle upassende billeder*" (Bilag 4: 13). Der er altså ingen tvivl om, at der er mange forskellige måder, hvorpå svindleren kan anmode om større pengesummer fra deres ofre. Men ens for sagerne er, at svindlerne altid vil anmode om økonomiske midler på et tidspunkt i relationen. I Case 1 og Case 2 illustreres det, hvordan de

to svindlere på hver deres måde forsøger, at få Patricia involveret i enten at afgive en hjælp eller tage imod den.

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

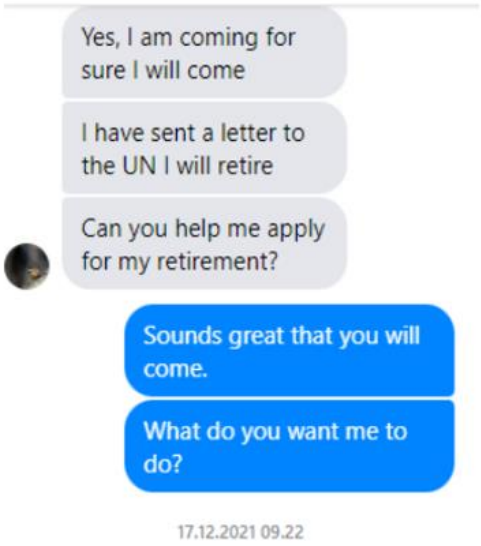

Case 2: Korrespondance mellem Patricia og Andy

*(Case 1: 41; Case 2: 29)

I Case 1 er Eriks adfærd rettet mod at hjælpe Patricia, måden han kommunikerer til hende på er til forskel fra Case 2 baseret på hans følelser for hende. Efter Erik og Patricia har dannet en relation, begynder Patricia at snakke om, at hun gerne vil have et hus, hvortil Erik svarer "*Behold dine penge elskede, jeg vil købe huset til os*", dette sker allerede på dag 4 (Case 1: 40). Han understreger både, at han gerne vil leve sit liv med hende og at han stoler på hende. For at Patricia skal tage imod pengene, forsøger Erik at gøre forklaringen mere troværdig ved at begrunde forsendelsen af penge med, at forsendelsen skal ske på diplomatisk vis, da der ikke er en bank i ørkenen (Case 1: 41). I Case 2 anmoder Andy på dag 10 om hjælp til at søge hans pension. Andy tillægger ikke kærlighed i hans anmodning om hjælp, det kan derfor udledes, at selvom Andy gerne vil møde Patricia, er korrespondancen på det givne tidspunkt baseret på en vennetjeneste til forskel fra et kærlighedsforhold (Case 2: 29). Selvom begge cases indgår

under kriminalitetsformen romance scam, ses udførelsen at være den samme uanset hvilken historie eller begrundelse svindleren anvender. Allerede ved at offeret har indgået i de foregående trin i crime scriptet, kan offeret ud fra Krøjgaards perspektiv opleve en følelse af *forpligtelse*. Krøjgaard mener, at manipulationen ligger i, at når mennesker først er begyndt på noget, føler de sig nødsaget til at fuldføre det (Bilag 6: 4). Et offer vil nødvendigvis ikke anse situationen som værende en forpligtelse, da de selv er indgået i relationen om at få et behov opfyldt. På baggrund af dette kan svindleren spørge om private oplysninger, uden at offeret nødvendigvis finder det bemærkelsesværdigt, også selvom at ofret ikke har mødt vedkommende i virkeligheden (Bilag 1: 18). I Case 1 vises det, hvor nemt det er for svindleren at tilgå disse oplysninger (Bilag 6: 7).

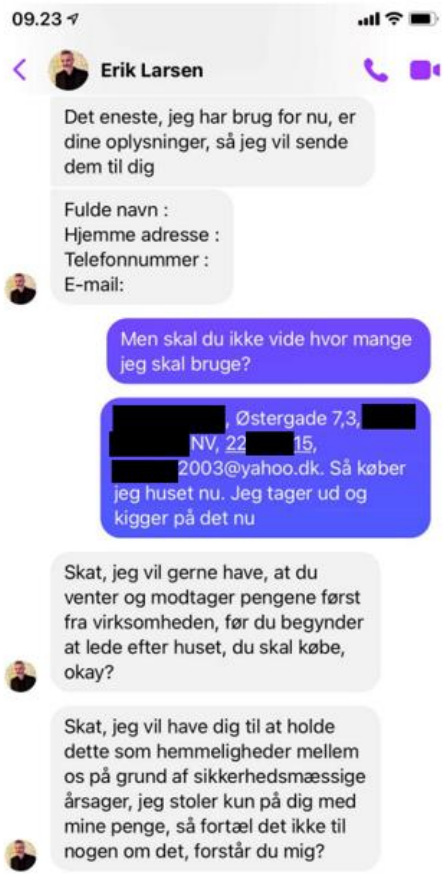

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

*(Case 1: 42)

Selvom at korrespondancen er mellem en svindler og en Fraud specialist, kan det antages ud fra ekspertens viden, at et reelt offer ville sende disse oplysninger. Det er tydeligt, at det er Erik som bestemmer i deres relation. Magtforholdet kommer til udtryk, da Erik beder Patricia om

at holde denne del af relationen hemmelig for hendes nærmeste; familie og venner, så disse ikke har muligheden for at fatte mistanke om, at hun bliver udsat for svindel. Ved at udelukke mulige risicis for at blive opdaget vil svindleren være tættere på det endelige mål om økonomisk gevinst (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Det næste som sker i udførelsen er, at svindleren skaber en troværdighed ved at fremsende forskellige former for dokumentation. Svindleren sikrer hermed, at offeret vil stole på svindlerens udtalelser. Dette gør samtidig at svindleren bruger dokumentationen bevist i et aktivt valg for at skabe en forventning om, at ofret skal give svindleren noget tilbage. Krøjgaard har udtalt følgende:

> Og det betyder, at hvis der er nogle der gør noget for mig, giver mig et eller andet eller gør mig en tjeneste, så kommer der ubalance i mit system, så har jeg en lyst til at betale tilbage (Bilag 6: 7).

Og da Patricia udtrykker at hun gerne vil have et hus, og dette pludseligt kan blive indfriet af Erik, kan der være tale om *knaphedsprincippet*, da mennesker ud fra Krøjgaards perspektiv vil have det de ikke kan få (Bilag 6: 10). Men for at dette kan lade sig gøre, kræver det at Patricia betaler for forsendelsen, hvilket fremgår nedenfor:

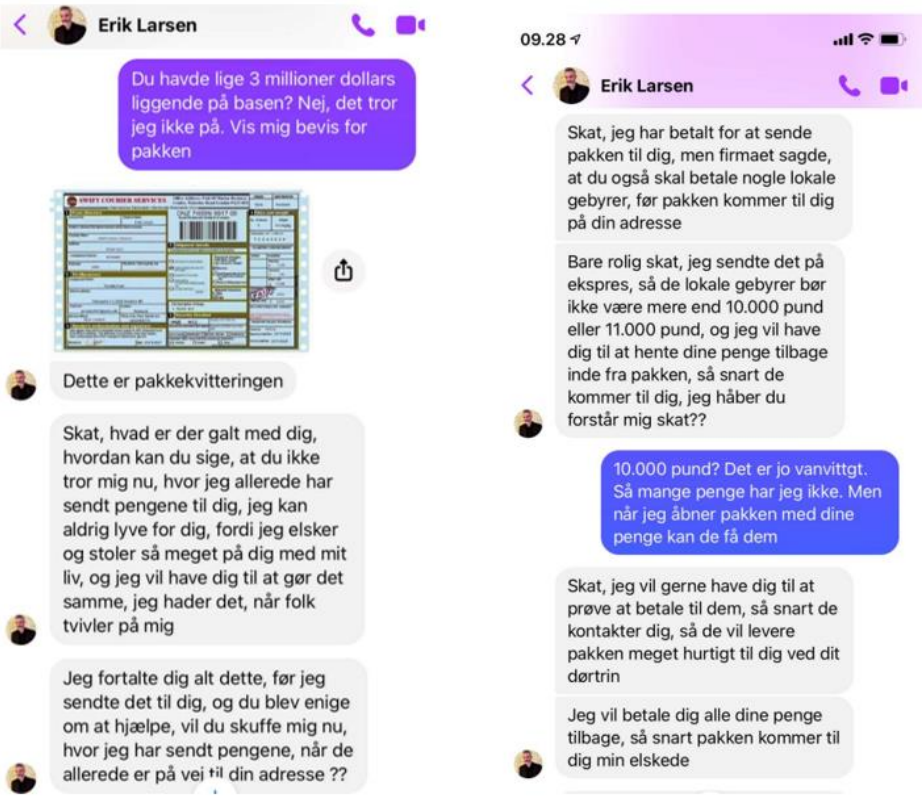

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

*(Case 1: 47,49)

Pengebeløbet som Erik forsøger at få Patricia til at overføre til firmaet, som sender pakken, er et beløb svarende til 87.000 danske kr., hvilke kan virke overvældende for nogen. Men for at Erik kan maksimere hans egen belønning, afspejler hans adfærd, at dette er helt normalt (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). I Case 2 illustreres samme princip, men hvor der refereres til en anden form for hjælp.

Case 2: Korrespondance mellem Patricia og Andy

*(Case 2: 30)

I denne situation anmoder Andy om Patricias hjælp til at kontakte hans general, hvor han til gengæld vil tilbringe sin tid med hende i Liverpool. I Case 2 har de indledende faser været præget af medfølelse og sympati, hvor deres *fælles tredje* opstår ved, at de begge to har oplevet det at miste. I forlængelse af dette finder de hurtigt en interesse for at rejse til Liverpool sammen og møde hinanden (Case 2: 8-10, 18; (Bilag 6: 7). Denne relation er karakteriseret ved, at sympatien i højere grad kommer til udtryk her, hvor der i Case 1 er fokus på kærlighed og komplimenter for at skabe en følelse af forpligtelse samt gengældelse hos Patricia (Case 1: 2-5). Det er tydeligt i de to cases at svindlerne bevæger sig mellem de tre typer af profiler som tidligere er blevet redegjort for i problemfeltet; *Romantiske fortællinger, attraktive perfekte partner og avancerede profiler.* Svindlerne tilhører ikke en bestemt type, men undervejs i processen tilpasser svindlerne deres teknikker ud fra offerets drømme og ønsker som ofret deler. Svindleren kan derfor både fremgå lidenskabelig og romantisk eller venskabelig (Kopp, Sillitoe & Gondal, 2017: 213-214).

Selvom flere af de trin som svindleren udfører, er baseret på følelser, ændres svindlerens adfærd i begge cases, når de finder ud af, at de ikke har modtaget det efterspurgte materiale eller økonomiske midler. Svindlernes adfærd udtrykkes i korrespondancen som ivrig, og som det fremgår i Case 1 begynder svindleren at udtrykke sin vrede over for Patricia, da han ikke har modtaget pengene (Case 1: 61). Ligeledes ses der i Case 2, at svindleren ændre adfærd i forbindelse med at forsøge at skaffe penge (Case 2: 57-58). Nedenfor vises de uddrag af den vrede samt mulig skuffelse, som Patricia bliver mødt med.

Case 1: Korrespondance mellem Patricia og Erik

* (Case 1: 61)

…

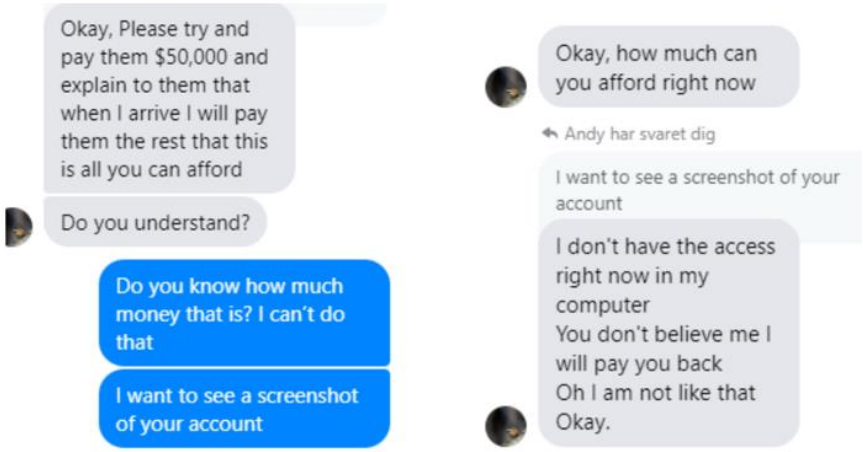

Case 2: Korrespondance mellem Patricia og Andy

*(Case 2: 57-58)

Egnede mål (Patricia) begynder at trække sig i begge korrespondancer (Miró, 2014: 2; Lawrence E. & Marcus, 1979: 588). De vendepunkter som tydeligt fremgår af ovenstående uddrag, udtrykker svindlernes bekymringer for, at den kriminelle begivenhed ikke gennemføres (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 440). Vendepunkterne er som følgende: Case 1; "*Jeg vil aldrig tilgive dig, hvis du lader noget ske med min pakke*" og Case 2; "*du tror ikke på mig - jeg vil betale dig tilbage*". Vendepunktet er atypisk i henhold til, at Patricia (det fiktive offer), afslutter relationen med at oplyse svindlerne om, at de er blevet "snydt" - heri ligger det implicit, at Patricia ikke kommer til at blive deres reelle offer (Case 1: 83; Case 2: 86-89).

Men set i perspektiv til et reelt offer kan der ud fra de foretaget interviews med eksperter understreges, at offeret i de fleste tilfælde overfører de økonomiske midler som støtte til svindleren, når korrespondancen er nået så langt i processen. Den kriminelle handling kan herefter enten afsluttes eller fortsættes. Dette vil blive analyseret i det kommende afsnit.

8.3.5 Afslutning eller cirkulær proces

Nedenfor er der opstillet fire punkter som enten kan forårsage at den kriminelle handling ophører eller at handlingen fortsætter, hvilket vi kalder for den cirkulær proces. I afsnittet vil disse blive uddybet samt analyseret.

1. Banken stopper transaktionerne - *(Hvis de finder dette nødvendigt).*
2. Svindleren stopper relationen - *(Dette hvis ofret ikke har flere økonomiske midler).*

3. Offerets nære relationer - *(De kan medvirkende til, at relationen kan ophøre).*
4. Cirkulær proces - *(Hverken banken, offeret og dens nære relationer stopper relationen og det fortsætter som en).*

8.3.5.1 Banken stopper transaktionerne

OBS: I dette afsnit anvender vi begrebet *offer* i stedet for *kunde*.

Som led i bankernes arbejde i Fraud afdelingerne, hvor de beskæftiger sig med denne type svindel, er det muligt at stoppe ofrenes transaktioner. Offeret har selv mulighed for at anmode om, at få stoppet transaktionerne, hvis beløbene ikke er hævet fra kontoen endnu. Yderligere kan Fraud specialisterne vurdere, om der sker uautoriserede betalinger - betalinger, som kunden ikke selv har godkendt (Bilag 3: 3). Omvendt udtaler Hanne fra Bank B, at hvis et offer i deres bank modtager økonomiske midler, som er på vej ud af landet, så har de også mulighed for at stoppe transaktionen (Bilag 2: 6).

Hvis Fraud specialisterne fanger de mistænkelige transaktioner og dermed vurderer, at der er rimelig mistanke om, at offeret bliver udsat for romance scam, er det muligt ud fra et teoretisk perspektiv, at eksperterne her kan fremgå som kapable vogtere. Samtidig er de med til at fjerne svindlerens egnede mål; Ofrets mulighed for at overføre økonomiske midler til svindleren (Miró, 2014: 2; Lawrence E. & Marcus, 1979: 588).

8.3.5.2 Svindleren stopper relationen

Som vores teori om RCT belyser kan der argumenteres for, at en af årsagerne til at svindlerne vælger at afbryde relationen kan hænge sammen med, at værdien af belønningen falder til under værdien af omkostninger. Dette kan gøre at svindleren stopper handlingen eller afslutter forholdet til offeret (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). Dette kan vise sig ved, at offeret ikke har flere økonomiske midler til at tilfredsstille svindlerens behov. Svindleren afvejer derfor omkostningerne (tiden svindleren bruger) op imod de potentielle fordele, der er ved at begå romance scam.

8.3.5.3 Offerets nære relationer

Mike fra Bank C fortæller:

> I de fleste sager er kunderne ikke bevidste om, at de bliver bedraget – før vi går i dialog og viser dem svindlernes mønster. Efter nogen tid bliver de fleste overbeviste, men det kræver ofte overtalelsesevner. Hvis vi kan få offeret til at drøfte sagen med familiemedlemmer, kan det også være en hjælp (Bilag 3: 4).

Ligeledes har Patricia og Jacob fra Bank A oplevet, at nogle af deres kunder som er ofre for svindlen, får hjælp fra deres pårørende til at blive bevidste om, at de udsættes for romance scam. De henviser til to eksempler fra deres praksis:

1) De pårørende har gjort offeret opmærksom på denne type af svindel gennem TV-udsendelser omhandlende romance scam.
2) Offerets nærtstående familiemedlem kontakter banken og beder om hjælp til at forklare offeret (deres kunde), at vedkommende muligvis udsættes for romance scam.

*(Bilag 1: 15, 20)

Offerets nære relationer kan være medvirkende til at påvirke offerets handlinger fremadrettet, så offeret stopper med at overføre flere penge til svindleren. De nære relationer kan derfor være medvirkende til, at den motiverede svindler ikke konvergerer med dets egnede mål (ofret), da relationen ophører (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588).

8.3.5.4 Cirkulær proces

Som nævnt i de tre ovenstående punkter kan både offerets bank og nære relationer påvirke offerets adfærd til at stoppe relationen til svindleren. Hvis dette ikke sker, vil relationen fortsætte i en cirkulær proces, hvor svindleren går tilbage til tidligere trin i crime scriptet og opnår en større økonomisk gevinst.

Når offerets bank opdager mistænkelige transaktioner, som potentielt kunne have sammenhæng til, at offeret udsættes for romance scam, kan Fraud specialisten eksempelvis vurdere den enkelte sag samt beløbsstørrelse. Hanne fra Bank B udtaler, at tvivlen kan komme

offeret “til gode” alt efter om beløbsstørrelsen af det overførte beløb er bekymrende (Bilag 2: 3). Dette uddyber hun i de følgende citater:

> (...) Der sidder måske en kvinde i Rusland og scorer nogle penge, og det kan da også godt være, at det en mand, der sidder bag og scorer pengene, men beløbet er tilpas lille og så videre - altså det er sådan lidt en balancegang (...) (Bilag 2: 2).
>
> …
>
> Altså der er jo altid nogen, vi ikke kan stoppe … Hvordan skal man vide, at hvis det nogenlunde svarer til kundens normale forbrug, og at der ikke er nogen advarsler på det ene eller det andet i systemet, hvordan pokker skal man så vide, at noget pludselig er svindel? (Bilag 2: 8-9).

Det opleves altså som værende en balancegang, hvornår bankerne griber ind i de individuelle sager. Dette begrundes med, at ofrenes transaktioner kan syne som normal adfærd. Dog vil Fraud specialister grundet deres profession kunne vurdere om transaktionerne, i sammenhæng til offerets forklaringer, har tilknytning til romance scam (Bilag 2: 3).

Ud fra Jacobs betragtninger er der en generel problematik i, at den finansielle sektor ikke er særlig god til at få bremset denne form for svindel. Generelt fremgår der et stort mørketal, hvilket gør, at mængden og omfanget af disse sager ikke nødvendigvis giver det reelle billede af antallet af ofre (Bilag 1: 6-7). Hvis ofrene ikke selv er bevidste om, at de udsættes for romance scam, kan dette føre til færre anmeldelser af denne type af sager. I forlængelse af dette kan relationen mellem offeret og svindleren fortsætte. Samtidig kan det udledes at ofrets nære relationer ikke kan hjælpe offeret ud af den kriminelle handling, hvis ikke ofret selv enten udviser anden adfærd eller opsøger de nære relationer.

Hvis hverken offerets bank, offeret eller ofrets nære relationer, stopper transaktionerne eller medvirker til at hjælpe offeret ud af relationen, kan ofret fortsætte i den kriminelle handling. På denne måde kan der være tale om en cirkulær proces. Så længe svindleren kan opnå den økonomiske gevinst, fortsætter svindleren med at give offeret komplimenter og genskabe flere fælles interesser for at vedligeholde relationen til ofret. Det kan dermed antages, at svindleren går tilbage til det som i specialets crime script kaldes “Opbygning af relation” og “ Udførelsen”. Dette kan begrundes med, at ofrets tillid kan være blevet brudt, og svindleren dermed skal have denne tillid opbygget igen. Samtidig skal sympatien og de fælles ligheder genvindes som et led

i at få offeret til at overføre flere økonomiske midler til svindleren (Tabel 3: Crime script ramme).

8.3.6 Forebyggelse

Ud fra specialets crime script ramme kan der i *forberedelsen* samt *indtrængningen* opstilles forskellige forebyggelsesstrategier med henblik på en præventiv indsats mod romance scam allerede tidligt i processen. Nedenfor illustreres de dele af crime script rammen, hvor vi mener, der kan implementeres sådanne tiltag. Til venstre i Tabel 4 ses handlingerne ud fra crime scriptets to første trin, til højre fremgår de forebyggelsesstrategier, som kan medtænkes inden for disse trin:

Tabel 4: Forebyggelsesstrategier

Trin i processen	**Handlinger**	**Forebyggelsesstrategier**
Forberedelse	Hvilke profilbilleder der skal anvendes Forberede historier	Advarsel om at ens billeder er blevet anvendt på andre profiler
Indtrængning	Sociale platforme (Facebook, Tinder, Dating.dk osv.) Spredehagl	Finde frem til de falske profiler (Google søgning på sociale medier) Ansigtsgenkendelse ved oprettelse af profil

*Crime script forebyggelsesstrategier, inspireret af Lavorgna (Lavorgna, 2014: 7)

Crime scriptet lægger op til at tænke forebyggelse ind i forhold til romance scam. Ved at have analyseret de teknikker som svindleren iagttager i processen, har vi udarbejdet mulige refleksioner over forebyggelsesstrategier. Nedenfor opstilles to separate afsnit, hvor der i det første afsnit fremgår hvilke forebyggelsesstrategier, som vi kunne medtænke ud fra crime scriptets to første trin; *Forberedelse* og *Indtrængning*. I andet afsnit præsenteres og kommenteres der på eksperternes udtalelser om en mulig forebyggelsesstrategi.

8.3.6.1 Vores refleksioner over forebyggelsesstrategier

Ud fra ovenstående analyse er vi blevet bevidste om, at svindlerne har mulighed for at anvende billedpakker. I de to anvendte cases tilsender svindlerne billeder af sig selv og deres børn løbende igennem korrespondancen. Disse har vi undersøgt nærmere og gennem en google søgning har vi fundet frem til, at både profilen Erik og Andy bruger falske identiteter. Dette illustrerer ligeledes hvor nemt det er for potentielle svindlere at komme i besiddelse af falsk materiale. De billeder som svindleren har anvendt i korrespondancen med Patricia ses nedenfor:

Profilen Erik Larsen

Erik Larsen kontakter Patricia i november 2021. I deres korrespondance fremsender disse billeder, hvor Erik udgiver sig for at være manden på billedet og drengen skulle forestille sig, at være hans søn (Case 1: 1, 12, 31).

*(Case 1: 1, 12, 31)

I vores søgning af billederne bag profilen Erik, fandt vi frem til at billederne tilhører identiteten Andrea Zanchini. Andrea Zanchini er fra Italien, er 53 år og Model. Desuden fandt vi frem til, at drengen som svindleren angiveligt udtaler er hans søn, er Ana Hickmanns søn. Ana Hickmann er en brasiliansk model, tv-vært og forretningskvinde som arbejder for: Victoria Secret, Nivea, L'Oreal, Wella, Clairol og Bloomingdales. Drengen hedder oprindeligt Alexandre.

Profilen Gomez Andy

Gomez Andy anmoder Patricia om venskab på Facebook i november 2021, hvor Patricia selv i den indledende kontakt spørger ind til, hvem han er. Senere i deres korrespondance

fremsender Andy et enkelt billede af ham selv, og et hvor han sidder med hans datter (Case 2: 9, 25).

*(Case 2: 9, 25)

Da vi undersøgte billederne nærmere igennem google, fremgik det, at personen ikke hedder Gomez Andy, men Dr. Fernando Gomez Pinto. Denne mand som oprindeligt er fra Brasilien, er 47 år og neurokirurg af profession. Barnet som fremgår på billedet sammen med ham, er i dette tilfælde Dr. Fernando Gomez Pinto rigtige datter.

På en hjemmeside fremgår det, at billederne af Andrea Zanchini er blevet anvendt til romance scam i over 15 tilfælde (www.romansescam.com). Ligeledes har det været muligt at finde Dr. Fernando Gomez Pinto på samme hjemmeside, hvor hans identitet er blevet anvendt i over 10 tilfælde (www.romansescam.com). De som har oprettet advarsel mod, at disse to anvendes til svindel viser, at identiteterne bruges på platformene Facebook, datingsider, Twitter og Instagram. For hver profil der oprettes af Zanchini og Pinto, tillægges identiteterne et nyt profilnavn samt informationer om blandt andet alder, højde og vægt. Dog vil vi gerne understrege, at det oplyste antal af tilfælde på henholdsvis 15 og 10 tilfælde, kun er et udsnit fra den enkelte hjemmeside. Det er derfor uvist, om der er flere tilfælde end hvad der fremgår på hjemmesiden. Muligheden for at søge disse profiler frem har givet os indsigt i, hvor let tilgængelig det er at misbruge andres identitet og samtidig, hvor nemt det er at oprette falske profiler i led til økonomisk kriminalitet. Ligeledes har denne research illustreret, hvor let det kan være at undersøge om nogle profiler er ægte.

Nedenfor har vi opstillet tre forslag til forebyggelsesstrategier, for muligheden i at oprette falske profiler på de sociale platforme, og at identiteter kan blive misbrugt til kriminelle formål.

Ideer til forebyggelsesstrategier (udformet ud fra vores egne refleksioner)

1. Da det er muligt at lave google søgninger og på denne måde finde frem til, at de anvendte billeder ikke er den person, som vedkommende bag skærmen udgiver sig for at være. Kan det formodes at være gavnligt, hvis denne søgefunktion var tilgængelig på nogle af de sociale platforme som eksempelvis Facebook. Dette ville kunne gøre, at brugere har mulighed for at slå profilbilleder op og se, om billederne muligvis tilhører en anden Facebookprofil. Dette forebyggende tiltag vil målrette sig de potentielle ofre for romance scam.

2. Funktioner som ansigtsgodkendelse der blandt andet er på datingappen Tinder, kunne med fordel blive rykket over på andre sociale platforme. Så når en person eksempelvis opretter en Facebook-profil, så bliver personen bedt om ansigtsgodkendelse for at identificere om vedkommende er den samme i virkeligheden. Denne funktion kan besværliggøre muligheden for, at folk kan udgive sig for at være en, som de ikke er. Derfor kan dette forebyggende tiltag besværliggøre svindlernes anvendelse af falske identiteter.

3. For at skabe et større fokus på falske profiler kunne en underretningsfunktion om, at andre anvender ens billeder til at oprette en ny Facebook-konto gøre det nemmere for personer at opdage samt anmelde disse profiler. Ligeledes ville denne funktion kunne forebygge, at ens identitet ikke bliver anvendt til økonomisk kriminalitet. Det forebyggende tiltag vil i denne situation hjælpe brugere af det sociale medie til at spotte svindleren inden forbrydelsen igangsættes. Tiltaget er målrettet uskadeliggørelse af svindlerens første trin "*forberedelsen*", da det kan antages, at andres billeder ikke vil være let tilgængelige for svindlerne.

Ud fra de to cases fremgår der ligheder i korrespondancerne. Begge svindlerne bag profilerne i Case 1 og Case 2 spørger ind til nogle af de samme ting og oplyser eksempelvis deres alder, højde, øjenfarve osv. En af eksperterne som anvendes i specialet udtaler, at svindlere har adgang til platforme, hvor de kan downloade billedgallerier (Bilag 1: 9). Det kan derfor formodes, at der både foregår deling af billeder og teknikker på internettet svindlerne imellem.

8.3.6.2 Eksperternes ide til en forebyggelsesstrategi

De eksperter som vi har interviewet udtaler, at oplysningskampagner kunne være gavnlige til at informere potentielle ofre for romance scam. Her henvises der blandt andet til Ældresagen med formålet om at: *"Jo mere de kender til svindlerens metoder - des bedre ville potentielle ofre kunne gennemskue dem"* (Bilag 1: 15; Bilag 3: 5). Flere af eksperterne er enige i denne udtalelse. Det kan derfor antages at være nyttigt at oplyse ofrene om hvilke teknikker, som den typiske svindler vil anvende i målet om at nå sin økonomiske gevinst. Eksempelvis kan der opstilles punkter for den trinvise proces, som ofret kan blive udsat for, hvis de oplever romance scam. Vi finder det relevant at stille spørgsmålet: *Hvem er det reelle offer?* for at kunne målrette en præventiv forebyggende indsats.

9. Refleksioner over vores fund

I dette afsnit vil vi kort præsentere vores refleksioner over, hvordan vi tænker, at relevante interessenter kan tænke vores crime script ind i praksis.

Der er forskellige måder at udføre crime scripts på, hvor udformningen afhænger af den tilsigtede anvendelse. For at kunne argumentere for at crime script er anvendelig i praksis for eksempelvis for politiet eller banker, omhandler vores crime script den kriminelle handling foretaget af svindleren. Inden for romance scam tydeliggøres det, at første trin af svindlernes teknik er, at offeret bliver kontaktet over de sociale medier.

Vores overvejende generelle refleksioner over anvendelse af dette crime script, søges ud til forskellige interessenter på følgende områder som eksempelvis: Politikredse, Politiets ØKO-afdelinger, LCIK og den finansielle sektor. Vores crime script kan være nyttig som et orienteringsdokument, hvor processerne i det udformet crime script formidler informationer om komponenterne i forbrydelser vedrørende romance scam, samt hvordan disse processer hænger sammen. Den adfærd og de beslutningsprocesser svindleren træffer undervejs, mener vi kan hjælpe med fortolkningen af efterforskning omkring mulige sager i Danmark. Ligeledes kan dette crime script være anvendelig som støtte til at være opmærksomme på bankernes kunder i henhold til finansieringsanmodning. Dette for at forebygge at bankernes kunder optager banklån, som kan udnyttes til anvendelse af romance scam.

10. Konklusion

På baggrund af ovenstående analyse kan vi konkludere, at svindlerne gennemgår fem forskellige trin i udførelsen af romance scam. Svindlerne indsamler materiale for at skabe en falsk identitet. De opdigter og klargør historier, som virker attraktive for ofrene (Rege, 2009). Disse historier er medvirkende til at skabe sympati, attraktivitet og respekt. Der er forskel på, om svindleren henvender sig til en mand eller en kvinde. Svindlerne anvender billeder af letpåklædte kvinder i tilfælde af, at ofret er en mand, hvorimod hvis ofret er en kvinde, sendes der billeder af idealtypiske mænd (Bilag 1: 11). Der findes forskellige hackerforums, hvor det er muligt for svindlerne at få viden om, hvordan forbrydelser udføres, ligeledes kan de få adgang til billedpakker som kan anvendes i skabelsen af en falsk identitet. Ud fra dette kan der konkluderes, at svindleren aktivt har truffet et valg om, at den kriminelle handling skal udføres online (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 437). De sociale platforme er attraktive for svindlerne grundet den mindsket opdagelsesrisiko, som er forbundet med it-relateret økonomisk kriminalitet, samt er mængden af potentielle ofre større end ved en fysisk forbrydelse (Lawrence E. & Marcus, 1979: 588-589). Når svindleren tilgår deres ofre, benytter de sig af; Facebook, datingsider og Snapchat (Bilag 5: 5). Teknikken her er, at svindlerne skyder med spredehagl for at komme i kontakt med et stort udvalg af potentielle ofre (Bilag 1: 19). Denne teknik er særligt anvendelig, da svindleren ikke nødvendigvis behøver at opholde sig i samme land som offeret. Anvendelsen af de sociale platforme er attraktiv for svindlerne, da de kan oprette flere profiler på en gang og samtidig lukke profiler, hvis de bliver opdaget. Dette mindsker opdagelsesrisikoen.

Yderligere kan vi konkludere, at svindlerne anvender mange komplimenter til at smigre deres ofre. Denne teknik udgør samtidig, at svindlerne i højere grad kan fastholde deres relationen med offeret, hvilket gør det nemmere for svindlerne at gennemføre romance scam (Bilag 6: 5). Ved at svindlerne rammer offerets følelsescenter, bliver ofrene hurtigere forelsket eller forpligtet til relationen (Bilag 6: 8). Ligeledes kan det konkluderes, at hvis ofrene korresponderer med svindleren konstant, så kan svindleren hurtigere opnå sit mål, da denne teknik skaber en stærk relation på kort tid, hvilket også gør at den tidsmæssige ramme for svindlere ikke er fastlagt. Når svindleren er kommet længere i relationen, begynder svindleren at bede offeret om penge. Det kan her konkluderes, at svindlerens mål om en økonomisk gevinst træder i kraft (Cullen, Agnew & Wilcox, 2017: 441-442). Måden hvorpå svindleren

beder om penge anses for at være den samme teknik. Konklusionen er, at svindlerne anvender opdigtede følelsesmæssige historier til, at få offeret til at overføre en sum penge. Det som særligt viser sig er, at svindlerne altid vil anmode om penge, når relationen er opbygget. Afslutningsvis kan vi konkludere, at relationen mellem svindler og offeret stopper, hvis offerets bank finder transaktionsoverførsler mistænkelige og ved rimelig mistanke formoder, at offeret, som er deres kunde, er involveret i svindel. Dette medfører, at banken stopper overførsler til udlandet, da bankerne ikke vil lægge virksomhed til kriminel aktivitet. Relationen kan samtidig ophøre, hvis offeret ikke overfører flere økonomiske midler til svindleren, dette gør at svindleren ikke får nogen gevinst ved at fortsætte relationen. I sjældne tilfælde stopper offeret selv relationen, hvis vedkommendes pårørende får overbevist offeret om, at vedkommende udsættes for svindel. Men hvis offeret først har sendt økonomiske midler til svindleren, vil denne proces fortsætte cirkulært indtil relationen ophører.

Da vores analyse har vist sig, at svindlerne anvender samme teknikker i processen for at gennemføre romance scam, kan vi konkludere, at måden hvorpå romance scam bliver begået kan generaliseres til at være den teknik, som udføres ligegyldigt hvilken svindler, der begår den, og uanset om svindleren opholder sig i udlandet eller i Danmark.

Vi ser en fordel i, at foranstaltninger som beskæftiger sig med romance scam sager tænker forebyggelsesstrategier ind i en tidlig fase af forbrydelsen. Dette for at mindske, at relationen mellem svindleren og offeret udvikler sig til, at offeret overfører økonomiske midler.

11. Perspektivering

I denne perspektivering vil vi gøre opmærksom på, at vi udelukkende tager udgangspunkt i en perspektivering til investering med Krypto Valuta, med viden fra en nyere trends af teknikker, som fremhæves i en dokumentar fra DR1.

Investering af økonomiske midler i bitcoins har været kendt i Danmark siden 2008, i nyere tid er Krypto Valuta kommet på markedet som anses for at være det mest kendte investeringsobjekt. Disse muligheder for investering finder mange mennesker attraktivt, for at kunne få deres penge til at vokse og samtidig undgå de negative renter, som skal betales i bankerne. Selvom politiet har været opmærksomme på økonomisk kriminalitet i en lang

årrække, stiger økonomisk kriminalitet med investering af både bitcoins og Krypto Valuta internationalt og nationalt (Sonne, G. H. Frederik., 2018).

I en udsendelse fra DR1 "Kontant - Bliv rig som de kendte", udgivet d. 18. april 2022 sættes der fokus på hvor mange danskere der er blevet svindlet i forbindelse med, at investere i Krypto Valuta. Antallet af danskere som bliver udsat for denne type svindel er stigende. I udsendelsen fremgår det, at antallet af sager er fordoblet fra 2019-2020 og der forventes yderligere stigning i disse år. Ud fra LCIK's årsrapport fremgår det at der fra 2019-2020 er sket en stigning på 58,8% i sager vedrørende svindel og bedrageri via fuphjemmesider. [3] Samme tendens ses i sager omhandlende romance scam (LCIK Årsrapport, 2021: 58). Der fremgår både ligheder, men også forskelle i de to former for it-relateret økonomisk kriminalitet. Når der er tale om kriminalitet som udføres via cyberspace, er der en stor mængde af potentielle ofre som svindlerne kan snyde på samme tid og med samme teknikker, hvilket gør sig gældende for begge typer af scams. Hos ofrene i romance scam sager og sager i henhold til investeringer af Krypto Valuta, opleves et stort økonomisk tab, både over en kort og/eller længere periode. Nogle ofre oplever psykiske konsekvenser, som beskrevet i specialets eksisterende forskning. Yderligere er en lighed mellem romance scam og svindel med investering af Krypto Valuta, at svindlerne primært sidder i udlandet, hvilket fører til politiets begrænsede ressourcer i opklaring af disse former for kriminalitet. Samtidig kan bankerne i begge tilfælde have svært ved, at tilbageføre ofrenes egne penge, når først ofret har sendt pengene og midlerne dermed er endt på en anden bankkonto (DR1, 2022).

Niels Krøjgaard som både medvirker i udsendelsen på DR1, men som også er en af specialets interviewede eksperter udtaler, at når mennesker først har "Sagt A siger de også B". I udsendelsen fortæller han at svindlerne inden for investering af Krypto Valuta, ligesom det fremgår i nærværende speciale, skaber sympati og et fælles tredje for at vinde ofrets troskab og opnå økonomisk gevinst. Krøjgaard fortæller ligeledes at mennesker har tabsaversion, som kan sammenkobles med begge typer af kriminalitet. Hvis mennesker mister en sum penge påvirker det dem i en lang større grad end hvis de vinder. Krøjgaard mener i forlængelse af dette, at mennesker ud fra et psykologisk perspektiv vil være i stand til at gå meget langt for ikke at tabe, eller vinde det tabte beløb tilbage. Der ses samtidig visse forskelle mellem romance scam

[3] LCIK's kategorisering af kryptovaluta svindel (LCIK Årsrapport, 2021: 58).

og investeringssvindel[4] med Krypto Valuta (DR1, 2022). En af de trends som er oppe i medierne på nuværende tidspunkt er, at svindlerne anvender billeder af kendte mennesker som falsk reklame i sager vedrørende Krypto Valuta. Dermed sagt, benyttes den teknik ikke nødvendigvis af alle svindlere, men dette afspejler hvad danske ofre af svindel med Krypto Valuta har været udsat for i de seneste år. Svindlerne anvender kendte mennesker grundet troværdighed, og for at vise potentielle ofre hvor nemt det er, at få høj økonomisk profit på ganske kort tid. Hvor modsat svindlere i romance scam sager, både anvender billeder af kendte mennesker, idealtypiske- mænd og kvinder, for at tiltrække ofre og skabe en følelsesmæssig relation mellem offer og svindler. Inden for svindel med Krypto Valuta er det kendt at det er organiserede grupper, som står bag svindlen, hvor det i tilfældet med romance scam både kan være grupper, men også enkeltpersoner som står bag svindlen (DR1, 2022). Disse ligheder og forskelle lader os sondre over spørgsmålet; *kan specialets crime script overføres til svindel med investering af Krypto Valuta?*

Ud fra de fem trin som fremgår af specialets crime script; *Forberedelse, Indtrængning, Opbygning af relation, Udførelsen og Afslutning eller Cirkulær proces,* tyder det på, at visse teknikker går igen. På den kommende side har vi opstillet en sammenligning mellem romance scam og investeringssvindel med Krypto Valuta i et crime script (Lavorgna, 2014: 7).

[4] Investeringssvindel vedrører sager, hvor mennesker får frarøvet økonomiske midler af kriminelle, ved eksempelvis at lokket dem i en fælde (Finansdanmark.dk).

Tabel 5: Sammenligning af romance scam og investeringssvindel med Krypto Valuta

	Romance scam	Investering med Krypto Valuta
Forberedelse	Anvende billeder af både kendte og idealtypiske mænd og kvinder Forberede historier	Anvende billeder af kendte danskere
Indtrængning	Beskeder på sociale platforme (Facebook, Tinder, Dating.dk osv.) Spredehagl	Annoncer på sociale platforme Annoncer sendt direkte via E-mail
Opbygning af relation	Indlede og opbygge en relation med anvendelse af komplementer Opbygge tillid Skifte kommunikationsplatform	Efter første indbetaling har svindler og offer jævnlig kontakt for, at vise ofret at investeringen stiger Anvender billeder af kendte - blikfang og troværdighed
Udførelsen	Beder om penge Giver mere kærlighed Skaber forpligtelse, gengældelse og sympati	Offeret opdager svindlen og bliver derefter kontaktet af forskellige bagmænd, som udgiver sig for at være enten politiet/efterforskere mm. Skaber et fælles tredje og sympati Misbruger menneskers psykologiske mekanismer om tabsaversion
Afslutning eller cirkulær proces	Forlader relationen Går tilbage til tidligere trin (cirkulær)	Forlader relationen Går tilbage til tidligere trin (cirkulær)

*Tabellen er inspireret af Lavorgna

(Lavorgna, 2014: 7)

Ovenstående tabel viser de ligheder og forskelle, som vi har valgt at sætte fokus på i denne perspektivering. De to kriminalitetstyper Romance scam og investering med Krypto Valuta,

har for svindleren det formål at ramme privatpersoner, for at opnå en økonomisk gevinst. Omvendt har ofrene i de to tilfælde forskellige forventninger til det de indgår i, da der er forskel på investering og kærlighed.

Formålet for svindlerne er i begge kriminalitetstyper den samme, hvilket ikke er gældende for ofrene. Det er muligt at anvende vores udformede crime script i kontekst til anden kriminalitetsform, da forberedelsen, fremgangsmåden og afslutningen er den samme som viser sig ved romance scam. Ligeledes ses der mange af de samme teknikker i udførelsen af begge kriminelle handlinger. Ved denne perspektivering sætter vi teknikkerne inden for romance scam i en større kontekst og argumenterer derfor for, at nogle af vores fund kan generaliseres til investering med Krypto Valuta. Ydermere kan det medtænkes, at vores crime script kan være med til at illustrere de kriminelle handlinger som indgår i Walls typologi *Cyber deception and theft*.

12. Afsluttende ord

Vi vil takke alle specialets informanter for hjælpen. Først og fremmest vil vi gerne sige tak til vores otte eksperter, som har delt deres erfaringer og viden om romance scam sager. Vi er glade for jeres deltagelse i vores interviews, for jeres åbenhed og at I har været villige til at bruge tid og ressourcer på at gøre os klogere på fænomenet.

Tak til en af vores eksperter fra Fraud, som har indvilliget i at dele de to anvendte cases med os. Yderligere takker vi Niels Krøjgaard for at give os adgang til et af hans foredrag omhandlende psykologiens manipulation, og dens seks grundprincipper.

En endelig tak gives til vores speciale samarbejdspartner Charlotte Kappel, for vidensdeling, faglig sparring og ikke mindst for et kursus i profileringens Treenighedsmodel.

Vi vil sige en stor tak til vores vejleder Rasmus Munksgaard, som har stået til rådighed løbende gennem specialets udformning. Tak for god vejledning om specialeskrutkur, metodiske refleksioner samt faglig og videnskabelig sparring.

13. Litteraturliste

Antoft, R. & Salomonsen, H.H. (2007). Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi. I Antoft, R. et al. (red.), *Håndværk og horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode.* Odense: Syddansk Universitetsforlag (side 29-57).

Bengtsson, T. & Mølholt, A. (2020). *Anonymisering i kvalitative undersøgelser*. Petersen, K. Forskning med børn og unge: Etik og etiske dilemmaer.

Cullen, Agnew & Wilcox. (2017). Criminological Theory: Past to Present. Cornish, D. B. & Clarke, R. V. *Crime as a Rational Choice,* kap. 34.

Cornish, D. B. & Clarke, R. V. (1985). *Modeling Offenders' Decisions: A Framework for Research and Policy*. The University of Chicago.

Cross, C, Richards, K & Smith, R. (2016). *Improving responses to online fraud victims: An examination of reporting and support*. Final report for Criminology Research Grant 29/13-14. Australian Institute of Criminology, Australia. Lokaliseret d. 24. maj 2022 på https://eprints.qut.edu.au/98346/1/29-1314-FinalReport.pdf

Cross, Cassandra & Holt, Thomas. J. (2021). *The Use of Military Profiles in Romance Fraud Schemes*. VOL. 16, NO. 3, 385-406. Taylor & Francis Group. DOI: 10.1080/15564886.2020.1850582.

Farrington, David P. & Darrick Jolliffe. (2017). *Special issue on systematic reviews in criminology. Aggression and Violent Behavior*. Vol. 33: 1–3.

Holt, T. J., & Bossler, a M. (2014). *An Assessment of the Current State of Cybercrime Scholarship*. Deviant Behavior.

Kopp, C, Layton, R, Sillitoe, J & Gondal, I. (2015). *The Role of Love stories in Romance Scams: A Qualitative Analysis of Fraudulent Profiles.* Federation University, Australia. Lokaliseret d. 1. marts 2022. DOI: 10.5281/zenodo.56227.

Kopp, C, Sillitoe, J & Gondal, I. (2017). *"I am your perfect online partner" Analysis of dating profiles used in cybercrime.* Federation University, Australia. DOI:10.25275/apjabssv3i2ss5.

Korsell, Lars. (2020). Fraud in the Twenty-first Century. European Journal on Criminal Policy and Research (2020) 26:285–291. Lokaliseret d. 5. april 2022 på https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-020-09463-2.pdf

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). Kap. 7. *Udførelse af interview*. I Kvale, S., & Brinkmann, S., Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk (3. udg.): Hans Reitzels Forlag.

Lavorgna, Anita. (2014). *Script Analysis of Complex Criminal Activities: Investigating the Use of the Internet as a Facilitator for Offline Transit Crimes.* SAGE Publications, Ltd. London. ISBN: 9781473949225.

Lawrence E. Cohen and Marcus Felson. (1979). SOCIAL CHANGE AND CRIME RATE TRENDS: *A ROUTINE ACTIVITY APPROACH*. University of Illinois, Urbana.

Leclerc B. & Wortley R. (2014). Cognition and Crime: offender decision making and script analyses. Hiropoulos, Alexandra, Chermak, D. Joshua & Newman, R. Graeme. *Cigarette smuggling and terrorism financing: a script approach.* s. 186-208. Routledge. London & New York. ISBN: 9781138922358.

Miro, Fernando. (2014). "*Routine Acticity Theory"* The Encyclopedia of Theoretical Criminology. First Edition.

Rege, A. (2009). *What's Love Got to Do with It? Exploring Online Dating Scams and Identity Fraud.* Rutgers University, USA. https://www.researchgate.net/profile/Aunshul-Rege/publication/228373590_What's_Love_Got_to_Do_with_It_Exploring_Online_Dating_Scams_and_Identity_Fraud/links/556758a408aefcb861d387ba/Whats-Love-Got-to-Do-with-It-Exploring-Online-Dating-Scams-and-Identity-Fraud.pdf

Riis, Ole. (2005). Kapitel 6 *Hvordan kan man interviewe?* I Samfundsvidenskab i praksis, introduktion til anvendt metode: Hans Reitzel forlag.

Riis, Ole. (2018). *Kvalitet i kvalitative studier*. I Jacobsen, M.H. & Jensen, S.Q. (red.), *Kvalitative udfordringer*. København: Hans Reitzels Forlag. (s. 345-374).

Cialidinis, Robert B. (1984). *Influence: The Psychology of Persuasion*. Ph.d. Journal of marketing research.

Ross, Stuart & Russell, G. Smith. (2011). Trends & issues in crime and criminal justice: *Risk factors for advance fee fraud victimisation.* Australia's national research and knowledge centre on crime and justice. https://www.aic.gov.au/sites/default/files/2020-05/tandi420.pdf

Skoda, Sascha Bjørklund. (2021). *Praktikrapport- Geografisk-, offer- og gerningspersonsprofilering*. CKappel Kriminologi semester.

Viano, E. C. (2017). *Cybercrime, Organized Crime, and Societal Responses*. In E. C. Viano (Ed.), Cybercrime, Organized Crime, and Societal Responses.

Whitty, Monica T. (2015). *Anatomy of the online dating romance scam*. Department of Media and Communication. University of Leicester. DOI: 10.1057/sj.2012.57.

Whitty, Monica T. (2018). *Do You Love Me? Psychological Characteristics of Romance Scam Victims.* Volume 21, Number 2. DOI: 10.1089/cyber.2016.0729.

Whitty, M, T, & Buchanan, T. (sep. 2015). The online dating romance scam: *The psychological impact on victims - both financial and non-financial*. Article in Criminology and Criminal Justice. DOI: 10.1177/1748895815603773.

Internetkilder

Bjørnholdt, K. (2021). *Efterforskere: Brug for nytænkning for at bremse den økonomiske kriminalitet.* Lokaliseret d. 1. marts 2022 på https://dansk-politi.dk/nyheder/efterforskere-brug-nytaenkning-bremse-oekonomiske-kriminalitet

CKappel. (u.å.). *Danmarks førende ekspert i profilering*. Lokaliseret d. 17. april 2022 på https://ckappel.dk/om

Danmarks statistik. (u.å.). *It-anvendelse i befolkningen 2020.* Lokaliseret d. 16. april 2022 på https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/Publikationer/VisPub?cid=29450

Danmarks statistik. (2020). *Online dating er mest brugt af mænd*. Lokaliseret d. 17. april 2022 på https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetPdf.aspx?cid=39770

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, afpresning. *Den Danske Ordbog*: I ordnet.dk. Lokaliseret d. 25. maj 2022 på https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=afpresning

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Cybercrime. *Den Danske Ordbog*: I ordnet.dk. Lokaliseret d. 25. maj 2022 på https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=cybercrime

Finans Danmark. (2021). *Kærlighedssvindel stiger - 9 mio. kroner stjålet på et halvt år.* Lokaliseret d. 1. marts. 2022 på https://finansdanmark.dk/nyheder/2021/kaerlighedssvindel-stiger-9-mio-kroner-stjaalet-paa-et-halvt-aar/

Kjer, M. G. & Nicolajsen, J. S. (2017). NVivo 11- *Et analyseredskab til kvalitativt data – en introduktion*. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

LCIK årsrapport. (2021). Landsdækkende center for it-relateret økonomisk kriminalitet. *En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2020.* Lokaliseret d. 17. april 2022 på https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/oevrige-udgivelser/aarsrapport-om-it-relateret-oekonomisk-kriminalitet-anmeldt-i-2020.pdf?la=da&hash=6CEA8F49E0D116D3A5C120B988CC00BBA4873D64

LCIK. (2019). It-relateret økonomisk kriminalitet i 2019: *Et indblik i kriminalitetsbilledet baseret på LCIK's 1-års analyse 2019 og LCIK's samhandelsanalyse.* Lokaliseret d. 30. maj 2022 på https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/oevrige-udgivelser/aarsrapport-om-it-relateret-oekonomisk-kriminalitet-anmeldt-i 2019.pdf?la=da&hash=AF2D19607C3F6F49AFC78DF2B0B4DB3F931BD7BC.

www.romancescam.com. It is currently Tue May 31, 2022 5:22 pm: *"Forum Index, AFRICAN SCAMMERS - Listed according to the photos they use.White Males"*. https://www.romancescam.com/forum/viewtopic.php?t=119464

www.romancescam.com. It is currently Tue May 31, 2022 5:26 pm: *"Forum Index, AFRICAN SCAMMERS - Listed according to the photos they use.White Males"*. https://www.romancescam.com/forum/viewtopic.php?t=112577&start=150

Sonne, G. H. Frederik. (2018). *Bitcoin: Her er alt, du skal vide*. Danmarks førende videnskabsmedie. Lokaliseret d. 3. juni 2022 på https://videnskab.dk/teknologi-innovation/bitcoin

TV-udsendelser

DR1. (18. april, 2022). *"Kontant - Bliv rig som de kendte"*. https://www.dr.dk/drtv/se/kontant_-bliv-rig-som-de-kendte_309117

TV2 Nyhederne. (7. februar, 2022). "*Verdensleder forsøger at afværge krig*". https://play.tv2.dk/programmer/nyheder/serier/nyhederne/verdensledere-forsoeger-af-afvaerge-krig-263204

Vedhæftede bilag

Bilag 1 Transskribering: Bank A

Bilag 2 Transskribering: Bank B

Bilag 3 Transskribering: Bank C

Bilag 4 Transskribering: Efterretnings- og analyseenheden

Bilag 5 Transskribering: Central Efterforskning Lokalpolitiet

Bilag 6 Transskribering: Niels Krøjgaard, psykologisk entertainer

Bilag 7 Excel Database

Bilag 8 Aktindsigt Rigspolitiet

Case 1 Korrespondance mellem Erik Larsen og Patricia

Case 2 Korrespondance mellem Gomez Andy og Patricia